Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aldhelmi epistola ad Acircium - Cod. Aug. perg. 85

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Aldhelmus, Epistola ad Acircium (De enigmatibus, De metris)

urn:nbn:de:bsz:31-1346

Visual Library

INCIPIUNT CAPITULA SEQUENTIS LIBRI ; XX

·I· Proemium et praefatio.
·II· De calculo septiformi novi aculeis in strumenti floribus contexto
·III· De eadem supputatione septinaria ex phoreticis philosophorum disciplinis collecta
·IIII· Recapitulatio eiusdem numeri ad gratiam spiritus sancti pertinens.
·V· Admonitio fraternae karitatis
·VI· Argumenta ratiocinationis
·VII· De insensibilium rerum natura quae sibi metaphorum sermocinari finguntur
·VIII· De XXVIII pedum regulis.
·VIIII· De metaplasmi sinaliphae et eclipsi utrarumque scansione.
·X· De metrica arte sub interrogationis et responsionis vicissitudine duabus personis disserta
·XI· De metrica perfectione et praelectione enigmatibus congruente.
·XII· De terra
·XIII· De vento
·XIIII· De nube
·XV· De natura
·XVI· De iri vel arcu caelesti
·XVII· De luna
·XVIII· De fatu vel genesi.
·XVIIII· De pliadibus
·XX· De adamante.
·XXI· De moloso.
·XXII· De poalis id est follibus fabrorum
·XXIII· De bombicibus id est vermibus sericas vestes contexentibus
·XXIIII· De barbita id est organa
·XXV· De pavone
·XXVI· De salamandra quae similis est lacertae.
·XXVII· De luligine id est pisce volante
·XXVIII De pesce quae multo maiore ostreis ex cuius vellere bar vestis conficitur.
·XXVIIII· De mirmicaleon.
·XXX· De sale
·XXXI· De apibus.
·XXXII· De lima
·XXXIII· De caccal[illegible] quae lactine fornace [illegible]
·XXXIIII· De trutina quae momentum natur eo quod ad momentum inclinata usque pre

G. B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

[illegible]

· lib. mon. augie maioris ·

[illegible]

·XXXVI· De dracocondia

XXXVII· De magnete ferri fers

·XXXVIII· De gallo

·XXXVIIII· De scoticulo

·XXXVIIII· De minotauro

·XL· De aqua

·XLI· De elemento ut abecedario

·XLII· De ciconia

·XLIII· De pugillaribus

·XLIIII· De longa

·XLV· De locusta

·XLVI· De siliticorace

·XLVII· De ense

·XLVIII· De cancris que nepa uocatur

·XLVIIII· De teppula que non nando
sed gradiendo aquas transilit

L De leone

·LI· De piperis.

·LII De pulsillo

·LIII· De strutione

LIIII De sanguisuga

·LV· De igne

·LVI De fusa quo fila torquebatur

·LVII· De ustrica

·LVIII· De hirundine

·LVIIII· De uestigine poli.

·LX· De cuccabo sa lebete

·LXI· De myrifillon grec. latin. solis rega.

·LXII· De elio tropo gre

·LXIII· De candella

·LXIIII· De euro tauro

·LXV· De coccuma duplici.

·LXVI· De germiens ut germali.

·LXVII· De castore q latin fiber dr

·LXVIII· De aquila

·LXVIIII· De uesperis sidere

·LXX· De penna scriptoris

·LXXI· De monoceros gre unocorno latin

·LXXII De pugione ut spata

·LXXIII· De fuam fiolica gre bulla aquatica dicit

·LXXIIII· De corbo. corvo.

·LXXV· De columba

LXXVI De gurite municipe.

·LXXVII· De mola

·LXXVIII De crebello

·LXXVIIII· De sulpice furfures a scenaroque strinu.

·LXXX· De ictuxo

·LXXXI· De rostello

LXXXII· De pice

·LXXXIII· De colorat toricecyclo

LXXXIIII De fonte

·LXXXV· De fundibulo

·LXXXVI· De terebynthne
·LXXXVII· De malario t malo
·LXXXVIII· De sculnere·
·LXXXVIIII· De cubicularia
XC De sole et luna
XCI· De calice urteo
XCII De lucifero
XCIII· De mustela·
XCIIII De rubrica
·XCV· De sterco fratre pugnante
XCVI De dracontato
·XCVII· De carite
·XCVIII· De clipeo
·XCVIIII· De aspide ut basilisco
C· De arca libraria
CI· De puer pertica geminos baiulat
·CII De palma
CIII· De frater edacissimo
·CIIII· De scintilla
·CV· De ebulo
·CVI De scilla
·CVII· De elefante
·CVIII· De nocte
·CVIIII· De elleboro
·CX· De camello
·CXI· De pictura
CXII Retractatio reciproce interrogationis et responsionis
De pedum regulis·

ORDITUR PROOEMIUM
INCIPIT DE METRIS ET
ENIGMATIBUS AC PEDUM
REGULIS

Domino praestan
tissimo et pro meritis regalium
dignitatum gradibus glorifi
cando mihique iamdudum spiritalis
clientelae catenis conexo it. Acir
cio aquilonalis imperii sceptra
gubernanti it. regalis regni
regimina dispensanti Aldhelmus
catholicae vernaculus ecclesiae inmar
cescibilem sempiternae sospitatis sal.
Non ambigo reverentissime fili et pro
funda credulitatis fiducia relaxans
confido quod prudentiae sagacitatis vestrae
praecordia reminiscantur. Nos ante bis bi
na lustrorum volumina ineluctabile
bile conglutinati foederis pignus
pepigisse et spiritalis sodalitatis
vinculo devotae caritatis contuber
nia copulasse. Nam pridem temporibus
pubertatis vestrae cum septiformi
spiritalium charismatum munificentia
uberes solertis indolis sub manu vene
randi pontificis ornaretur patrinum

me nomine nn adeptum teque adeptae dig
nitatis vocabula cum caelestis gratiae
praerogativa sortitum. Quoniam videlicet spi
ritalium incrementorum fructum prophetica
formosa allegoricis enigmatibus explanans
designat. Virgultum in typo beatae et
incorruptae dei genetricis de radice iesse
fecundis palmitibus pullulasse et pur
pureum surculorum florem misticis obumbra
tionibus plasmatorem et recuperatorem mundi prefi
gurentem auro gratiarumque pro plasmatoris
misericordia abrogatione cum spiritu sapien
tiae et intellectus ceterisque virtutum spiritu gen
minasse. Isdem namque septiformis sacra
mentorum numerus sacrosanctis testamentorum
oraculis frequentissime adstipulatur.
Cuius numeri mysterium tanta replicatio
ne revolventes de amoenissimo scripturarum
paradiso quasi quosdam campestrium caulicolos
aut vernantes pratorum flosculos coacer
vans ad unius coronae texturam congerere
nitar ut evidentius in propatulo pateret
cunctisque scrutinio scrutantibus luce limpi
dius claresceret a quantis profectibus quibusque
sacratis ordinibus nostrae necessitudinis pri
mordia et necdum maturae rudimentorum

tyrocinia originaliter peresserint pullula
uerint uiguerint. Hic inquam septiformis
lecticulorum numerus ab ipso nascentis
mundi primordio sacer oriundus extitit.
Nam non solum uniuersitatis totius creaturae
quam uolubilis et agilis polorum uertigo
et binae cingunt hemisperii septina
rio ebdomadis simplex curriculo specie
multiforma perpetrata narrantur.
Cum tamen in ictu et atomo uiuens in aeter
num creauerit omnia simul. Uerum etiam op
tata futurorum requies promissorum et
beata perennis uitae felicitas quae singulis
quibusque meritorum emolumentis reconpen
sari creditur. Non nisi septeno per temporum in
cre menta millenario numero seques
trata reproborum cateruas insontibus et pia
culorum crimine carentibus tribuitur.
Eiusdem quoque supputationis sacramenta
peracta sunt si prisca cenomonorum ab origi
ne pandantur cum horrenda cataclismorum inrup
tio mortalium flagitia coercens et sceles
tis uitae piacula ultricibus undis abluens
cunctaque reciproco corporeae uiuacitatis spi
raculo uescebantur exceptis octo propagatio
nem sobolis futurae relictis usque ad inter
nitionem necaret. Diraque stigii pluto
nis ingluuies exsanguinibus miserorum
moenibus crudeli strage saciaret.
Demum dies septena septena cenaculum
et tristega siue ut celtae continet
triens lectio bicamerate et tricame
rata leguntur arcam gregatim
ingressa septinaria similiter pig
norum iob prosapia in principio libri qui
prosa contexitur et deinceps secundum
ebreos dactylo spondeoque scandere
fertur et VII lanigerarum pecodum
descripta narrantur. Rursusque
in calce uoluminis isdem bidentium
numerus ad remunerandam inlustris
patientiae palmam in duplum restituitur
per dicta mysteriorum arcana per figuras
se monstrat. Denique esse sciat nequa
quam per sultima per phalerantium VII.
matronas sub typo VII. ecclesiarum
uirum unum adprehendisse christum uidelicet
caelestium et terrestrium reconciliato
rem contestatur. Heliae autem scelerate
populi crudelis lamentanti et lugu
brem interfectionem uaticinantium
conquerenti diuinis dictum est oraculis.

Reliqui mihi VII milia uirorum
qui non curuauerunt genua ante
baal quidum orbate sunamitis
sobolem crudelis leti sorte sopitam
septies artus artubus membraque
membris copulans suscitauerit.
Redemptorem signat generis huma
num septiformi spiritus gratia a somno
scelerum et lethi peccati uiuificantem
Sed et machabeorum generosa germa
nitatis pignora qui sub tyrannica
antiochi monarchia suillum scrofa
rum contempsere edulium et propter
diuinarum legum caerimonias ritusque
paternae traditionis spurcas ethni
corum culturas et profane gentis idolo
thitae repudiarunt. Non inmerito
septiformem uniuersalis aecclesiae speciem
praefigurasse noscuntur. Quid etiam pro
uerbialis aula cuius architecta et o
pifex sapientia solomone attestante
legitur extitisse. Nonne septenis
columnarum fulcimentis innixa sustentatur.
Cum infertur sapientia aedificauit
sibi domum excidit columnas eius VII.
Curtine quoque tabern[...] purpureis

ostri et cocci coloribus fucate diuersis
ansularum nexibus adsunt. Nonne quadru
plicato septenae supputationis calculo
hoc est XX VIII cubitis in longum protendunt.
Quod autem septenarius numerus non numquam
spiritus paracliti gratiam praefigurauerit.
Interdum uero prisce legis imaginem pretu
lerit sacrae auctoritate edocemur ut
est illud de parte hircii qui VII sunt sed
et idem tabernaculum eleazar summi pon
tificatus infula praeditus septies aspersisse
legitur de sanguine bucule rufe iux
ta ritum caerimoniarum in holocaustum concre
mate cuius cinerum reliquias ad expia
tionem israheliticii populi proficere super
na spoponderunt oracula. Glo
riosissimus etiam regum qui antequam
primae natiuitatis cunabula cognos
ceret ipso proprii nominis uocabulo pie
pacis praesagia non inmerito figurabatur
gestabat solemnem delubri festiuita
tem cum omni frequentia filiorum isra
hel ab introitu hemath usque ad torren
tem aegypti Unde metrica metrica reg
na sceptrum imperiale gubernans VII
diebus cateruatim celebrasse describit.

iuxta quod testimonium veteris brevis epitoma hoc est
paralipomenon testatur. Sed ne prisca legis
tamentum formulae veteris et praeteritae saeculorum
exemplaria solummodo perscrutentur et rimentur
eruditis instrumenta quae celebritatem deuterono
nomii recapitulatione rite signata plu
ra in propatulo sita et cordi rectione respon
dentia suffragantur quia furvis tenebra
rum latebris crescentibus et nocturnis um
brarum latibulis facessentibus ex orto
crepusculo clarum et croceum limpidissimi
Solis iubar totis terrarum finibus infunditur.
Nam sacer dominici pectoris accubitor et quar
tus caelestis paradisi gurges ex quo larga
latices vivi flumina per orbem roriflua inun
datione manantia decurrunt Smyrnae
Pergamo ac Philadelfiae et ceteris Asiae ec
clesiis septuplici sermonum serie scripsisse
perhibetur. In eodem nihilominus apocalipseos
oromate septena sigillata voluminis sig
nacula transacta praefigurationis misterium
continentia perspicacissimis mundi cordis aspec
tibus et ab omni saeculari vitiorum sentina
sublatis cernere promeruit quae solus de tribu
iuda leo fortissimus bestiarum ad nullius pa
vescens occursum qui iuxta vaticinium patri

archae ad praedam ascendisse et requiescens accu
buisse memoratur. Iure caelestium et terrestrium
Inferorumque potestatem supergressus ape
rire nativitatis et passionis praerogativa
potuit quia ipse habere dicitur clavem David
Ipse aperit et nemo claudit claudit et nemo
aperit. Etenim nisi quis obstinatae nefandae
infidelitatis fronte infruste confregerit
eumque medullatae mentis fiducia praedictorum
Sigilla signorum solvisse crediderit clausis
et caecis pupillarum orbibus et obtonsis pal
pebrarum obtutibus velud epilenticus aut
scotomaticus contemplabitur arcana legum
et opaca prophetarum. In eadem etiam revela
tionis extasi aurea septem candelabra
Et totidem sidera indagatorem habentis pedes
auro calcolibano simillimos. Cuiusque ore
procedebat romphaea bis acuta praedictus salvato
ris vicarius speculabatur. Illud quoque ce
leberrimum exodi candelabrum cuius stipes
obrizo ductilis cum calamis ac sciffis et sphaeru
lis fabre factus tamquam textus frondosae arte
plasmatus surculosa comptus cultibus orna
batur a praedicto candelabrorum misterio mi
nime discordare fertur. Cui VII lucerna
rum lichnis flammivomis lampadibus corus

cantet e quib; uniuersae ecclesiarū lan
ternę claro lumine inlustrent aureis
nexib; adstricti copulabant̄. Item uas
electionis inlustre & sapiens architectus
nominisq; xpi gerulus tipi cus beniamin
manę comedens p̄dā & uespere diuidens
spolia. VII. ecclesiarū noualia roscidis sacro
rum dogmatū imbrib; ubertim p̄fudit
Zacharias quidem in ordine uaticinantium un
decimus In oromate uisionis raptus & diui
ne contemplationis culmine sublimatus
septenorū inclita lapidis spectaculū quis sep
tenis oculorū obtutib; mistice ornatur
describit spiritali & arcano p̄cordiorū
intuitu et puris conspectib; cernere p
meruit. Fundamenta quoq; gloriosae ciui
tatis dei que psalmista in montib; scis
structa cōmemorat canonicis septem
epistularū riuulis aridae & siticulosae
nascentis aeclesiae p̄cordia affluenter satiarent
Et uelud tenebrosa aqua in nubib; aeris
cant stillicidia stillantia hiulcas fideliū
fauces inrorantes rigarunt. Illi quidē
ut arbitror diuino inbuti magisterio
et p̄ceptorū instructi exemplo hoc succes
sure posteritati rite ruminasse & regu

lariter ructuasse referri queunt qd ab ipso
tenerrime rudisq; infantiae nutritore cele
ris ruminandū & ructuandū gratuitę p
cur ręnte gratia accipisse meruerunt
Nam summus ecclesiasticae dispensationis
auctor & primitiuę inlustrisq; familię in
formator quem psalmista ut perfecti conpleret
explendarū rerum adminiculo septuagissi
mus septimus pane caeli et pane angelorū
figuraliter uocitans expressit. VII. panū frag
minib; diuinae potius benedictione crescentib;
qualis eorū rictu comedentiū minuentib;
IIII. milia uirorū exceptae secundi sexus cater
uae euangeliorū textu narrante legitur
pauisse & adfatim satiasse sublatisq;
fragmentorū reliquiis & collectis bucellarū
crustulis infrusta confractis septem corbes
ut cistella stupendo cunctis spectaculo re
plauisse. Hac non legalis illa & famosa iu
ueliorū festiuitas septenis annorū ebdoma
tib; decursis celebrata quando sabbati
zante agrorū cultura et cessantibus
stibarorū rastrorumq; puluerulentis
quassationib; Iam iamq; uoluente mensis
septimi circulo horisonte uertosis flatib;
clangebant bucinę futura misteriorū

artante per allegoriam figuraliter portendisse de
claratur. Porro sacrosancta penticostes solemnitas
revoluta et reciproca septene ebdomadarum
vicissitudine nonne huiuscemodi supputa
tionis laterculum sectatur conpetenter ad stipulan
denoretē? Quando paraclitus ex summa celorum
arce post x. dierum indutias destinatur iure pig
nus promisse hereditatis vocatur apostolorum
per cordia supernorum charismatum gratias secun
dum diffuserunt. LXX. linguarum loquelae dic
tavit quas etiam septenae bellicosi hieroba
hal id est gedeonis progenies cenefiendo abi
melech tirannide potius quam legitima reg
nandi monarchia subnixo consanguineę
germanitatis iura et devotę fraternitatis
vincula limphatico ritu rumpentem inusti
tae scopulorum horribili et inaudita angusto
ribus saeculis strage crudeliter interfecta
prefigurasse monstratur. Cui per te dira
parricidiorum piacula et abhominandae
facinorum flagitia nequaquam frustra
sentico sus ramnorum surculus sub tipo spur
cissimi et scelestis antichristi ab ioatham
supto paradigmate assimilabitur. Ubi
florulenta caricarum ficulneae simulque pam
pinosę vitis palmites cum glaucimante
oliveto spreti sceptra imperii suscipere
rennuerunt. Quod etiam obumbratam an
tiquitate legis subducta quę puti
da pecodum exta olidaeque holocaus
ta matum fibrae inflexit et medio ru
dis testamenti coruscante. Redemp
tor noster celesti clavicularrio de quo
poeta claviger inquit aetherius por
tae qui pandit in astra sciscitanti quo
ties delinquentibus noxarum vincula
enodanda forent. Respondit non solum
sed usque septies septuagies septies:
usque septies: id est quinquagies novies
et quinquies octoni quę simul in unum
redacta summam quadringenti et nona
ginta calculant. Undecies quoque
septenarius generationis propago ab
ortu ac senis mundi concatenata se
cundum ac series decurrentis postquam
originaliter materia informis forma
tas species per revolventem dierum alternationem
accepit usque ad celestis pueri partum venien
da conabula huic mistico concordare
cognoscitur quam census celi medicus
incorrupte virginitatis pudicitia
preditus texere cepit. Ut venerandam dei incho
ans pronepotum et pronepotum progenie gradatim

p̄duxit auorū & pauorū germina dinu
merans ac patruos & fratruos Rursū
sigillatim ordine genelogię recapitu
lans decursis LXXVII generationū latr
culis pro placuisti terminū posuit. Quod
sacrae geneseos auctoritate cenliquitur
p̄figurabatur historica relatione di
cente septies uindicabit de cain de lamech
uero septuagies septies has ultrices paena
rum uindictas intellegibilem lamech
id est totius mundi reatū punientes p̄
totidem generationū circulos obtritae
& p̄signatae saeculis redemptoris n̄ri natiui
tas dire mortis imperiū conquassans sceptris
rumpit confregit extinxit & in tar
tara trusit Quid inquā famosus ille nepos
patriarche p̄papiri remeans ab auuncu
lo de mesapotamia sirię cū bissenae pig
norū p̄sepia lambis decurso bilustri tem
poris interuallo Qui post angelicę con
luctationis palestrā israhelitice stirpis
uocabulū adeptus ē Nonne cū quadrin
gentis armatorum militib; occurrente
furibunda fr̄s uesania & totus germani
tatis ira p̄pe modū calcitrante ad
mitigandū hirsuti rebulę rancorem

& antiqui liberis rebus septies iteratis in
curuationū uicib; cernulus inclinabatur.
Non enim septenarius supputationū calculus
simplariter tantū ut septuplae decursione sed
etiā decuplae recapitulationis forma mistica
portendere ecclesiā catholica patrū decre
ta sanxerunt Quem admodū inlustris uir de
sideriorū ab ipso tirocinio rudimentorū licet
in medio barbarę gentis diuinis cultibus
manciparetur & gabriele arcana rerū occul
tis clauib; reserante p̄ fatico afflatus sp̄u LXX
ebdomadib; usq; ad cunas bethlemitici ducis
populū isr̄l gentesq; postulatas inuir gas fer
rea rectur decursis porrectisq; declarat
hoc ē euolutis XCVIIII lustrorū circulis quod
est a uicesimo anno artaxerxis regni p̄sarū
gubernacula tenentis Tunc ex istente olimpia
de octuagesima quarta usq; in annū XV ty
berii cesaris quo redemptio generaliū prestulata
aduenisse creditur solares supputant anni
CCCC LXXV id est iuxta lunarem ebreorum
calculationem CCCCXC adiectis quadrantib;
et embolismorū incrementis ut iulius africanus
temporū scriptor digessisse monstratur.
Sirorum quoq; princeps quem lurida lepre
spurcitia membratim potius quā particulatim

eloquentia notabo conticesceret. nonne pere
grinantis uernaculo instrumento cele
berrimū adgressus per scalam septenis uicibus
horrendam corporis staturā iordanis al
ueo adclinis & cernuus incuruans regene
rantis gratię formā et secundę natiui
tatis progeniā quę ex utero scāe ecclesię
fecundis uisceribꝰ per baptismi sacramentum
fidelibꝰ confertur manifestissime declarauit.

Igitur septiformem supramemoratę suppu
tationis calculū quam istarum sacrorū cano
nū floribꝰ depingunt. Nonne secus eptatici
uoluminis textus celeberrimo triumphorū
spectaculo & insertis usq; ad id tempus rerū
successibꝰ declaratur. Quando gens electa
& regale sacerdotiū populusq; adquisitionis
ut paterna stirpe patriarcharū progenitus cum
ingentica turmarū phalange celebre muni
cipiū & superbis inuisū ebdomadę unius curri
culo lustrarū sonantibꝰ VII. sacerdotū salpi
cibꝰ idē VII bucinis iubeleorū concisa clango
re per classica crepitantibꝰ solotenus dirutū
funditus euerterit. Quę rerū figura futura
rum iuxta anagogen pactis VII saeculorū
uoluminibꝰ horrendū futuri mundi terminū.
Et ultimā fugacis uitę clausulā portendere

manifestat. Ornamenta quippe uni
uersalis ecclę iuxta decretale uetustū
septenis sacrorū officiorū gradibus
continentur. Quę a primo sacramentorū
ordine nominatim distincta per exorcis
tas & acolothos incrementa uirtutū
capiunt et usq; ad ipsa summi pontifi
catus gubernacula ac spiritales sacer
dotū infulas pedetemtim pertingunt.
Idcirco praxapostulon hoc ē actus apos
totidem uiros diaconatus officio functos
in ecclesię primitiuę dispensatores probat.
De quibꝰ arator poetica facundia fretus
refert. iure ministerii sacris altaribus
cepti in VII. statuere uiris. Sed pro dolor
statim in primo limine nouellę relegio
nis contra orthodoxā fidei regulā caninis
latratuū rictibꝰ ab eodem consortio nefandi
nicolaite nascuntur. Quorū secta quā per
niciosis errorū radicibꝰ pullulauerit &
quā uirentibus hereticę prauitatis frondi
bus succreuerit apocalipsis angelica relatio
ne proclamans patefecit quod quinto here
ticorū capitulo manifestatur liquet. Sed ad
propositū reuertar. Nam duplex conceps
niloticae regnatoris somniū futurorum.

presagia portenderet quod septenae spicarum glumulae fertilis culmi summitate maturae cernerentur cum totidem bucculis corpulentae crassitudine saginatis amoenae riparum uiretae cespitibus contemplabantur praedictis numerorum speciebus minime refragari deprehenditur. Altaria quoque testamenti tebula VII praeceptorum tenore sanctae legebatur et orationis dominicae intercessio suffragatrix et purulentis animarum ulceribus medicina refocilatrix septenis sententiarum serie contexitur. Siquidem diurna et nocturna horarum interualla quibus indesinenter quasi quoddam rei puplicae uectigal et fiscale tributum orationum officia persoluimus septenae syntaxeos intercapidine reuolutae rotantur. Unde reor psalmigraphum uatem cecinisse septies in die laudem dixi tibi et alibi eiusdem psalmigraphi sacrosancta sermonum oracula praefatae supputationi non dissonam pulsare sententiam dum eloquia domini eloquia casta miracissimo liquidi argenti metallo quod pro torridi ignis conflatorium remota squalentis scoriarum rubigine septuplo expiari perhibetur simillima conlatione conparasse noscuntur. Saeculares quoque et forensicae philosophorum disciplinae totidem supputationum pedetentim calculantur cernuntur arithmetica scilicet geometrica musica astronomia astrologia mechanicia medicina. Sed et anni uertiginis temporum uicissitudo qua psalmista corona benignitatis introducitur diuinae benedictionis ubertate locupletata nonne binis et quinquagenis ebdomadarum uoluminibus et reciproca circulorum uertigine lustratur? Haec ipsa superna caelestisque creatura huius quodammodo supputationis laterculo carere cognoscitur. Dum corporeae uisibilis mundi facturae septenis caelorum orbibus praecipua uolubilis sperae impetu per praeceps uergentibus licet planetarum retrogradis cursibus temperantur circumuallata cingitur. Porro lunaris globi rotunditas quae bis senis menstruis momentorum supplementis per quinas dierum reuolutiones usque ad perfectum plenilunii circulum crescit totidemque dierum alternationes marcescente pulchritudine uultus forma decrescit septenis figurarum speciebus uariatur. hoc est bicornis et sextili

ac reliquas quae septiformem aetherae speciem
designare patrum sagacitas sanxerunt.
Haec praetereunda reor pliadis ut arcturi side-
ra. De quibus divina oracula per turbinem
horrenda valitudine oppressum compel-
labant. Itane numquid coniungere valebis
micantes stellas pliadas aut gyrum arc-
turi dissipare poteris. Nam arcturus
ripheis p̄laetur montibus qui boreo aqui-
lonis poli cardine volvitur. quas scythia reg-
na horrenda incolunt barbarae barbariem sep-
tiformi denomine et plaustri sidere sig-
natur et gignum quoque occassurus semper bru-
mali circio copulatur propter vicinitatem
axis. Non inmerito rigidam perscelegis aus-
teritatem allegoricis enigmatibus esse
per figuratur. Quid referam athlan … snoria
tidas patronymico dictas … orante
vocabulo quas graecorum traditio a
pluralitate pliadas latina autem nostri tem-
pore vergilias seu a modulamento palmi-
tum racemo botrum nuncupaverat. Quod
dum obliquis linearum anfractibus ac limate
orientali emergentes quadro ceu solis iu-
bar exortum terris infundit metas circu-
li peragunt pulchre universalis aetate

septenariam carismatum distributionem
Totidem siderum claritate praefigurantur.
Astrorum quoque situs quae lingua ar-
givorum hyade dicuntur. De quibus mantua-
nus vates legitur cecinisse arcturum
pluviasque hyadas geminosque triones
et quasi romulea latinitatis anti-
quitas suculas vocitavit septifor-
mis esse monstratur ante frontem
et rectis tauri locatur qui zodiaco
circulo inter XII. signa continetur.
Unde mathematici fatum fortunamque ut
genesim aut suppraema parcarum fila
De quibus maro in bucolicis talia inquit
saecla suis dixerunt currite fusis con-
cordes stabili fatorum numine par-
cae se divinare et pronoscere posse
ridiculosa stoliditate arbitrabantur
Haec non et planetarum dispar volubili-
tas quae per praeceptum caeli vertiginem
ut perfecti sumus diverso linearum tra-
mite moderatur septenis stellarum
curriculis licet inaequali annorum
corona rotatur. Sed et furva nocturnae
caecitatis latibula de quibus cautum e-
posuit tenebras latibulum suum quae et ro

telluris umbraculo generata phi
betur. VII. pestibus singillatim sequestratis dirimuntur hoc contitio intempesto crepusculo et cetera. Fidiculam quoque concordi modulationis armonia resonantem VII. constare fidibus rithmica musicorum regula declarat ut uirgilius VII. inquid discrimina uocum VII.

Simili modo spiritalis bibliothecae formula et diuinae legis regula catholica patrum sensorum monimenta luce clariora demonstrant. Sed mihi ut poeta refert certe dicens claro conponit uersu pro olimpo et caelibi certe leues ergo pascentur in aethere cerui et freta destituent nudos in litore pisces ante pererratis amborum finibus exul aut ararim parthus bibit aut germania tigrin quam totas possim legum decerpere. Flores qui numerus VII. monstrent exempla sacratur. Sed forte quilibet scrupulosus clanculo cordis cogitatu epistulae rem per scrutans rusticitatem perquirat. Et percontetur cur septenariae supputationis calculus quem putrumque testamentorum canonem explanandarum rerum necessitate coactus congeries sanctorum ceteraque ceterorum septuplo et septuplo per plurima reuolutione replicatur. Huiusce modi sollicitudine permotus recolat et reminiscatur in primordio epistulae quae tanto per se exempli gratia praelata sunt in de metam mediocritatem radicem futurae locutionis oblato huius supputationis argumento suspirare. Unde per modum fragilis et gracilis ingenii frutices et nutabunda uerborum uimina paetulis defusa ramusculis succreuerint. Cum igitur tot tenentisque sacramentorum uinculis tamque sacratis numerorum nexibus per septiformem spiritus gratiam cantores constringatur. De qua egregius praedicator quit... caeli secreta scrutabatur bilis [illegible] Romanis catecto scemate scribens pnici [illegible] Cui graecorum gramatici climax uo [illegible] cabulum indiderunt. Illa secor sit est [illegible] patientia ceu probationem probatio uero spem spes autem non confundit quia caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis.

Opere pretium uidetur ut spiritalis et internus sempta necessitudo carnali et corruptibili parentelae praeferatur. quem quidem euangelica narrant instrumenta quod incarnatum dei uerbum. De quo scriptum est Eructauit

cor meū uerbū bonū et quod exametro
carmine luciferum psalmistę idem cecinit
p̄ generatū humanę cognationis ppinqui
tatem et incontaminatę genetricis
affectū contraxisse ritumq; naturę
quodāmodo dissimulasse et q; uis ca
tholici patres spiritalem sermonū me
dullā enucleanter lectitantes inlit
teris sensum pscrutantes allegoricę
ecc̄ & sinagogae typū reuelarunt Nulla
tenus tamen sacrosanctę matris psonā
fuisse historica relatione infitiari
noscunt. Haec idcirco tantis uerborū am
bagib; deprompsimus ut pristini frater
nitatis affectus quos p̄teritorū euolutis
annorū circulis conciliasse & copulasse
dinoscimur recenti quodāmodo memoria
recuperentur & recalescant Ne rotante
plixi temporis diuturnitate torpescant
ac ut longa locorū intercapidine refriges
cant. Uerum enim indirupte caritatis uin
culū nec annorū numerositate marcescit
Nec spatioso terrarū interuallo tabescit
quin potius pfecte caritatis p̄ concordiam int
dū plus absentia pulsat q̄ p̄sentia pascat
Sicut famosus spiritalis palestrę agonitheta

qua certanter cęlestis palmę bra
uiū pceptū sunt affabiliter dice
bat & si corpore absentium sed spū
presens Non ergo abolenda & parui
pendenda ē hęc dextris firmata ad
finitas dū predictus p̄dicator sibi
& barnabę inconcussas ecclesiarū
columnas hoc ē petrū & iacobū & ioh
dexteras dedisse tripudiando re
fert. Haec praestantissime & a
mantissime filii prisce paternita
tis memor inextricabilis uerę dilec
tionis ligatura tenaciter astrictus &
enixius p succidua saeculorū &later in
dirruptis restib; reliquū nodetur
in euū quanto constat quod idem con
tenacitate dilectionis uiscus sacro & septi (ca)
formi misteriorū numero glutinosius
lenteret. Igitur hac p̄faciuncula uene
randa celsitudinem urām affabiliter
alloquens aliquantulae meorum munus
culae domesticę familiaritatis fidu
cia fretus subiunxi p̄sertim uestrarū auc
toritate prouocatus de diuersis rerū
qualitatib; modo caelestium modo terres
trium materiā nanctus nunc grandem

Nunc gracilem creaturarum naturae considerans strictim summatimque deflorui. Nam simposius poeta uersificus metricae artis peritia praeditus occultas enigmatum propositiones exili metricae sub tam ludibundis apicibus legitur cecinisse et singulas quasque propositionum formulas tribus uersiculis terminasse. Sed et aristotelis philosophorum acerrimus perplexa nihilominus enigmata praelocutionis facundia suffultus argumentatur. Quam ob rem nostrae exercitationis sollicitudo horum exemplis instincta et commentis ac inuentionum stimulata decies denas idem centenas quinas enigmatum propositiones componere nitebatur et uelud in quodam gymnasia prima ingenioli rudimenta exercitari cupiens ut uenire possit deinceps ad praestantiorem operis materiam sitatem prius haec mediocria metricae definitionis regulis minime caruerint tripertitaque syllabarum differentiam iuxta perpendiculum scandendi ritu seruauerunt.

Denique praedicta enigmatum capitula primitus quaternis uersiculorum lineis digesta. Sequentia uero iuxta quod se occasio componendi caeterarum rerum exhibuit quinis etiam senis ut etiam septenis metrorum uersibus et eo amplius carminantur quibus indesinenter secundum poeticae traditionis disciplinam colo uel commate seu penthimemerin et epthimemerin adnectere progressis binis aut ternis pedibus procurrunt. Alioquin dactilici et metri regulae legitima aequitatis licentia carentes lubricis syllabarum gressibus uacillarent. Porro quod eadem mutae insensibilium rerum naturae de qua enigma clanculum latens propositio componitur quasi loqui et sermocinari fingitur hoc et in sacris litterarum apicibus insertum legitur quod numquam rationabilis creaturae inrationabilium gestu et personis utitur. Et e diuerso inrationabilis sensusque uiuacitate carens intellectualium gestu et uoce fingitur. Quemadmodum in libro iudicum diuersae lignorum genere articulata hominis uoce loquentia monarchiam quesisse referuntur.

serunt inquit ligna ut ungerent super se regem. Ubi et singillatim sicut supra iam diximus ficus et uitis simulque oliua. et ad extremum ramnus igne proprio flammisque uoracibus libani cedros consumpturus. uiuacitatem humanae locutionis proferre perhibetur. Huius etiam tropi figuram in quarto regum uolumine ioas israhelitica plebis gubernaculo potitus ad amasiam regem iudae imperii sceptris fulgentem cum furibundo capillationis ludibrio ex probroso generatur e subsannatis elogio crudeliter conponens. Carduus inquit libani misit ad cedrum quae est in libano dicens. Da filiam tuam filio meo uxorem. et reliqua. Et praelibata omnia ligna siluarum exultasse. et flumina manuum plausibus lusisse. camporumque gratulabundos extollere. Abimanimeli ad animale maledicta protulit. Et illud poeticum. mater me genuit eadem mox gignitur ex me. Et quid demum aenigmatis ratiocinationis argumenta sequuntur. Cum etiam sapientissimus cunctorum retro regum. et deinceps nascentium in ecclesiaste frequenter stolidissimorum personis utitur dicens. Quid habet homo amplius iumento. aut sapiens stulto. et cetera similia. Haec idcirco diximus ne quid forte nouo nos et usitato dicendi argumento quasi nullis priorum uestigiis tritum praedicta enigmata cecinisse arbitretur. Et ut audentius haec ex ferarum ratio claresceret et legitimis septies quaternis metrorum pedes quibus uniuersa non solum principalia octo genera progrediuntur. uerum etiam species quae ex eadem stirpe pullulantes centuplis metrorum frondibus contexuntur. subdidimus. et singulis quibusque pedibus tantam exemplorum copiam accumulantes ex diuersis orationum partibus congessimus quantam ad praesentis opusculi normam pandentiam indicii gratia sufficere credimus. et quod praecesso per celeberrimi uniformis nominis exemplo propalasse noscuntur. Hos ergo eundem uestigia enixius indagantes. ubertate exemplorum formulam enucleabimus.

Neque enim in tam densa totius latinitatis silua et nemorosis sillabarum saltibus ubi de singulis uerborum radicibus multiplices regularum ramusculos pullulasse antiqua ueterum traditio declarat.

rudib; facile negotium deprehendit. Et
presertim m&rice artis disciplina carentib;.
& quaerit ut quo pacto longe & breues sylla
be. ut &iam communes utrubi conp&enter
quas greci dicronas dicunt sagacit(er) discrimi
nent. Ex hac enim triplici syllabarum defini
tione potuisq; de fonte et monte musarum. de
quib; persius flaccus. nec fonte inquit labra
prolui caballino. nec in bicipite somniasse
parnasso memini me. Omnis m&rorum ra
tio monstrat. & qui uersus monoscemi qui
pentascemi ut quid decascemi cum xxiiii tempo
rib; excepto stycheo terminent. Haec tripar
tite discretionis norma. omnis heroici & me
tri uersificatio ut cesurarum scansio principa
liter constat. lic& synalipharum uelut quaedam
collisiones conglutinatio & explose collisionis addim(en)
ta crebro apud po&as lyricos & satyricos ne
cessitate m&ri interponant. Quae maxime ex
uocalib; litteris ut syllabis m. semiuocali ter
minatis gignuntur. Haec utraq; iunius iuue
nalis quinto satyrarum libro nte dicantur
unius uersus tenore simul elisit dicens
Omnia ut uideo nullum discrimen habendum est.
Scandit. Omen spondeus. tautuide dacty
lus. onul spondeus. lumdis spond. crimha dact.
bendum est spond. Rursum idem lincur libro
IIII. bellorum exuuie truncis adfixa tropheis.
Scandit haec. bellorum exuuie per synalipham.
Alrun. cis ad. fixa tro pheis. Sic anneus lucanus
cordubensis po&a uno uersu libro octauo bis eli
sit dicens. Quaere aegre eorum comiter proper
ni morbem. Scandit haec. Quaere aegi. teco.
um comi. terppe temur morbem. Rursus
idem libro decimo ait. Hinc ergo in sultent
pediter uae nulla saluti. Et talibi ex terno q;
epulas mensasq; p&ent ab orbe. unde pau
lus questor elisit m. litteram haec tacstare
am in sedem sequitur noua nuptae magnum.
Sic &iam prosper po&a & rethor in libro quem
epigrammata pr(a)etitulauerat eandem litte
ram bis elisisse cognoscit(ur) dicens. Non captum
aut auctum non hic mutabile quicquam est. ite(m)
infra celestem ad patriam tendens cognos
ce uocantem. Haec eadem synaliphae uer
sib; sybelle peritis continetur. quae ait tunc
ille ex omni species pulcherrima regni. focas
quoq; grammaticus primo uersu synalipham
explodit dicens. Ars mea multorum es quos
secula prisca tulerunt. Hesiodus uersu uoca
lem elisit haec. Argutumq; inter laceros &musica
fibra. Et uergilius lib XI. Oceanum interea surgens

auferta reliquid. Idem lib. IIII. Eneidos in uno
uersu geminas syncelifas ut ecthlipsin conpre
hendit tam nunc reperto anceps fatorum arca
na reliquit. Scanditur hoc modo. Tam nunc
repe. rto anci. pes fa. torum ar. cana reliquit.
Sed hos duos metaplasmos saepe ambiguitas
scandendi conturbat. quos talis discretio
nis differentia dirimit. si prior uocalis ex
plodatur erit syncelipha. si posterior fuerit
explosa erit ecthlipsis. sicut nouissimo
uersu regum libri cantum legitur. purpureis
maior patrum in sede tyrannis. Uergilius autem
libro quem pedagogus praetitulauit cuius
principium est carmina si fuerint te iudice
digna fauore reddetur titulus purpureis
genitor simul aestiuas potuit conuoluere.
sic decet aut piper aut caluas hinc operire nu
cas syllabae elisit dicens. Dirum nec et uitae
magnus labor. Et orator subducere primo
uersu tertiam mediam gerit syllabae displodit di
cens. moenibus undosis bellorum incendia cer
nens. & infra elegiaco uersu subiunxit. inquit.
humeris fletus tepidaeque lacrimae pius. Etiam
dicens orator pluris inquit ipse hominis qui
de est hominis. Propterea namque haec duae me
taplasmorum species de numero XIIII. indagare

& explanare penitus rursum. quia per omne corpus poe
ticorum librorum sciatis frequenter reperiuntur in
serte. Et nisi sagaci subtilitate pro cognito
fuerint diuersa impedimentorum obstacula &
errorum offendicula scandentibus uelut ti
carpentibus generare solent. Idcirco diuer
sorum uersus metrorum ad syncelipham metaplas
mum congruentes catuatim congessimus.
quatenus his perspectis nullum deinceps explo
sae conlisionis chaos & latebrarum confrac
ta syncelipha beatitudinis lucem scandentis con
fundat. acuminque legentis obtundat. Igitur
haec experte heroici exametri perpendicula
ut ceterarum cognosci queant. strictim summa
timque expedire conabor. Sicut prisca ue
terum auctoritas tradidisse memoratur.
Uideor namque mihi hoc plenius & aptius posse
peracte facere. si per interrogationem & responsionis
peracto illud proprietas uicibus stilus uertatur.
Quemadmodum beatus augustinus per multa li
brorum corpora hoc est soliloquiorum & delibe
ro arbitrio & eo quem de magistro praetitula
uit. & sex libris de musica fecisse comprobatur.
Vel esidorus duobus uoluminibus quae synonima
ut polionima praetitulauit. quod genus dictan
di abundantia appellatiuorum nominum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

specie translatum fecero. Hoc itidem Iu-
nilius instituta regularia quae a Paulo Per-
sa Syrorum scolis naviter instructo didicerat
Primasio sedis apostolicae pontifici scri-
bens nequaquam quivit confisio praecenti quorum-
vecordia vel neglegentia pubertatis & magistro.
M Graecam litteram discipulis. Δ Praepo-
suisti ut ex peregrinis caracteribus & quibus latina
scriptura non utitur error omnis penitus
auferatur. Melius quippe est si egregius hoc
argumento velit quibusdam cotibus animo-
rum ingenia acuuntur. Idcirco praetermissis ce-
terorum metrorum generibus quae celebrius uel
electum speciebus dirimuntur praestantissi-
mus dactylici hexametri regulas quod ceteros
rum arcem & infulas porridet praedictis lit-
terarum caracteribus vicatim & alternatim po-
sitis pandendum. Δ Quot sunt genera versu-
um in dactylico metro. M Quinque. Δ Quid
est dactylicum metrum. M Quod constat dacty-
lo & spondeo. Δ Nonne plerumque ultimi per
trocheo terminatur. M Quin nulli metricae ar-
tis peritia praediti hunc pedem de versu exclu-
dendum censuerunt quod omnis syllaba in ulti-
mo versu indifferens est, id est indefenter ac-
cipitur. Nec interest utrum corripiatur an producatur.

Unde et quibusdam vigor sui versus perire quia tro-
chaeum admittit. Nam ratio exigit ut in ple-
no versu XXIIII tempora sint. Admisso itaque
trocheo minuitur temporum numerus & erunt
tempora XXIII qui est versus colofos. Δ Su-
perius dixisti quinque genera versuum esse in
dactylico hexametro quae sint nominatim
dicito. M Hexameter pentameter tetrameter trimeter
dimeter. Δ Hexameter rectius dicitur an hex-
ametrus. M Utroque: ut et hic hexameter et hic hexametrus
quorum unum vertit ex graeca terminatione
alterum ex latina. Δ Hexameter ergo sive
hexametrus quot pedibus ceditur. M Un-
decim et spondeis circa se positis aut alterna in-
terpositione vicissim iunctis. Δ Hexametri versus
genera quot sunt. M Tria. Δ Quae.
M Hexameter dactylicus hexameter heroi-
cus hexameter iambicus qui et senarius qui
constat ex simplicibus sex idemque ex dupli-
cibus trimeter. Δ Quid ergo si versus hexa-
meter sex spondeis constiterit poterit
dici dactylicus. M Vocatur quidem versus
spondiazon sed metrum dactylicum nam eius-
modi compositio nonnisi in dactylico metro
cadit. Δ Qui sunt versus hexametri dacty-
lici. M Qui currunt sex pedibus dactylicis con

sticae praeter bella et facta heroum quaelibet aliud continentes, ut pote sunt bucolica et georgica et cetera huiusmodi. A. Qui sunt exametri heroici? M. Qui bella et heroum gesta complectuntur, veluti est Iliadis Homeri, ut Eneidos Vergilii, ut Lucani praelia Caesaris et Pompei decertantes. A. Qui est per quinos? M. Dactylus. A. Quare quinos dactylo conparatur? M. Qui semper in versu exametro aliis locis quibus vult ponitur, quintum regionem proprie obtinet. Minus quoque leniores sunt versus qui quinto loco spondeum habuerint, et vocatur spondiazon, ut est ille: aut leves ocreas lento ducunt argento. Et ideo nec in fine dactylus debet poni, sicut nec spondeus in quinto loco, ideoque spondeus a quibus dicimus percognominatur, quod regionem sextam sibi vindicet.

A. Quomodo duodecim syllabas in versu exametro dactylico sive exametro heroico? M. Omnis versus exameter dactylicus sive heroicus a XII syllabis exsurgit usque ad XVII. Haec qui minimus est habet syllabas non minus quam XII. A. Quid ergo? nonne plerumque invenimus versum XIIII aut XVIII seu XX syllabarum? ut sunt hi: sed revocare gradum superasque succedere ad auras. Item lacrimis erat et tum in medio impenetrabilibus altis. Item aut umbra accipiunt inimicum et agmine facto. Item cara mihi ante alias usque dicione. M. Sunt quidem plerumque syllabae XIIII aut vero XVIII, raro et XX, aut vix XX aut nequaquam reperiri queunt. Verum sciendum est metrica ratione numquam computari has syllabas quas superius diximus synaliphe metaplasmum intercipere, quo fit ut omnes illi versus qui supradictum syllabarum numerum videntur excedere, detractis synaliphis ad XVII aut XVI ut aliae ad XV redigantur, veluti sunt illi quos supra exempli gratia posuimus. Unde sciendum est nullum versum dactylicum exametrum invenire posse qui numerum XVII syllabarum videatur excedere. Itaque omnis versus dactylicus exameter infra hunc numerum latius sum usque XII syllabarum terminatur. A. Pre… ad stip… cor hoc lucidius exponi et elucidari modicum.

M. Versus dactylicus exameter si solis spondeis constiterit, erit XII syllabarum; si unum dactylum habuerit, XIII; si duos, XIIII; si III, XV; si IIII, XVI; si V, XVII. Itaque quotiens dactyli accesserint, totiens una syllaba excrescit. A. Exameter versus dactylicus per quot species variari dinoscitur? M. Quantum metrica ratio declarat, XXXII schemata habet. A. Haec schematum species per ordinem apertius explana. M. In versu XII syllabarum una species est.

hic est quem superius diximus monoscemum nuncupari
is qui sine ulla uidelicet omnibus in se spondeis habet
qui ob hoc spondiazon uocatur ut est hic productum
legitimum in turnenses quod genus uersificationis
adeo durum et horribile est ut albinus in libris
quem de metris scripsit uetat spondeis totum
concludere uersum sed cum adiuncto dactylo quin lecte-
gione aptius conuenit. D. In uersu xiii syllabarum
quot scemata sunt. M. V sine dubitationis
scrupulo. D. Quomodo qua uel ratione. M.
Ibi quippe unus dactylus inter spondeos admissus om-
nibus V locis libere decurrit. D. Ad indagandas
his xiii dactylicorum metrorum anfractus me-
ditantium mentes facilius flectuntur plagr-
mas exemplorum formulis stolidae obstrusu-
rum astu ignorantiae latebulum inlustrabi-
bus quam nuda garrulorum loquacitate uer-
borum. M. Versus xiii syllabarum exametri singu-
lari dactylo cum quaterno spondeo constantes quinque
ut diximus sibi usurpant species. Ponitur loco pri-
mo dactylus ita: In cruce confixus mundum xps sal-
uauit. Loco secundo ita: xps filius aeterni sal-
uauit mundum. Loco tertio ita: xps per lignum
crucis aufert mundi noxam. Loco quarto ita:
Scandens in ligno xps dedit arram uitae. Loco
quinto ita: suspendens mundi xps peccamina

demsit. D. Versus xiiii syllabarum quot scemata
habet. M. Certissima definitione x scema-
tibus constat. D. Da per ordinem eorundem specierum
rationem. M. Aut enim primo et secundo loco
dactylos ponit, aut primo et tertio, aut primo et quarto,
aut primo et quinto, aut secundo et tertio, aut
secundo et quarto, aut secundo et quinto, aut
tertio et quarto, aut tertio et quinto, aut quarto
et quinto. Hoc modo decupla scematum species
alternatim in sese supputatur. D. Da exemplis
horum probationem. M. Iuuencus hic primus
primo prologi uersu huius speciei notitiam pandit.
Immortale nihil mundi compage tenetur.
Scanditur ita: immor tale nihil mundi com pa-
ge tene tur. Et infra acculent. Quorum scema-
ta lucideque posse Sedulius eidem in praefatione me-
trica quae exametro et pentametro catalecto
decurrit primum uersum decasillabum texuit.
Paschales quicumque dapes conuiua requiris.
Iuuenalis satyrarum libro V. Magnaeque qui-
dem sacris quae dicit praecepta libellis. Scanditur
enim: magnaeque quidem sacris quae dicit praecepta li-
bellis. Item infra quae tam festa dies ut cesset
prodere furem. Lucanus libro X. Felix praedo iacet
terrarum uindice fato. D. Versibus istis quorum ex-
empli gratia protulisse uisus es nequaquam

omnium X. scematum regulę liquido patuerunt. sed tantum III. formulę id est dactilus loco primo et V. item loco secundo et V. item loco III. et V. Residua autem IIII. scemata necdum prelecta delituerunt. Quam ob rem operae pretium reor ut id quod praeteritua definitionis generalitate non ad integrum promulgatum erat. nunc per ordinem eorundem scematum recapitulando nequaquam semiplenam specialitate exaimus in enucleando studeat. M

Versus heroici exametri XIIII. syllabarum. primo loco et secundo dactilum recipit ita. Arbiter omnipotens mundi demsit peccata. loco primo et III. dactilus ita. abstulit in ligno dominus omnem mundi labem. Loco primo et IIII. ita. Lucida quassauit diri domini orci sceptra. Loco primo et V. ita triumphat in ligno pendens mala mundi christus. Loco II. et III. dactilus. christus de cruce tolerat tulit mundi peccata. Loco II. et IIII. dactilus. christus de cruce contriuit mala mundi cuncta. Loco II. et V. dactilus. christus de cruce saluauit iam saecla triumphans. Loco III. et IIII. dactilus. christus purgauit generis maculas humani. Loco III. et V. dactilis. sacra saluabit genus humanum cruce christus. Loco IIII. et V. dactilus. christus nos seruauit et ista crimina cuncta relaxans. Δ Versus XII. syllabarum quot scemata complectitur. M Iuxta quod ueterum auctoritates praetexuerunt X. scematibus ut ille prior conponit. Haec non sic in illo XIIII. syllabarum dactilus decies uariat. ita in hoc spondeus togerimus exstat.

Δ Horum ueterum exempla uersibus ad hanc speciem pertinentibus docebo desideras. M Lucani libro octavo explanat dicens. Arduae quippe fides robustos exigit annos. Idemque libro V. fertur ad aequoreas ac se piberit hesperias. Scandit ita (inundas.) fertur ad aequoreas ac se piberit in. unde et Vergilius in georgicis Astraeumque cano termina poppida carmen. et peculus quaestor ait. Arbiter auratus qui fluctibus imperat atque. ergo huiuscemodi uersus decasillabi dicuntur. Δ huiuscemodi responsionis argumento mihi minime satisfactum arbitror nisi ea quae particulatim uersibus excerpta sunt uniuersaliter adstipulatione decupla accumularentur. M Versus exametri XII. syll. tribus dactilis constant decima ut diximus continet scemata hoc modo;

Loco primo secundo et III. dactilus. Iesu uenerande
(sobolis mundum saluabit. Loco primo II. et IIII. Iesum uenerandum di.)
di proles cruce saluat saecla. Loco primo II. et V. dactilus. En uenerande dei proles saluat cruce mundum. Loco primo III. et IIII. dactilus. In cruce suspensus sine crimine saluat mundum. Loco primo III. et V. dactilus. Omnibus in ligno tribuit sperare salutem. Loco primo IIII. et V. ... dactilus.

Incruce confixus item saecla peracta nouauit. Loco .II.
.III. et .IIII. dact. mundum iam uenerandi di soboles
saluabit. Loco .II. .III. et .V. dact. xpo concelebretur
honor qui saecla beauit. Loco .II. .IIII. et .V. dact. xpo
concelebret praeconia debita mundus. Loco
.III. .IIII. et .V. dact. Semper xpo concelebrans cana
carmina mundus. D. In uersu .XIII. syll. quot scema
ta continentur. M. Totidem species habet quidem
tredecim ut puto facimus. id est .V. D. De ceteris scema
tum argumenta ex libris auctorum prolata. M.
Lucret. lib. .III. fractarum subita ratium periere
scandit enim
fluina: fracta. rum subito rati um per. exe
ma. Et notandum quod hic uersus et ceteri similes
apud metricos laudabiles habentur. ubi nusquam intersci
sione integra particulationis distempta repperi
tur. sic in aliis scematum ordinibus crebro inueni
tur. Pacuius quaestor in gratiarum actione ait.
Oceanum rapidis linquentes pepulere quadrigis.
Uergilius in bucolicis. Pergite pierides chromin
et mnasyllus in antro. Persius flaccus in binis
uersibus iunctis ait. nonne quidem hoc studeo popu
laris ut mihi nugis pagina turgeat dare pondus
idonea fumo. Itaque sicut in uersu .XIII. syll. dact. .V.
locis inuestigatur. ita in hoc .XIII. syll. spond. isdem locis
alternare cognoscitur et dicuntur pentachemi propter
quinto [illegible] dicta quinti scemata. D. Eorundem

scematum species quae ordine praepostero poe
tice uersibus plexae sunt pro ordine legitime quin
quies quinquies quadrare absurdum non opinor.
M. Hexametrus uersus .XII. syll. .IIII. dactylis constans
.V. species continet. itaque loco .I. .II. .III. et .IIII. dact.
Iam ueneranda di soboles cruce mundum saluat.
Loco .I. .II. .III. et .V. dact. Iam ueneranda patris soboles
saluat cruce mundum. Loco .I. .II. .IIII. et .V. dact.
En ueneranda di proles cruce saecla copirat.
Loco .I. .III. .IIII. et .V. dact. Iam pietas immensa di cru
ce cuncta beauit. Loco .II. .III. .IIII. et .V. dact. mun
dum iam ueneranda di soboles cruce saluat.
D. Quid igitur in uersu syll. .X. et .IIII. quot scemata
autumas calculanda. M. Similiter in eo ut
in .XII. syllabis unum scema contingere adstipu
lor. D. Quomodo uel quo pacto fieri potest ut
minimus uersus et maximus concordi scematum le
ge decurrant. cum tantopere syllabarum numeris dis
crepent. M. Quibus spond. .V. constat locis. hic
uero dact. totidem inseruntur excepto ultimo pe
de quem necesse est disyllabum esse ne syllabarum am
plior numerus crescat. D. Dogmatistae sen
tentiis et doctorum sermonibus credula praecordia
praebendo. sed tamen id certius exemplis ueterum poe
matibus experiri cupio. M. Chronica a rebu
uero inminente melum ostis cecinisse traduntur.

Et epigramma quod epitaphium uocatur ad sumptum a se
quia ex funere composuisse dicendo. mantua me
genuit calabri rapuere tenet nunc. Scandit
ita. mantua. me genu. it cala. bri rapu. ere te.
net nunc. Quem lucanus emulatus est his uerbis eni
tabatur dicens. Corduba me genuit rapuit ne
ro prelia dixi. idem lib. ui. Undique praecipiti sco
pulis stagno uentis libi aequor. Scandit enim. Undi
que praecipi. tis scopu. lis stagno. uentis libi aequor. At
uersus predictus uates mantuanus alibi iterum
fecit. Ut tuba terribilem sonitum procul aere ca
noro. Sedulius et monosticho uersu in te clara
sic ait. laudet et egregie tyburt succuo tara
pine. Eodem modo prosper in epigramatibus
cecinit dicens. Rector euolens animi sapiens et
amator honesti. Δ Quid ergo numquam ne dactylum
in fine ponit. M Potest quidem ut uirgilius
sed non in eo qui et uersus omnes dactylum habet uelut in
georgicis aut spumas miscent argenti uiuaque
sulfora. Quem quidem inuestigabiles sic legunt
et sulphora uiua. Rursus idem lib. iii. eneidos
bis patriae cecidere manus. quamquam plerique omnia quae
quidam per synalipham excludunt. Hec intel
legentes synalipham tunc esse cum uocales in
terse confligunt. sicut solo uirgilius lib. iiii.
Quam tu urbem soror hanc cernes quae surgere

regna. et lucanus lib. ii. sicut que quies pelagi mestoque
ignaua profundo. sicut interposita consonante
ut longus et uoluens fatorum archana mo
uebo. quod nequaquam in predicto loco adesse
potest quippe absolutus pore. omnia ut in
bucolicis. Omnia fert aetas et omnia uincit
amor post et itaque uersus etiam ex dactylis iii. con
stare si modesto tempore metrici perfecta
sunt. Veluti uersus ille est interea tenerum mihi
bucula perconsere gramine. et alibi at tuba ter
ribilem sonitum procul excitat horrida. Δ
Quomodo his uersibus qui dactylo constant
metrici uocabulum indiderunt. M Apud
metricos quidem huiusmodi uersus acatalec
tici nuncupantur. ut sidera pallida diffugi
unt facie tyta luminis itaque et superioris ii.
Δ Enumeratis ergo xxxii scematum ordinibus mag
nopere efflagito ut enucleato exemplorum
serie regulariter edisseras quot species in carmi
nibus uirgilii et lucani seu persi flacci aut in
terentia fide prehendi queant. M Ex supra
dictis speciebus xxxii non amplius quam x et iiii
in poematibus memoratorum inuestigare ua
lui excepto terrentio qui cum comediarum
uolumina menandrum secutus in hexametris uersi
bus componeret eorum prologus cum ab emulis dete

carmine carpebatur. In defensionem sui, velut apo-
logeticus scribi decebat. Δ Eiusdem X et IIII species
certius cognoscere concupisco. M. In versu XIII
syllabarum duo scemata deprehenduntur, aut ergo adrupta
hoc secundo loco et V. Tertium secundo duorum tantum
dactylos recipiunt, ut aut levior ocyus lento
ducunt argento. Aut II. ut Seduor delicti ferro qui
scindere vellum et infra dulcedine tricarum
primi dilecta iuvenilem. Δ Decus versu XIIII syllabar-
quot species adsumpsit. M. VII. Tertium aut et
primo et II loco dactylis instituitur, ut Flores hunc con-
tra torquet qui sidera mundi. Aut II et V.
Et nox atra polum bigis subvecta tenebat.
Aut IIII et V. ut urbem orant Teucri pirlegis p
ferre laborem. Aut IIII et V. ut sternuntur tra-
iecta heret crepe facta cerebro. Δ Decus ver-
su XV syllabae quot scematibus fungebatur. M.
Quamvis huiusmodi versus decascemus vocite-
tur, semper tamen decem adsumpsit species.
Tertium aut primo et II loco spondeo reperitur, ut
scindit se nubes et in aethera purgat apertum.
Aut primo et III, ut interclusit hiemps et terruit
auster euntes. Aut primo et IIII, ut caeli sede per
bique tulit per sidera testor. Aut II et III, ut cedi-
nunt et totum cyclone fecit olympum. Aut II et IIII.
Ut tecum que velle torquet medior nox humida cursus.

Aut III et IIII, ut tactus mortis terrae non inmemor usquam.
Δ Decus versu sedecim syllabarum quot species sibi usurpare
deprehenditur. M. Licet hunc versum graeci poetae
scemmum dixerint, perfectum tamen poetae IIII species
inde adsumpsit. Qui aut primo loco spondeo instituitur,
ut certe ego praenat Ausoniam nihil urbibus inde
et delibibimus versibus, ut cernat semine desibi me rape-
re astra capitula vix torque ferant mortalia
lumina tussi, ut dentibus infrendens gemitu gradi-
turque per aequor. Aut II et III, ut gratia ingentemque domos
suspectaque linquimus arva. Aut IIII, ut hunc cape
consiliis socium et coniunge volentem. Item arca-
nus galeam ante pedes proiecit mannem. Δ
Porro decus versu X et VII syllabarum quot species adsump-
sit. M. Unius tantum scematis sorte gratulatur,
sine quo aliorum scematum speciebus funditur certe
recognoscit. Quod graece monoscemus versus vocatur,
cum praeter ultimum pedem ceteros omnes dactylica
fungentur scansione, ut nos per caelum in defigere epi
di celebritate recepto. Item primus versus XIIII libri
pendit, interea domus omnipotentis olimpi et
in XIImo: tum lapis ipse virum vacuum per inane vo-
lutus. Et in Georgicis ille volat simul arva
fuga simul aequora verrens. Δ Quare versus
hexametrus catalecticus. M. Proberi versus ergo decem
plus dicentur et tonice mihi car et habentur pedibus

la mitte. Scanditur ita. et toni. cemen. cara et ha bent redi. micula. mitte: Item lib. XI. fecerat et tenui teles discreverat auro. Et libro iudicum III. prius et inmcarat corpora regum. Et lucani lib. III. primi cecropii pelagi decus addidit. Similiter.

A. Quis est uersus hypercatalecticus hexameter? M. Ubi completo numero uersus sex pedum una syllaba subnectitur.

A. Profer uersum hoc modo compositum. M. Alma ueni raphon ingreditur tersa luce at excedit. Et alibi: rumpere claustra manu socios gelidis dare de scopulis. Similiter et in pentametro dactylico hypercatalecticus uersus admittitur: Ut odor omni potens largire uiam precibus. Et alibi: pulchra puella comas ambit sibi palmitibus. A. Quot sunt species in caesura hexametri uersus? M. IIII. A. Pande nominatim easdem uocabula caesurarum. M. Districtus, diuisus, mixtus, praecipitius. A. Quis est uersus districtus? M. Qui in scansione pedum nunquam orationem accomodat integram. A. Melior exemplis quam nuda uerbositate informor. M. Praebet arator exemplum: mortalisque sibi studium proponat origo. Scanditur ita: morta. lisq; si. bis tudi. um pro. ponato. rigo. Ecce nulla oratio integra in quolibet pede repertae. Item alibi largus saluantis opem numerisque dierum. Item prosper in epigrammatibus: fallaces

semper curis torquent amantes. Vergilius: Infandum regina iubes renouare dolorem. Simposius poetae districtum uersum protulit dicens: Dulcis odor nemoris flamma fumoque fatigor. A. Quis est diuisus uersus? M. Qui in scandendo pedes et orationis separatas habet. id est ut quot pedes habet tot et orationes, ut puta: dic mihi alioquis nam primi fingere uersus. sed huiusmodi uersum perlimemere ut optime metere exem modestius in hexametris dactylicis bene admittit. A. Quis est uersus mixtus? M. Qui utrumque in se habet. id est partem districti et partem diuisi. A. Facilius ratione flector si exempla praebueris. M. Vergilius lib. III.: At regina graui iamdudum saucia cura. Et infra: uulnus alit uenis et caeco carpitur igne. Et sybella p felix fe art. Dinumerat tacitis tot carmina conscius ultor. Et alibi poetae: petrus et apostolicae quae culmina praedita arcis. Scanditur ita: petrus a. postoli. cequi. Ecce pedes districti culmina. praedita arcis. Ecce pedes diuisi. A. Quis est uersus caesurae praecipitis? M. Qui in praecipitio metri deprehenditur et accipitur. A. Qualis est metri praecipitium? M. Cum hexametri uersu primi tres pedes concatenati inter se a reliquis tribus sequentibus diuisi

sepe crati qi sunt: Δ haec exterorum exempla authenticis versibus doceri desidero. M Verg(ilius) in bucolicis ut pu&s foebi chorus adsurrexerit: Omnis item Sybellinis versus hoc idem declarat: vivat ut et reprobos ac malus ardeat igne: Item Simphosius ore pax non sunt sine tenera tu lingua. Verg(ilius) aut Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim. Δ Unde dictum est heroicum metrum. M Quod pleraque carmina huiuscemodi in honore heroum principum conscriptas propter quod multi volunt hoc genus compositionis bucolico carmini magis convenire. Δ Quid est pythium metrum. M id quod exametrum. Δ Unde dictum est pythium. M Quidam arbitrantur ob id quod hoc genere metri oracula primo Apollinis sint edita qui interfecto Phithone Pithius dictus est qui ut fertur cum in Parnaso Pithonem serpentem inundicta maternis sagittis insequeretur accole Delfici hoc illum versu et facundie carmine extulerunt: Δ Quot pathos in dactylico exametro inserto adstipulantur ut quid sunt pathos. M Pathos quae de latina lingua passiones dicuntur. Sunt autem numero sex acefalos procefalos lagaros procylos dulichuros miuros et spicodis. Δ Quid est acefalos. M Versus sine capite cum prima sylla contra naturam

pducere

tura corripit. Δ Da exemplum auctoritate approbatum. M Vergil(ius) II versu Aeneidorum acefalon posuit dicens. Inde ubi fato profugus et II barbarus mortis brachium pro dactylo admisit: Sic et ceterae passiones aut in medio aut in fine versus inseruntur. Δ Quia longum est ut sarcinatio et solutio earundem passionum per ordinem enucleatur saltim extremitas pendat: quid est miurus ut spicodis. M Miurus latine mus ut sorex interpretatur. et excedens prima positione diminutivum dicitur miurus muris ut soricis. Δ Quid aestimas esse spicodis. M Spix dicitur graece crabro unde derivatur spicodis et tamen miurus et spicodis ad unam significationis regulam pertinere noscuntur quia utraque animalia tenui et gracili membrorum extremitate terminantur. Itemque versus qui porro cheo claudit. Δ Quae est caesura penthimemeris et qualis sint prolata. M Penthimemeris latine semiquinaria dicitur. Semis quippe semis est sic semis penthum (quinque) graeca latina lingua intellegitur id est dimedia pars versus supra aut infra tramitem aequis lancibus librata: Haec penthimemeris in versu heroico dicitur ubi post duos pedes sequitur syllaba quae partem orationis terminet. ut tum nuncium terra tegit Latini tenent incerpite lymphe. Item Prosper in epigrammatibus de oratione domini cum prece sanguines

findebat corpore guttas. A. Quid est optime magister? M. Latine semiseptima appellatur caesura, cum post III pedes sequitur syllaba pars extrema orationis terminans, ut: Musa mihi causas memora. Et e libris nec populi reperiri possunt. Item fecit telon quinqua pedens comitem sibi ferre viator. A. Quae est caesura triti trochaici, ut tritus trochaius? M. Cum III loco per dactylum terminatur, sicut poeta promisit dicens: Hoc volo ne brevitate mihi syllaba prima legatur. Et e libris etiam [illegible] licet ex me terra pareret. Item epigramma Prosperi trito trochaicon protulit: At bona quae vere bona sunt nec fine tenentur. A. Quae est definitione caesurae tetrasti trochaici, quae quidem tetrasti bucolicon nuncupatur? M. Cum quarto loco et regione pars orationis cum dactylo terminatur. A. Manifestius exemplorum formulis hoc evidentius reserari rogo. M. Vergilius primo egloga: Nos patriae fines et dulcia linquimus arva. Et infra: Saepe tenerum nostris ab ovilibus imbuet agnus. Hoc idem Paulinus primo versu: Annua vota mihi remeant simul annua linguae. Et notandum quod regula bucolici carminis exigit ut quartus per dactylum semper claudatur, quod Vergilius videtur operis difficultate neglexisse. A. Post quae ancipitem metricae artis scrupulum luce clarius degessisti, iam tempus et ordo rerum exigit ut promissa aenigmatum problemata luculentae urbanitatis versibus poetice feceris ac deinceps singulorum quorumque pedum excepta sinthesi rerum superflua confusione rationem regulariter inculces. M. Iamdudum id facere satagebam, nisi scrupulosae interrogationes tuae anticipassent festinationem meam vi quadam praeoccupaverant.

Arbiter aetherio iugiter qui regmina sceptra A
Lucifluumque simul caeli regale tribunal L
Disponis moderans aeternis legibus illud D
Horrida nam multans torsisti membra Vehemoth H
Ex alto quondam rueret dum luridus arce E
Limpida dictanti metrorum carmina praesul L
Munera nunc largire rudis quo pandere rerum M
Versibus enigmata queam clandestina fatu U
Sic deus indignis tua gratis dona rependis S
Castalidas nymphas non clamo cantibus istuc C
Examen neque spargebat mihi nectar in ore E
Cynthi sic numquam perlustro cacumina sed nec C
In parnasso procubui nec somnia vidi I
Nam mihi versificum poterit deus addere carmen N
Inspirans stolidae pia gratis munera menti I
Tangit si mentem mox laudes corda rependunt T

Metrica iam Moysen declarant carmine vate M
Iamdudum cecinisse celebris vexilla tropei I
Late per populos illustria quanti dus so L
Lustrat ab oceani iam tollens gurgite cepha L
Et psalmista canens metrorum carmina voc E
Natum divino promit generamine nume N
In celis prius exortum quam lucifer orb I
Splendida formatis fudisset lumina secli S
Verum si fuerint bene hec enigmata versu U
Explosis penitus nevis et rusticitat E
Ritu dactylico recte decursa sine erro R
Seduxit vana specie molimine menti S
Incipiam potiora sui dr ceri dec seru I
Belligeri quondam quiviter tradidit Io B
Viscera per pellem si non replecet hac ust U
Siccis nam latices duxisti cautibus amne S
Olim cum cuneis transiret gens per ponti more rubr O
Desertum peragrat cecinit quod carmine davi D
Arce poli genitor servas qui secula cunct A
Solve precis scelerum noxas dignis defendens S

INCIPIUNT ENIGMATA QUATERNIS VERSIBUS CONTEXTA QUE GRECORUM LINGUA TETRASTICA DICUNT :

XII Altrix cunctorum quos mundus gestat in orbe.
Nuncupor et merito quoniam que pignora tellu.
Inproba sic lacerant matris dente papillas.
Prole virens estate tabescens tempore brume.

XIII Cernere me nulli possunt nec prendere palmis
Argutum vocis crepitum cito pandendo per orbem.
Viribus horrisonis valeo confringere quercus.
Nam super supero pulso polos et rura peragro.

XIIII Versicolor fugiens celum terramque relinquo.
Non tellure locus mihi non in parte polorum.
Exilium nullus modo tam crudele veretur
Sed madidis mundum faciam frondescere guttis.

XV Crede mihi per nullam m... sine me moderante.
Et frontem faciemque meam lux nulla videbit.
Quis nesciat dicione mea conubia vinci.
Alta poli solisque iubar luneque meatus.

XVI Taumantis proles priscorum famine fingor.
Ast ego primam mei generis rudimenta retexam.
Sole ruber genitus sum partu nubis aquose.
Lustro polos passim solos non scando per astra.

XVII Nunc ego cum pelago fatis communibus insto.
Tempora respicias convolvens menstrua cyclis.
Ut mihi luciflue decreverat gloria forme.
Sic augmenta latex cumulatur gurgite ponti.

XVIII Facundum constat quondam cecinisse poetam.
Quod deus et quo dura vocat fortuna sequamur.
Me veteres falso dominum vocitare solebant.
Sceptra regens mundi dum Christi gratia regnet.

XVIIII
Nos Athlante satas stolidi dixere priores.
Nam septena cohors et dux existit una.
Arce poli gradimur nec non sub tartara terrae.
Furvis conspicimur tenebris et luce latebimus.
Nomina d&igno ducentes tempore prisco.

XX
En ego non vereor rigidi discrimina ferri.
Flammarum nec torre cremor sed sanguine capri.
Virtus edomiti mollescit dura rigoris.
ic expertior exsuperat quem ferrea metra pecubrent.

XXI
Sic mea iam dudum ferrum vibrandi potestas.
Fecerat ut domini periculosos prosequor hostes.
Rictibus arma gerens bellorum prelia patris.
Et tamen infantum fugiens mox ubera vito.

XXII
Flatibus alternis vescor cum fratre gemello.
Non est vita mihi cum sint spiracula vitae.
Ars mea gemmatis dedit ornamenta metallis.
Gratia nulla datur mihi sed capit alter honorem.

XXIII
Annua dum redeunt texendi tempora telae.
Lurida setigeris redplentur viscera filis.
Moxque genestarum frondosa cacumina scando.
Ut globulos fabricans tum fati sorte quiescam.

XXIIII
Quamvis ore cavo salpicte classica clangunt.
Et cytharae crepitent strepituque tube modulentur.
Centenos tamen concludunt mea viscera cantus.
Me praestante stupet mox musica chorda fibrarum.

XXV
Pulcher et excellens specie mirandus in orbe.
Ortibus et nascor ac rubro sanguine crebrus.
Cum mihi vita comes fuerit nihil aurea forma
Plurimis et moriens mea numquam pulpa putrescit.

XXVI
Ignibus in mediis vivens non sentio flammas.
Sed detrimenta sequi patitur ludibus a feco.
Nec crepitante foco nec scintillante favilla
Ardeo sed flammae flagrantis cremor ex periti.

XXVII
Nunc cernenda placent nostrae spectacula vitae.
Cum grege piscoso scrutor maris aequora squamis.
Cum volucrum turma quoque scando per aethera pennis.
Et non aethereo non possum vivere flatu.

XXVIII
Egregius nascor per ponti caerula concis.
Vellera flavigero producens corpore fulva
En clamidem pepli nec non et pabula pulpae
Confero sic duplex fati persolvo tributum.

XXVIIII
Dudum compositis ego nominer gesto figuris.
Ut leo sic formica vocor sermone pelasgo.
Tropica nominibus signantur praesagia duplis.
Cum praedestris avium nequeam persolvere tristes.
Extremi sapiens gemino cur nomine fingor.

XXX
Dudum lympha fui squamoso pisce redundans.
Sed natura novo fati discrimine cessit.
Torrida dum calidis patior tormenta per ignes.
Nam cineris facies nivibusque simillima nitet.

HEC ENIGMATA QUINQUE VERSIBUS DECURRENT.

XX Mirificis formata modis sine semine creta
Dulcia florigeris onero praecordia praedis.
Ast mea crocea flavescunt fercula regi.
Semper acuta gero crudelis spicula belli.
Atque carens fabrorum manibus vincam metalla.

XXI Corpore sulcata necnon ferrugine glauca
Sum formata fabri manibus informe metallum.
Aurum atque argentum nitidus polire valebo.
Plano superficiem conterens asperitate materiarum.

XXII Garrio voce canens rauco cum murmure mutescunt dentes.
Vox mea diversis variata figuris pulchrae.
Raucisonis numquam modulabor carmina rostris.
Spreta colore tamen sed non sum spreta canendo
Sic non certo canens fato crudele feretur.
Nam me bruma fugat sed mox aestate redibo.

XXIII Nos geminas olim genuit natura sorores.
Quae iugiter pariter legis censura gubernat.
Temnere personas et ius servare solemus.
Felix in terra fieret mortalibus aevum
Iustitiae normam si servarent more sororum.

XXIIII Me caput horrendi fertur genuisse draconis. XL
Augeo purpureis gemmarum lumina fucis.
Sed mihi non dabitur rigidae virtutis potestas
Si prius occumbat squamoso corpore natrix
Quam summo spolier capitis de vertice rubra.

XXV Vis mihi naturae dedit immo creator Olimpi.
Id quo cuncta carent ut cernunt miracula mundi.
Frigida nam chalibis suspendo metalla pauens.
Ut quadam superis sic ferrea fata revinco.
Mox adamante cypri praesente potentia fraudor.

XXVI Garrulus in tenebris rutilos cecinisse solebam
Augustae lucis radior et lumina phebi.
Penniger et proprio populorum nomine fingor.
Armatus ferrens pedibus belli discrimina facio.
Serratas capitis gestans in vertice cristas.

XXVII Frigidus ex gelido prolatus viscere terrae.
Duritiem ferri quadrata fronte polibo
Atque senectutis vereor discrimina numquam.
Mulciber arma ferox nam bis ex nide ferit ignis.
Mox rigidae species mollescunt tempore acris.

XXVIII Sum mihi dissimilis vultu membrisque biformis
Cornibus armatus horrendum cetera fingunt
Membra virum fama clarus per gnossia rura.
Spurius incesto creatus genitore creatus.
Ex hominis pecudisque simul cognomine dicor.

ITEM SENIS VEL SEPTENIS VERSIBUS SIVE PLURIBUS;

Quis non obstupeat nostri spectacula fati.
Dum virtute fero silvarum robora mille.
Ast acus exilis mox tenera gestamina rumpit.
Nam volucres caeli necnon et aequora pisces
Olim sumpserunt ex me primordia vitae.

Tertia pars mundi mihi constat iure tenenda.

xli Nos denae et septem genitae sine voce sorores
Sex alias nothas non dicimus adnumerandas.
Nascimur ex ferro rursus ferro moribundae,
Necnon et volucris penna volitantis ad aethra.
Terni nos fratres incerta matre crearunt.
Qui cupit insitientem sitiens audire docemur,
Tum cito prompta damus rogitanti verba silenter.

xlii Candida forma nitens nec non et furva nigrescens
Est mihi dum varia componor imagine pennae.
Voce carens tremula nec fixo crepacula rostro,
Quamvis squamigeros discerpam dira colubros,
Non mihi letiferis turgescunt membra venenis.
Sic teneros pullos propriosque nutrire suesco
Carne venenata et rubro cruore draconum.

xliii Melligeris apibus mea prima processit origo,
Sed pars exterior crescebat cetera silvis.
Hunc ferri stimulus faciem proscindit honestam,
Calciamenta mihi tradebant tergora dura.
Flexibus et sulcos obliquat ad instar aratri,
Sed semen segeti de caelo ducitur almum,
Quod largos generat millena fruge maniplos.
Heu tam sancta seges diris extinguitur armis.

xliiii Roscida me genuit gelido de viscere tellus.
Non sum setigero lanarum vellere facta,
Licia nulla trahunt nec garrula fila resultant,
Nec crocea seres texunt lanugine vermes,
Nec radiis carpor duro nec pectine pulsor,
Et tamen en vestis vulgi sermone vocabor.
Spicula non vereor longis exempta faretris.

xlv Quamvis agricolis non sim laudabilis hospes,
Fructus agrorum viride decerpere ruris
Carpo catervatim rodens de stipite libros.
Cor mihi sub genibus nam constat cernere sparsum,
Pectora poplitibus subduntur more rubetae.
Iam dudum celebres spoliant nilotica regna,
Quando decem plagas spurca cum gente luebant.

xlvi Duplicat ars geminis mihi nomen rite figuris,
Nam pars est tenebrae reliquam pars tenet volucris.
Raro me quisquam cernet sub luce serena,
Quin magis astriferis rego noctis fovea latebris.
Raucisono medium crepitare per aera suescens,
Romuleis scribor biblis sed voce pelasga
Nomine nocturnus nec dum semper servo tenebras.

xlvii Corpore sum gracilis stimulis armatus acutis,
Scando catervatim volitans super ardua pennis,
Sanguine et sumens perdens mucrone cruento,
Quadrupedi parcens nulli sum spicula trudo,
Sed tegimen pecudum stimulans pervalet nec perplexum,
Olim famosus vexans memphitica rura,
Namque toros tenebrans taurorum sanguine vescor.

xlviii Nepa mihi nomen veteres dixere latini.

humide spumiferi spatior per litora ponti
Partibus oceanum retro gredatim tenseo uersis
Et tamen aethereus per me decoratur olimpus
Dum rubet in celo bisseno sidere scando
Ostrea quem metuunt diris per territa saxis

XLVIII Pergo super latices plantis suffulta quaternis
Haec tamen in lymphis uereor quod mergar aquosis
Sed peragro terras et flumina calco pedester
Haec naturae sinit celerem natare per amnem
Pondere ceu ratibus fluuios transire feroces
Quin potius pedibus gradior super aequora siccis

L Setiger insil uir armentorum dentibus apros
Cornigerosque simul ceruos licet ore rodentes
Contero nec parcens ursorum quasso lacertos
Ore cruenta ferens mursus rictusque luporum
Horridus haut uereor regali culmine fretus
Dormio nec patulis nec claudens lumina gemmis

LI Sum niger exterius rugoso cortice tectus
Sed tamen interius candenti gesto medullam
Dilicias epulis regum luxusque ciborum.
Ius simul et pulpas bene tutas condo culine
Sed me sub nixu nulla uirtute uidebis

LII Virescente ni fusinint nitidis quas sata medullis
Nolo fidem frangas licet ista adulta putent
Credule sed nimis pendere per corda uerbis.
Celsior ceu superes possum turgescere uber

Si caput auferatur mihi toto corpore dempto
At uero capitis si pressus mole grauabor
Inde pedes iugiter minores in parte uidebor

LIII Grandia membra mihi plumescunt corpore denso
Par color accipitri est dispar causa uolandi.
Nam summa exiguis non terreno per aethera pennis
Sed potius pedibus spatior per squalida rura.
Quorum tenere probent ad pocula testes

LIIII Africa poenorum me fertur gignere tellus.
Lurida per latices cenosos lustro paludes
Nam mihi conposuit nomen fortuna cruentum
Rubro dum bibulis uertor de sanguine haeres
Ossibus et pedibus geminisque carebo lacertis
Corpore uulneribus tormen dedo dira misellis
Atque salutiferis sic curo presto labellis

LV Me pater et mater gelido genuere rigore
Fomitibus siccis dum mox rudimenta uigebant.
Quorum uis propria fortunam uincere possum
Cum nihil in latices metere possim uincere fatis
Sed tollatur scopulos stagni ferrique metalla
Comminuens pariter naturae iura resoluam
Cum me uita fouet sum clari sideris instar

LVI Post haec effecta uictus pice nigrior exsto
In saltu nascor ramosa fronde uirescens
Sunt natura meum mutauerat ordine fatum
Dum ueho per collum terrenam uertigine molam

Tam longe nullus zona praecingitur heros
Per me fatte uirum dicunt decernere partes
Ex quo conficitur regalis stragula pebli
Lvii. Frigore nec dura uiros sternentia nimbis forte resistant
Torqueo torquentes sed nullum torqueo sponte
Ledere nec quemquam uolo ni prius ipse reatum
Contrahat et uiridem studeat decerpere caulem
Feruidae mox hominis turgescunt membra calore
Uindico sic noxam stimulisque ulciscor acutis.
Lviii Abreque cibo plures degebam marcida menses.
Sed sopor et somnus ieiunia longa tulerunt
Pallida purpureo dum glescit gramine rura
Garrula mox crepitat rubiendum germina gutti
Praeter teneros fetus et plene genialis cedulitem.
Sponte mea fugitiuis umbrosasque ro latebres
Si uero quisque pullorum lumina ledat.
Ad fero conpertum medicans cataplasma salutis
Quae tenet campestrem proprio de nomine florem.
Lviiii Sic me formauit naturae conditor almus.
Lustro teres totos spatiosis saecula ciclis
Latices in gremio portans cum pondere terras
Sic maris undantes cumulos et caerula cludo
Nam nihil in rerum natura tam celer esset.
Quod pedibus pergit quod pennis aethera tranat
Accolae nec ponti uoluitantes per caerula squamis
Haec rota per girum quam trudit machina limphe

Lx. Currere sic possit ni septem sidera contra
Horrida curua capax patulis fabricata metallis
Pendeo nec caelum tangens terraue profundam
Ignibus ardescens nec non et gurgite feruens
Sic geminas uicibus patior discrimine pugnas
Dum latices limphe tolero flammasque feroces
LXI. Prorsus Achiuorum lingua partimque latina
Mille uocor uiridi folium de cespite natum
Idcirco decies centenum nomen habebo.
Cauliculis florens quamuis sic nulla frutescit
Herbae per innumeros telluris limite sulcos
LXII Sponte mea nascor fecundo cespite uernans
Fulgida de croceo flauescunt culmina flore
Occidua claudor sic orto sole patesco
Unde prudentes posuerunt nomina greci.
LXIII Matrice duplici palmis plasmabor apertis
Interiore mihi candescunt uiscera lino
Seu cortice gracili iunco spoliate nitescunt
Sed nunc exterius flauescunt corpora flore
Quae flammas focosque lacrimasque fomenta fundunt
Et crebro lacrimae stillant de frontibus udae
Sic tamen horrendas noctis extinguo latebras
Reliquias cinerum mox uiscera tosta relinquunt
LXIIII Sidereis stipor turmis in uertice mundi
Esseda famoso gesto cognomine uulgi
In giro uoluens iugiter non uergo deorsum.

Cetere ceu properent celorum lumina ponto
Hoc dono ditor quo sum proximus axi
Qui Ripheis Scithie praeceditur montibus arti
Virgilius certe numeris aequavit in arce polorum
Cui pars inferior Stigia lache aeque pecludetur
Fertur et inferni fundo subcumbere nigro.

LXV
Credere quis poterit tantarum foedera rerum
Temperet et fatis morum contraria facta
Ecce latentem laticem quoque gesto in viscere
Haec tamen undantes vincunt incendia limphe
Ignibus aestuat aether siccantur flumina fontis
Foedere sed pacis sunt flammae inter et undas
Malleus in primo me mox formabat et incus

LXVI
Alme domus victor divino munere plena
Balucem sed nullus reserat nec limina prodit
Culmina nam fuerint aulis sublecta quaternis
Et licet exterius rutilent de corpore gemme
Aurea dum fulvis flavescit bullamine cellis
Sed tamen uberius ditescunt viscera crassa
Intus quas species flagrat pulcherrima maxime
Candida sanctarum sic floret gloria rerum.

LXVII
Haec tenebres in templo surgunt nec testaco
Hospis praeruptis haebrethis in margine rupis
Non sum torpescentis sed belligeris armis
Quin potius duro vitam sustento labore
Crescere que perstern nemis mox ligna secantibus uncis

Humidus in fundo tranat qua piscis aequora
Sepe caput proprium tingens in gurgite mergo
Vulnera fibrarum necnon et livida tabo
Membra medens pestemque luemque revolvens et hinc est
Libris conrosis et cortice vescor amaro

LXVIII
Armiger infausti Iovis et raptor Ganimidis
Quam quondam pellaces cantarent carmine vates
Non fuerat propter quod fertur Dardana proles
Sed magis in summis cycnos agitabo fugaces
Arescentesque grues per turbo sub aethere axe
Corpore dum sonio corrumpit ferra vel astar
Fontibus in liquidis mergentis membra madescit
Post haec restituor praeclaro lumine Phebi

LXVIIII
Tempore de primo noctis mihi nomen adhesit
Occiduas mundi complector cardine partes
Oceano titandum corpus tinxerit almum
Et polus in glaucis discendens volvitur undis
Tum sequor invitus abscondens lumina capitis
Et fortunatus subito nitescer ab aethra
Ut fur varius lumen noctis depellere umbras

LXX
Me dudum genuit candens onocratalus albam
Cuttore qui patulo sorbet in gurgite limphas
Pergo per albentes directo tramite campos
Candentique viae vestigia caerula linquo
Lucida nigratis fuscans anfractibus arva
Nec satis est unam per campos pandere callem

que non exterentes ad celi culmina uexit d
h Sentite quin potius millenos tramite tendit

LXXI

Collib; in celsis seu dire gmina mastis
Quā uix frustra latrante molosso
Garriat arcist̄ contorquens spicula ferrū
Hl luteor incegnis sed fretus uirib; altos
Bellig& inpugnans elefientes uulnere sterno
Heu fortuna ferox q; me sic aspe se fellit
Dum trucido grendes & uirgine uincor inermi
Nam gremiū pcendens mox pulchra puella pera
Et uoti cōpos celsa deducta ad urbē l pñdit
Indidit & cornu nomē mihi lingua pelasga
Sic itidem ꝓpria dixerunt uoce latini

LXXII

De terre gremiis formabar primitus aste
Materia trucib; pcessit cetera tauris
Aut potius pecudis constat fabricata capellis
Per me multorū clauduntur lumina la&o
Qui domini nudus nitor defendere uitam
Nā domus ē constructa mihi de tergore secto
H&c non & tebulis quas findunt stipite rasis

LXXIII

De madido nascor rorentib; & hregitar
Turgida concrescens liquido de flumine lympha
Sed me ñllus ual& manu rudo gurgite nantem
Tangere ni strictim rūpant uis corecta tactu
Et fregilis tenuer flatus discedat inauras
Ante cateruatim ꝑ lymphas duco cohortes
Dum plures ostu comites potiuntur eodem

LXXIIII

Dum genus humanū truculenta fraude necaret
Et noua mors sceleris multaret corpora cunctos
Exceptis ternis signum qui semina secli
Primus a diluuiū p debā foedera iuris
Imperio patris contemnens subdere colle
Unde puto dudū uersu dixisse poetam
Abluit interius quicquid delinquit mundus
Nam soboles nūquā dapib; saturabo ciborū
Hipnis impulsis plumes nigrescere carnam
Lit tore tollat pt hęc sine ple me cnebo

LXXV

Cum deus infendas iam plecteret equore noxas
Ablueret qui simul scelerū contagia lymphis
Prima pcepti conpleui iussa parentis
Postendens fructu terris uenisse salutem
Mitia queq; ppt semp pcordia gesto
Et felix ppe nigro sine felle manebo

LXXVI

Fida satis custos conseruans puigil edes ēctor
Hostib; infursis caecas lustrabo latebras dir tume
Atris haut pdens oculorū lumina noctis
Furib; inuisis uastent qui farris aceruos
Insidias tacite dispono scandala mortis
Et uage uenatrix rimabor lustra ferarū
Nec uolo cū canib; turmas agitare fugaces
Qui mihi latrantes crudelia bella ciebant
Gens ex arce mihi trecedebat nomē habendū

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

LXXVII

Nos sumus aequales communi sorte sorores
Quae damus ingenio cunctis alimenta labore
Par labor ambarum dispar fortuna duarum
Altera nam cursat quod numquam altera gessit
Haec tamen invidie stimulis agitantur acerbis
Utraque quod mandit quod ruminat ore patenti
Communis reddit famulans sine fraude maligna

LXXVIII

Sicca pruinosis crebris effundo fenestris
Candentemque nivem iactans de vertice furvo
Et non omnis amat quamvis sit frigida nimbo
Dulcior et nebulis late sparget in aule
Quae sine mortalis gressantur funere leti
Sic animae pereunt pereunt dum vita frueretur
Et quae ditati contingunt limine ditis
Liquitur in pruinis numquam torrentibus haec nix
Sed mirum dictu magis indurescit ad ignem

LXXVIIII

Sum cavae bellantum crepituque corda ciebo
Vocibus horrendis stimulans in bella cohortes [es]
Idcirco reboans tento clamore resulto
Quod nulla interius recrudant viscera vocem [retundant]
Spiritus in toto sed regnant corpore flabra
Garrula me poterit numquam superare cicada
Aut cergutte simul cantans luscinia ruris
Quam lingua propria dicunt achalanthida greci

LXXX

Semper habebis virides frondenti in corpore crines
Tempore non ullo viduabor tegmine spisso
Circius et boreas quamvis et flumina cauri
Minibus horrendis studeant deglobere frontem [eustire frondes]
Sed me pestiferae fecerunt facta reorum
Cumque venenatus glescit de corpore stipes
Lurcones rabidi quem carpunt rictibus oris
Occido mandentum mox plura cadavera leto

LXXXI

Dexter rigorior candenti corpore pelta
Et nive fecunda vulcani torre rigescit
Carior et multo quam celere sarte duelli
Haec tamen in medio clipei stetit ferreus umbo
Me sine quid prodest dirorum parma virorum
Vix astur animeque carerent trangte morder
Hi forsitan validis refrenger viribus osto

LXXXII

Me pedibus manibusque simul fraudaverat alma
Arbiter inmensum primo dum pangeret orbem
Fulcior haut volitans veloci per pelis cela
Spiritus alterno vegitat nec corpora flatu
Quamvis in celis convexa cacumina cernam
Horrens tamen undosi contemno marmora ponti

LXXXIII

Omnia mihi membra plasmavit corporis auctor
Haec tamen exhibendum membrorum munia supsi
Pergere nec plantis oculis nec cernere possum
Quamque nec patulae constant sub fronte fenestrae
Nullus centhelenta procedit viscere flectus
Spicula nec geminis nitor torquere lacertis
Heu frustra factor confinxit corpus inerme.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Totis membrorū dū fraudor sensib; iners
LXXXIII
Per cautes telluris clam serpo celsa gemini: h̄ra
flexos Felox uibrarū girans anfractib; orbes ducens
Cū careat uitae sensu quoq; funditur expers
Quis numerus capiat ut quis latebulus edat
Vitae uiuentū generē quot milia praestu
Hic neq; per caelū rutilantis sidera spere
Fluctiuage ponti nec conpensent harene
LXXXV
capi
Glauca seges linteus nans ex aequore rupis
Et tergus mihi texebant primordia fasci
resina cula Bina mihi constant tortonā brachia filalogo
gigantē
Ex quib; in membrū trucidabā mole tyrannū
Cū cuperent olim genis saeuire phalanges
Pluramo cū certei bellū decernere saxo.
Quam durus pugnans ferratae cuspide contis
Tres digita totū uertentes sup ardua corpus
Erro caput circatenus & tondor inauras
LXXXVI
Erre prudū nunc binis remigo pennis
Et horridas & grosse deprimo mors intra uocis
Inq; cauo densis conuersor stipite turmis
Dulcia conficiens propriis celimonia castris
Et tremens humanis horrent haec pabula uectis
Sed quicūq; cupit dirrūpens foedera pacis
Dirus conmaculare domū sub culmine quaero
Ex teplo socias in bellū clamo cohortes
Dūq; cateruatim stridunt & spicula trudunt

Agmina disfugiant iaculis exterrita diris
In frontē hosti sic torquent tela nocentia
Plurimaq; constent terris infecta uenenis
LXXXVII
Faustae fuit primo mundi nascentis origo
Donec prostratur sub cū bene ast e malignus
Ex me tunc princeps percessit causa ruine
Dulciaq; rudib; tredebā mella colonis
En iterū mundo testor remeasse salutem
Stipite de patulo dū pendens arbitror orbi
Et pereat luxus & soboles uenenata tonantis
LXXXVIII
Quis prior in mundo deprompsit tegmina
uestis
Aut quis clementer miserū protexit egenum
Irritū non refert uerbis nec fabula fingā
Primitus interea proprio de corpore peplū
Ut scema ferret perduxi frondib; altis
Carica me genuit dū marsis papula praestat
Sedulus agricola brume quas tempore mandit
LXXXVIIII
Inplure debeant in pendo pocula bacchi
Vinitor expressit q; flauere cū lab; uuis
Pampinus & uiridis genuit de palmite butrus
Haec tetre cauponis conplent excute tabernā
Sic mecū terre gerunt ad plenū uiscera misto
Et nō inflectū non uexeat crapula corpus
Quam uis hoc nectar contentis hauserit omnis
Prolessumere gleseris in sectib; altis
Materiā cuneis findit sed cultor agrestis

xc Pinos euertent altos & robora ferro

Non nos sectus ni genuit spurcissima pelex
Io poete in mensum fingunt quem carmina [uatum]
Nec fuit in Delo mater Latona creatrix
Cinthia non dicor nec frater Apollo uocatur
Sed potius summi genuit regnator olimpi
Qui nunc in caelis excelsa praesidet arce
Diuidimur mundum commoni lege quadratum
Hoc tus nos regimur cursus & frenia dierum
Hisoros & frs uage secta iure gubernent
Heu chaos inmensum furuas & cuncta latebras
Utreque nunc sibi regnarent tartarani

xci Torsimus lepidum profluxi flumine l&ho
Dum frangant flamme saxorum uiscera dura
Et lexis ardor fornacis regnat habenis
Nunc mihi forma capax glacieque simillima [lucet]
Non phe uolunt plures collum constrinxit [gere] dextra
Et pulchre digitis lubricum comprendere corpus
Sed mentem mitto dum lebris oscula trado
Dulcia compressis inpendens basia buccis
Atque pedum gressus titubantes sterno ruina

xcii Semper ego clerum procedo lumine lumen
Per celum gradior obliquo tramite flector
Signifer & phebi lustrent qui limpidus orbem
Cos paster amodum iubent inde mecebit
Finibus indorum cernitt qui lumina primi
O felix olim seruatae lege tonantis
Heu post haec cecidi pro terua mente superbus
Ultio quae propter funestum per culit hostem
Sed igitur cum iter mecum super aethera scandunt
Cnacerus quos potenti pro biblos pandere lector

xciii Discolor incuruas deflecto [cornua seu] membra [quadrupes] cauernis [arcuis]
Pugnas exercens dirae cum gente draconum
Non ego dilectae turgesco prole mariti
Haec fecundae uiro sobolem sic edidit aluus
Residuae matres ut sumunt semina pastus
Quin magis ex ccure pregnacent uis concessa
Si uero pleps petitur dis crimina mortis
Dicor hecbere rudem conponens arte medellam

xciiii Arida spumosis dis soluens faucibus orce
Bis binis bibulus potum de fontibus ausi
Uiuens nam terre glebas cum stirpibus imis
Nisu uirtutis ualide disrumpo feroces
At uero linquit dum sps algida membra
Nexibus horrendis homines constringere possum

xcv Nunc mihi sunt oculi bis seni in corpore solo
Bis ternum que caput sed cetera membra gubernant
Nam gradior pedibus suffultus bis duodenis
[sed decies quinque] Sed nouies deni sex & sex corporis ungues
Singulas numero pariter similabo pedestres
Populus & taxus uiridique fronde salicta
Sunt inuisce mihi sed fagos glandibus uncas

Fructiferas itidem florentia uertice glandes
Diligo sic pnonorosce simul non spernit ilex

XCVI Iam referam uerbis tibi quod uix credere possis
Cum constet uerum fallant nec symbola mentem
Nam dudum dederunt soboli munuscula grata
Tradere quae numquam poterat mihi quislibet alter
Dum datur excelso fraudat... nec ...er c... munere ...
In quo cunctorum gaudent praecor... dia dono.

XCVII Sum namque armatus rogosis cornibus horrens
Herbarum uorum buccis decerpo uirentes
Et tremens astrifero procedens agmine stipor
Culmina celorum que scandunt celsa catenis
Turritas urbes capitis certamine quasso
Oppida murorum pertondens arcibus celsis.
Induo mortales contortos tegmine pepli
Littera quindecima praestat quod pars domi adsto

XCVIII Dasalicis trunco pecoris quoque tergore nostro
Conponor patior discrimina dura duelli
Semper ego proprio gestantis corpore corpus
Conseruabo uiri uitam ne demperit orcus
Quis tantos casus aut quis tam plurima lesit
Suscipit in bello crudelis uulnera miles.

XCVIIII Callidior cunctis ceu ra uersutibus aetre
Lecte per mundum dispersi semina mortis
Unde horrenda seges diris succreuit aristis
Quam metit caedis celerae scortic tortor falce maligna

Cornigeri multum uereor certamina cerui
Namque senescenti spoliabor pelle uetustus
Atque nouas rursus frondes renouabo iuuentae

C Nunc mecum diuinis conplectere uiscera uerbis.
Tota quae sacrorum gestant praecordia biblos
At tamen ex his idem nequeo cognoscere quicquam
Infelix facto fraudabor munere caeli
Dum demunt dire librorum lumina parcae

CI Sunt mihi sex oculi totidem similaunibus extro
Sed digitos decies senos in corpore gesto
Ex quibus ecce quater denos de carne reuulsis
Quinquies attentum uideo remanere quaternos

CII Omnipotens auctor nutu qui cuncta creauit
Qui dedit in mundo tam uictrix nomen habendi
Nomine non phemeo florescit gloria regum
Martyribus nec non dum uincunt proelia mundi
Edita caelestis praemiscent et praemia uitae
Frondigeris tegitur bellicentum turma coronis
Et uiridi tecmo uictor certamine miles
In summo capitis densescit uertice uellus
Ex quo multiplices torquentur tegmina plebis
Sic quoque mellifluis escarum pasco saginis
Haec tenere per populos tribuens alimenta ciborum

CIII Rupibus in celsis quatiundunt caerulea cautes
Et scelis undantes turgescunt aequore ponti (pontus fluctus)
Machina me ...ens concessit summis constrictam molibus amplam.

Haut secus calles ut pandã clarib; index.
Non merui aequoreos lustrabã longe cãpos
Nec remib; pontũ sulcabã tramite flexo
Et non inmensis secarem fluctib; actor
Artib; excelsis signans sed litora duco
Flãmigera in pontis torres in turrib; altis
CIIII Ignea bruma celi dũ condunt sidera nimbi
Quae res in terris sic armet robore tanto
Aut patrib; fungi niteret uirib; audax
Pectora mihi primo consistent exordia uitae
Sed gracilis gradier soleo post tempore laeto
Quod latũ p(ro)pria gestant pectora uentris
Nam ueltur nemorũ densos perrumpitq; frutecta
Piniferosq; simul montes cũ molib; altos
Truxq; rapaxq; capaxq; feroxq; sub aethere spergo
Et minor existens gracilisq; corpore snifer
Frigida dum genitrix dura generaret ab aluo
Primitus ex utero producens pignore genitris.
CV Sambucus in silua pateret dũ fronde rubescit.
Est mihi pectus folis nam gleeco surculus aruis
Nigros baccarũ portans in fronte corimbos
Quos medici multũ rursus post gorte uirentem
Cum scabies morbi pulpas inrepserit egras
Lustrentes orbem crebro quississe ferunt.
Cladib; horrende dum uscant uiscerata tabo
Ne uirus serpat [illegible] nunt quilus porru succur
rere lepre
Sic olidas hominũ restaurant germine fibras
CVI Ecce malororũ nomen mihi fata dederunt
Argolice generis sic promit lingua loquellis
Ex quo me dire fallebant carmina circe
Quae fontis liquida maculabat flumina herbis
Crura(que) cũ coxis pulpas cũ poplite bino
Abstulit ex [illegible] in [illegible] dum misceret crudelis uerba uirago
Pignore hinc pecudi referunt ululantia nautae
Tonsis dũ trudunt classes et cerula findunt
Vastos uerentes fluctus grassante procella
Palmulae qui remis succurrit pendula per undas
Auscultare procul quae latrans inguina circũ
Sic me pellexit dudũ titania pler
Ut maneo uiuã scelsis in fluctib; exul
CVII Ferratas acies et densa milite turmas
Bellandi miseros stimulat quos uana cupido
Dũ maculare studet armis pia federe regni
Sed pix et sorbet uiscosis fletib; aurea.
Carnere non pecudus dedicat trux murmura mastis
Sapicaq; clangentes reboant dũ classica sistro
Quamquã mente prius nascendi fecerit auctor
Editus ex aluo dũ sumpsi munera uitae
Ecce tamen morti successit gloria formae
Lesifer in fibris dũ finis serpat a pertas
Brattea non auri fuluis pretiosa metallis
Quã uis gemmarũ constent ornatu lucernis

Vincere non quibunt falcerum floribus usque
Me flecti genibus ferrum natura negauit
Poplite seu curuo palbebris tradere sonos
Quin potius uitam conpellor degere stando
CVIII
Florida me genuit nigrentem corpore tellus
Et nihil fecundum sterili de uirgine primo
Quamuis eumenidum narrentur carmine uates
Tartaream partu testari gignere florem
Nullam constet certi substantia partus
Sed modo quadratum conplector cerula mundum.
Est inimica mihi quae cunctis constat amica
Saecula dum lustret lampas titania phoebi
Dira latrones me semper amare solebant
Quos gremio tectos nitor defendere fusco
constat Uergilium fateor caram cecinisse sororem.
Ingrediturque solo et caput inter nubila condit
Monstrum horrendum ingens cui quot sunt in corpore plume
Tot uigiles oculi subter mirabile dictu
Tot linguae tot idem ora sonant tot subrigit
Nocte uolat caeli medio terraeque per umbram
CVIIII
Ostriger in aruo uernabam frondibus hirtis
Conquilio similis sic cocci murice rubro.
Purpureus stillat sanguis de uertice guttis
Exuuias uitae mandendas tollere nolo.
Mitte nec penitus spoliabunt mense uberae
Sed tamen insanum uexat dementia cordis

† pendula dum patuli uertuntur culmina caeli
Dum rotat in gyro uecors uertigine membra
CC
Consul erat quondam romanus miles et heros
Arbitrii imperio dum regni sceptra regebat
Nunc onus horrendum conuectans corpora gippi
Et premit inmensum truculentae sarcina molis
Terreo cornipedum nec uelox agmen equorum
Qui trepidi fugiunt mox quadrupedante cursu (motu)
Dum trucis aspectant inmensas corporis artus
CCI
Conditor aeternis fulcit qui saecla columnis
Rector regnorum frenans et fulmina lege.
Me uariam fecit primodum conderet orbem
Peruigil excubiis numquam dormire iuuauit
Sed tamen extemplo cludunt lumina somno
Nam deus ut propria mundum dicione gubernat
Sic ego conplector sub caeli cardine cuncta
Segnior est nullus quem me larbula terret
Setigero rursus constans audacior apro
Nullus me superet cupiens uexilla triumphi
Ni deus aetheris summus qui regnat in arce
Prorsus odoriferam ture flagrantior halans
Olfactum ambrosiae necnon crescentia glebae
Lilia purpureis possum conexa rosetis
Vincere spirantis nardi dulcedine plena
Nunc olido caeni squalentis sorde putresco
Omniaque quae polo sunt subter et axe reguntur
Dum pater arcitenens concessit iure guberno

Grossior & gracilis rerū conprenso figuras
Altior en caelo rimor secreta tonantis
Et tamen inferior terris tetra tartara cerno
Nam senior mundo p̄cessi tempora prisca
Ecce tamen matris horno generabar ab aluo
Pulchrior auratis dū fulget fibula bullis
Horridior ramnis & spretis uilior algis
Latior en patulis terrarū finib; exto
Et tamen in medio concludor parte pugilli
Frigidior brumis nec ñ candente pruina
Cum sim uulcani flammis torrentior ardens
Dulcior in palatu quā lenti nectaris haustus
Dirior & rursus quā glauca absinthia campi
Mando dapes mordax lurconū more cyclopū
Cū possim iugiter sine uictu uiuere felix
Plus pernix aquilis zephiri uelocior alis
Nec ñ accipitre properantior & tñ horrens
Lumbricus & limax & tarda testudo palustris
Atq; fimi soboles sordentis cantarus ater
Me dicto citius uincunt certamine cursus
Sic grauior plumbo scopulorū pondera uergo
Sum leuior pluma cedit cui tippula lymphe
Nam silici densae fundit quae uiscera flammas
Durior aut & ferro tostis sed mollior extis
Cincinnos capitis nam gesto cacumine nullas
Ornent qui frontē pompis & tempora setis

Cū mihi caesaries uolitent de uertice crispe.
Plus calamistratis se comunt quae calamistro
Pinguior en multo scrofarū axungia glesco
Glandiferis iterū referunt dū corpora fagis
Atq; saginatae laetentur carne subulci
Sed me dira famis macie torquebit egenā
Pallida dum iugiter dapib; spoliabor opimis
Limpida sum fateor titanis clarior orbi
Candidior niuib; dum ningit uellera nimbus
Carceris & multo tenebris obscurior atris
Atq; latebrosis ambit quas tartarus umbris
Ut glob; astrorū plasmor teres atq; rotunda
Sperula seu pilae nec ñ & forma cristalli
Et uersa uice protendor ceu serica p̄ise
Ingracilem porrecta penū seu stamina pepli
Senis ecce plagis latus qua pandit orbis
Ulterior multo tendor mirabile fatu
Infra me suprave nihil p saecula constat
Ni rerū genitor mundū sub lege cohercens sermone
Grandior in glaucis ballena fluctib; atra
Et minor exiguo sulcat qui corpora uerme
Aut modico phebi radiis qui uibrat atomo
Centenis pedib; gradior p gramina ruris
Et penitus nūquā p terrā pergo pedester
Sic mea prudentes superat sapientia sophos
Haec tñ in biblis docuit me littera diuer

Aut umquā quiui quid constet syllaba norre
Siccior aestiuo torrentis cauma te solis
Rore madens iterū plus udo flumine fontis
Excelsior multo tumidi quā mar mora ponti
Et gelidis terrae lymphis inferior erro
Multiplici specie cunctorū compta colorum
Ex quib: ornat p̄sentis machina mundi
Lurida cū toto nō sim fucata colore
Auscultate mei credentes famina uerbi
Pandere quae poterit gnarus uix ore magist(er)
Et non desidens non rebur fribula lector
Sciscitor inflatos fungar quo nomine sophos

EXPLICIUNT ENIGMATA

A ex positis enigmatū ppositionibus & degestae metrorū melodia lampimis sus rerum ordo efflagitat ut multiformes pedū regulas ex diuersis orationum partib: propalare non abnuas eorum p̄sertim quos grāmatici sibi usus parere noscuntur.

M generalit omniū pedū catalogus ē quadrageshus & quaternus constat. hoc ē C.XX.IIII. Sed & hac pplexa numerositate. XX.VIII. pedes sequestrentur quib: metrici poematum facundia fretti funguntur quib: quaternarum mensurae syllt minime transcendunt. A manifestatur hoc & clarius patefactū audire gestulos. M de duarū naturae syllabarū IIII pedes generant. De trib: syll. VIII. procedunt de IIII. sedecim. Isti sunt speciales legitimi grāmaticorū pedes de quib: cantilena metrorum disciplina pullulauerat. A quot sunt ceteri oratorū pedes qui rethoricae artis regulae continentur & p re ur baentietimin cipiant. M ter triginti & ter bini qd est nonaginta sex quos greca disertitudo sinzigias uocitauit. Nam de V. syll. XXX.II. pedes formant de VI. syll. LX.IIII. sinzigie reciproca uarietate nascuntur. A quot sunt accidentia pedū. M VII. id ē arsis & thesis numerus syll. tempus resolutio figura metrū. A dic differentiā inter arsin & thesin. M arsis interptatur eleuatio thesis positio. Sed arsis in prima parte nominis seu uerbi ponenda est thesis in secunda. Nam he particule p p̄ discretionem temporū pedes tantū in musica tradunt. Uerbi gratia po lus. po. arsis ē. lus. thesis. Sic crocus thronus torus. Sed & ceteras dictionū nomina ut uerba que in pyrricheo spondeo ue subtēctiuntur exemplorū formula conpellit huic regule legitime mancipari. A quot sunt diuisionū species in pedib: p̄sertim quas grāmaticos ptinere noscunt. M iuxta qd

praeterrorū auctoritate tradidisse memorat̃
trina diuisionis condicio difinit̃ quorundam
namq; pedū aequa diuisio ē quorundā duplex
nonnullorū uero sexcuplex. et primā dactilicā
Secundā iambicā Tertiā peonicā nuncupari solere
antiquitas sanxit A haec et h(?) p(er)te diui
sionū normulā uberius exponi supplico M X
sunt pedes qui equā diuisionē sortiunt̃ et uelud
paeri temporū lance ponderent̃ quos arsis & the
sis . quali discretionis statera gubernat. id est
pyrrichius spondeus dact(ylus) anapestus p(ro)celeuma
ticus dispon(deus) diiamb(us) ditroch(eus) antispastus choriam(bus)
A quot sunt pedes qui duplex diuisionis qualitate
partiant̃ M XI iamb(us) troch(eus) molossus tri
brachus ionicus minor ionicus maior quos nunc
arsis nunc thesis discordante temporū trutina
uergunt & inclinant A quae ē sexcupla diuisio & q(u)a
re dicta ē ut quot pedes eadem diuisioni seruiunt
M sexcuplex dicta ē quasi sonis dupla quia alte
ra pars alterā non duplo uincit sed mediante
dupli id ē tertio equā diuisionē temporis augmento
uelud momentaneo excessio sexcupla superans
p(re)ponderet quā uis dupla gemino armata tempe
excedentē sexcuplā p(re)cellat Denique excedentē p(er)tinent
sexcuplā habent VII. pedes bachius palimbachius amphi
macrus & peones IIII A quo argumento quibus ue

indicis colligi queat utrū ad arsin an ad thesin
plura tempora conferant M Omnes syll(abae) tam
nominū quā uerborū seu cuiuslibet partis a fine
non a principio numerent̃ quapropter tempora in arsi
& thesi accentib(us) discernunt̃ quatenus locorū limi
tibus clauduntur Id est ultimo paenultimo antepaenul
timo Nam si contenta paenultima acuit̃ quia numquā circū
flectit̃ incerti plura supputent̃ tempora quod si
paenultima acuto aut circūflexo accentu pronuntiat̃.
Thesis uberiorem temporū calculationem p̄ occu
pare usurpauit A iam nunc exemplorū for
mulas ad pyrrichiū pedem p(er)tinentes in hac te
audire satago & p(rae)sertim ex principalibus ora
tionū partibus: Id ē nominis & uerbi regula con
gestas M haec sunt nomina quae multiformi .V.
declinationū radice uulgo pullulasse noscunt̃.
ut d(eu)s decus puer genus pecus bonus madus domus
lupus lepus latus chorus crocus tarus thronus
dolus nemus nouus scelus opus locus equus cibus
reus comes ceres seges acus manus malus sino
quā significare uidebit̃. Ex duab(us) breuib(us) con
stat & est pyr(richius) ut ē illud ille malus calabris
in saltib(us) anguis & in bucolicis ut me malus ab
stulit error. Ast uero si malus nauis fuerit cui
antennarū carbasa & rudentes adnectuntur
ad trochei regulā redigit̃ ex longa & breui

ut uirg. lib. V. eneidos quis inquit innexe pedē
malo pendebat ebalto necnon etiā in eclusis ar
bor fructifere fuerit que melerius uocatur
Genere feminino ad trocheū ptinebit ut inge
orgicis et stelles placet animalos gessere ua
lotter apis lepis auis canis cinis famis situs
chelis clamis cutis polus globus homo leo ca
ro maro ouis scrouis. Similit̄ et in r. litterę
p̄dictus per terminat sed non una eadēq; de
clinatione generet̄ ut pēt puer piper niger
siler socer gener ccp cap tener miser celer iter
scaber sacer ruber amor glomer iubar cruor
honor sector soror labor quod si uerbū fuerit
deponēs. la pducit̄ ut labit̄ inualide deformis
Gloria flāme iacet ebur eger timor liquor
Si nomen fuerit tertie declinationis pyrri est
ut arator decore daper decante liquores et infra
ereurq; liquor solidis indurint eras. Nam si
• liquor uerbū fuerit tertie coniugationis ut
tertii ordinis ut ualerio grāmatico uocari
libuit. Trocheus ē ut uirg in georgicis cast
cū montib; amor liquit et sephiro putris se
gleba resol uit rose fabe aqua morte rota
coma uice toga scola gule plaga sic limma
te. cardinalia designat porrycheus est
ut ambrosius mediolanensis pontifex exce
metro deprompsit dicens Dūq; colorat
rutilat plage cerula mundi Et sedulius
quattuor inde plages quadrati collegit
orbis Si uero plage ultima uindita fuerit
ad trochaicā regulā redigit̄ ut p̄dictus
uates euangelii metri uaticinio refert qui
tegit et plagē trepidat nudare medelā
Notandū quoq; nomina mono sytt quedā
esse que in obliquis casib; idest gen et abl
pyrrichio signant ut crux crucis nux nucis
grex gregis per pedis lar laris sal salis
mas maris nix niuis nex necis pix picis
pix par gruis gruis trabs trabis bos
bouis dux ducis trux trucis Ad expositis
igit̄ strictim sūmatimq; nominū regulis
que primi pedis legib; suffragantur ad
de uerborū exemplo Uerba quoq; tam
prime coniugationis quā tertie correp
te pari condicione concurrunt ut uoco
ueto leuo seco neco puto cauo lauo uoro
nego amo frico plico dico dicas dicat
Correpta penultima ut psalmus ego mariæ
tibi sextus nouat templa dicaui Quod ē prime
coniugationis Ast uero dico dicis tertie
ubi penultima pducit̄ ut dicitur agricolis
Hauriq; uenire fregorā paro ceso.

crepo sono tono nouo cubo cubo ligo mico creo meo beo rigo lito labo loco rogo iugo fugo lauo labo. Nam differt a labo quod tē nuto & labo actiuum ē labo neutrum roto pio hio cuius frequentatiuum ut citatum ē hieto hietas hietat et inchoatiuum hisco cisco domo noto grauo probo iuuo zelo. Unde con zelotes uolo uolo quā uolentur quā uolāntur personam demonstrant ad pyrricheum pertinere declarentur ut uolitans pronporamundus. Item et plurima uolentem dicere deserunt. Cano cado fremo gemo fero gero tero sero sino ago meto tego pelo colo bibo rego lego traho scio fio. Unde exire uomo fluo spuo gemo nuo iuuo meo creo beo queo eo fluo luo ruo struo. Loquor precor sequor queror reor fruor moror. Uerba similiter defectiua in hanc regulam copulantur ut libet placet piget pudet iuuat decet liquet licet.

D Ergo predicta uerba confuse coniugationis que in o litteram terminantur semper ad pyrrichium pertinebunt.

M Quotiens finalis syllaba corripitur procul dubio pyrrichius generatur ut malo manere nig& minus ultima facta uerebor ut nec gero magna simul sed congero multa uicissim. Et item nolo sepulchra pati scio me submergere terrę.

Si uero accedente syllaba producitur iambus efficitur sime procreatur ut uersus arce tuaque cano romane per oppida carmen. Scanditur enim arce tuamque canoro mena per oppida carmen.

D Potestne pyrrichius aut iambus exametro heroico inseri dum exempla exametri uersus sibi protulisti.

M Si predicta coniugationum uerba sine contextu partium orationis et absque metrorum uersificatione proferuntur pyrrichei aut iambi regulis mancipantur quod si in dactilico carmine scandendi ratio et cesurarum diuisio per cola et commata sequestrare conpulerit spondei dumtaxat aut dactili legibus subiugentur quod milleni exemplorum formulis sine inpostura et fuci [?] fribulo plectur facillime comprobari poterit.

D Tam multiplex nominum et uerborum congestio que ad pyrrichium pertinere dinoscitur quo accentu ut prosodia pronuntiatur.

M In dis syllabis ubi ambe breues fuerint penultimam acuto accentu profertur.

EXPLICIT DE PYRRICHIO. INCIPIT DE SPON[DEO]

D Nunc spondei regulas ex diuersis orationum partibus exempli gratia congestas promito.

M Haec sunt secundipedis exempla a nominibus uel uerbis ut felix pernix podex index inlex cortex remex cornix bombix

cerux audex porfex forceps anceps au
ceps princeps preceps uistus tellus a&ices
tices pumex iudex rumex uex tex caudex codex
mordex fornax fidlex aliex pollex murex
ilex carex · id est herba asperrima. Unde rigit
&carex pastus acutae · nam carex fructus
de ficulnea nuncupatur. Unde mirice carcaru
conficiunt de sectoribus fieri. Unde in conue
nient aquibus dicitur formosus ille heremita
syrorum & sarracenorum confinio strictus
per simoniae legibus uita solitaria degens ex
hausta membrorum uitalia & marcida
per cordices ilice. u. carcibus contra rerum
natura sustentuisse & eluisse describit.
Cum humanae sit naturae carceris que pro gressos
matueserunt. nutritis arietorum uers bobu
lorum & tragelaforum simulque ibicum cheri
bus educari & uesci. simplex duplex triplex
uerbex fornix radix matrix lodix uic
trix natrix uiuax uerax pellax edax san
dix mendax imbrex q. ab arcendis imbribus
dictus. aurpex id est qui auium auguria intendit.
auceps uero qui aucupium exercet. Coplex
duplex triplex elix elicer dicunt sulcima
iores ad siccandos agros ductos. celox artifex
pollux coniunx quod non est prisciano in nomine &

uo cum additamento n litterae. lib. III. de
nomine pro eo lo dissesuisse licet in obliuis
cas penitus deficiat. Ueniunt etiam amo
nosyt. cum in nominatiuo et cecceus pertu flectuntur
ut flos flores. mos mores. ros rores. pons
pontes. fons fontes. rex reges. lex leges. lanx
lances. glans glandes. plus plures. mus
mures. cors cortex. cos cotes. sors sortes.
dos dotes. ars artes. paries parietes. calx calces.
merx merces. sol soles cum addies pertinebit.
ut quadraginta illi fierant ex ordine
soles. uoces. nox noctes dis dites. lis lites
glis glires puls pultes. **D**a coniugatio
num exempla. **M** prima & secunda coniuga
tio in secunda persona & tertia apte concordant.
ut libo libas libant. sedo sedes sedent.
sudo sudas sudant. Item caneo canes canent.
polleo polles pollent. frondeo des dent.
In quarta autem coniugatione secunda tantum per
sona. ut hinnio hinnis. tinnio nis grunnio.
nis. grundio dis. tynnio. nis. grincio. cis.
Sunt etiam uerba secundae coniugationis quae indicati
uo modo tempore presenti perfecti prima persona spondeo
gignunt. similiter et imperatiuo modo tempore presenti secundae
persona numeri singularis. ut iubeo iussi. iube. rideo
risi. ride. mulgeo mulsi. mulge. fulgeo.

fulsi fulge. torqueo torsi torque. algeo alsi
alge. Sunt alia eiusdem coniugationis quae in praeterito perfecto con
cordent. sed imperatiui praedicta persona iambum non
spondeum eliciunt. ut faueo faui faue. ut Christe fa
ue uotis. moueo moui moue. maneo mansi mane. pa
ueo paui paue. ut heliam corui quondam pauere
ministri. et longe inferius agmina pauit inor
me. sedeo sedi sede. uideo uidi uide et cetera
similia. At tertia quoque coniugatio cum in praeterito perfecto pri
ma persona uergit spondeus figuratur. ut scri
bo scripsi. scalpo scalpsi. sculpo sculpsi. repo
repsi. mergo mersi. serpo serpsi. cudo cudi.
rumpo rupi. cedo cessi. sepio sepsi. plaudo
plausi. fercio fersi. aurio ausi. sarcio sarsi.
flecto flexi. rego rexi. ueho uexi. figo
fixi. uiuo uixi. meio mixi. tingo tinxi. cin
go cinxi. sugo suxi. uro ussi. trudo truxi.
coquo coxi. duco duxi. Sumuntur etiam eidem
pedis exempla ab eo aduerbio qualitatis et quan
titatis. ut scienter caste docte celerate
longe. sicut haec nomina fuerint. uocatiuo casu ad
trochaeum redigunt non ad spondeum. plurima
quoque participia temporis praesentis spondei legibus non re
fragantur sed suffragantur. ut dicens ducens
uiuens turgens tridens sternens ster
tens scandens. A posteriore orationum quae ce
spondeo subduntur quo accedunt proferendae sunt.
Nomina quidem tam positione quam natura
longe regulariter acuuntur. EXPLICIT DE SPONDEO.

INCIPIT DE IAMBO.

A iambici pedis exempla primitus a nomi
ne ubertim congerere non pigeat.
Nomina quae iambicis legibus concurrunt
haec esse noscuntur. ut silex senex. calex. apex
latex. tenax rapax fugax sequax. procax mi
nax edax emax uarix. unde etiam cosus dicitur
quiuancibus. idem tortuosis uarix anfractibus
in poplite et suris pulparum deformatur. tri
lex triplex salix culex. ut Uirgilium dicti con
fecisse commentaria declarant. parue cu
lex pecudum custos tibi tale merenti offi
cium funeris ruit pro munere reddit. Scri
bit ita. parue culex. pecudum custos tibi
tale merenti. et hic uersus bucolicus
uocatur. ferox ferax sequax loquax procax
parens frequens recens cliens fides dies
salus palus paludis. Sic tertiae declinatio
nis substantiua ad iambum pertinere haud dubium
est. ut Uirgilius libro .VI. gemuit sub pondere
cymba sutilis. et multam accepit rimosa
paludem. Ast uero si secundae declinationis
genitiuum in i terminabitur trochaicis legibus.

ntem hcipat. Ut ille uersificus septimo diui
ne legis libro de pelice fraudulenta sa[n]c[t]e sonis
q[ue] subdola e polluatur p[er] successione sinagoge
tipum p[rae]tulit. elegiem c[on]cinisse memora
tur dicens: suspensa n[on] det dextra p[er] aliq[ue] fe
flectens & infractiens inquit reiecit palor
c[r]ynemq[ue] denodat. Quę dic[un]t[ur] & alia uerba qua[e] p[ri]
me quę s[e]c[un]d[a]e coniug[ationis] licebo conueniunt in
s[e]c[un]d[a]e coniug[ationis] num[ero] singul[ari] indicatiuo & imp[erativo] mo
do. ut amas amo. putes puta. parest para
aras ara. secas seca. uocas uoca. necas neca
locas loca. Itemde s[e]c[un]d[a]e coniug[ationis] tantundem repe
riunt. ut doces doce. moues moue. uiges uige.
riges rige. pates pate. Unde inchoatiua for
ma patesce. tenes tene. times time. caues
caue. caues caue. studes stude. manes mane.
lates late. sed accepta loquellam ni prepos[i]
tione d[e] corrumpit. ut lateo lates latet.
delitisco delitiscis delitiscit. & p[rae]t[eritum] p[er]f[ectum] deli
tuit non delatuit. dicimus ut poeta sol nube
conspicitur delituit. Xtertia quoq[ue] coniug[atio]
infin[itiuo] modo temp[ore] p[rae]sent[is] act[iu]e uerbi p[er]ssiui qua[m]
deponentis iambu[m] formari c[on]sueo. ut geri
teri seri tegi legi regi trahi uehi mori. Ap
dictis quoq[ue] monosyllabis qui in pirricheo
explanandas regum gratia prętulimus

cu[m] indicat[iuo] singul[ari] aut nom[inatiuo] plur[ali] declinant.
Iambicos pedes diu[er]sa[rum] c[on]structionum metrix
ratio declarat. ut crux crucis cruces ad sti
pulandum p[ro]spero nec crucis asperitates potu
it terrere uolentem. Fex feci feces. nux
nuci nuces. dux duci duces. sic grues sues.
& cetera similia. Sumunt etiam iambici
pedes a participiis eorum dumtaxat uerborum
q[ue] in pyrricheo sup[er]ius digessimus. ut ygans
lucens. sicut poeta p[ro]bat. stellisq[ue] lucent
q[ue] luce fugient scandit lisq[ue] li. dic secans
necans negens uorans uolens cauans. licet
michi. ueniunt nihilominus a secunda coniug[atione]
quando tribrachus in iambum transmutat[ur].
id est cum significationes uerbi actiui & neu
tralis in participia p[rae]sent[is] temp[oris] conuertunt.
Ut doceo docens. caueo cauens. rigeo rigens
faueo fauens. sileo silens. caleo calens. iubeo
iubens. Ut iuuencus. si ruber ast iferopce
dit uers[us] olympo. & uergil[ius] uentosepruit rubet
auster phebe. Hec non & tertia coniug[atio] cor
repta participiale uerbi a iambu[m] gigni
arbitror. a que sta autem nusquam rep[er]i ut pu
te. gero gerens. gemo gemens. tero terens
sero serens. fuo ruens. struo struens. alo
alens. colo colens. emo emens. lego legens

premo premens. cano canens. Omnia igitur nomina
seu uerba et participia predicta ad iure bum pertinent
que accentu acuto pronuntiari legitima grammatico
rum succedunt regule. EXPLICIT DE IAMBO;

INCIPIT DE TROCHEO

Ad exemplar ad trocheicam legem competentia.
M nomina proferuntur que trocheo con
grue uidentur. hec etsunt almus ser symphalym
pha. obba offa occa scopa id est destructum ostrum rostrum
rostrum sceptrum scalpum a quo diminutiue scal
pellum. labrum unde labellum. bulla bucca gilbus gip
pus burrus barrus floccus soccus coccus muscus
luscus fuscus gescus tuscus. Uerum haec sufficiunt
de positione que passim in publico et in propatulo
sita ambientis facillime deprehenduntur. Nunc illa
que naturaliter productione gaudent. et que poetica
exemplorum adstipulatione plurimum indigent
breuiter adnectam. ut musca mola stella capella tibia
fistula spina roma ruma rima lima bruma fama
mirus mirus dirus durus sirus murus simus prunus
pirus pinus. taxus malus flauus canus sanus saturnus.
id est pumolio cyrus finis clunis funis. Unde cluna
culum dicitur sicut iulius solinus in collectanea rerum
memorabilium et uersarum inquit capita clu
nibus pares sustentent. nudus udus ludus mutus
mutus tutus fotus lotus totus motus notus
nodus nisus risus uisus fretus spretus cretus
flumen famen flamen id est sacerdos delubri.
numen lumen rumen plemen limen cymen ui
men gramen stamen. Unde lucanus de orfeo nec
inquit plenes posuere color. et stamina parte
multaque dolatis heser secula. A pronominibus
quoque et trocheici pedes formantur positione lon
gis ut ille iste ipse nr ur quisquam quisnam isdem
ueniunt et uerborum significationibus que positio
num legibus producuntur ut prendo scando necto
pecto cerno pingo ningo mingo fingo pinso hisco
quesso lesso lexo texo flexo quod anomalum est
sperno texo uexo mando pando linquo uinco sub
do abdo condo pango cingo pugno quod pupigi preterito
dicitur. A Que sunt uerba que natura et regulis pro
duci maiorum auctoritas decreuit. Mabiga scri
credunt rido fumo duco duco giro ;
pulorum ab staculo haec esse; primo prodo cudo
lego legas legat. a tuero lego legis legit corri
pitur sudo sedo udo cogo cedo dedo trado trudo
ut in georgicis trudit e sicco radix olea gemma
ligno credo malo nolo. ut malo manere niger
minus ultima fata uidebor pono laudo ledo ostendo
clamo duro edo fido libo priuo uiuo quero quesi
siui. nam queror questus sum pyrrichius est ludo
sumo suo plecudo demo dego. Huic regule concor
dant etiam passiua communia et deponentia tam

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

positione quam natura longa ut promor prodor
scrutor uador predor laetor bacchor nascor
utor tutor uthor fingor nitor. Si uerbum depo
nens est trochaeus sit. ut eliquor nitor congrege
re ramos. Et rursus infra nitere autem ui ut filii
attingere xpi. quod si nitor nomen fuerit pyrriche
us est. ut idem poeta quis fuit ille nitor mariae
et uergit libro qui pedagogus praetitulatur redde
tur titulus purpureisque nitor. sed hic ut prorsus
non ita scandendus est ut hexametro colophon
in medio et fine prouenitur labor liquor uersor
causor tristor testor mercor rimor piscor
medor grator fingor miror frustror grassor.
Participia similiter praeteriti temporis in dactylo trochaico pedi congruunt. ut dilectus lectus captus
raptus scriptus tersus mersus plexus uexus
nexus. Nam praesentia et futura significationum
participia ad trochaeum significantia ni fallor
non reperi. A trochaici pedes quot tenore
quibus accentibus pronuntiandi sunt secundum arsis et
thesis quadiuisionum formula dirimunt. et qui
bus temporalibus accentibus retinantur. M Si trochae
us positione longus extiterit acuto accentu
profertur ut lappa mappa napta cirrus
birrus burrus baccus popler cerper. Si uero
naturaliter producitur circumflexo accentu pronuntiatur

lex metrica sanxit. arsis uero excipit tempora
II. et thesis I. ut farum frenum granum bubo bu
fo tufus tubur limes stipes panes. EXPLICIT DE TRO.

INCIPIT DE TRIBRACHO:

Hec postquam dyssyllabarum pedum regulis iam nunc
pedestri ordo deposcit ut trisyllabos pe
des iuxta pollicitationem prologi patefa
ciens. M Hi sunt tribrachi et tribus breuibus graece
ce sic nuncupati primae declinationis anima ma
cula aquila pedica palea tonica famula pate
ra hedera ulula gedoa lacryma asia libia. Item de
secunde declinationis tam masculina quam neutra nomina
ad tribrachum pertinentia dominus radius gla
dius catulus capulus querulus licinus puteus
pauidus patulus zephirus socius medius mo
dicus numerus rutilus placidus titulus locu
lus modulus modicus bibulus gerulus gemi
tus fremitus humerus platanus tumidus tha
lamus fluuius aetherus oculus cumulus solidus
stolidus stupidus rigidus calidus ualidus ua
lidus uterus monitus sonitus gelidus trepidus
timidus laqueus tremulus uetulus olidus
cuneus pelagus geminus cupidus nitidus digitus.
Item neutra eundem decet eidemque pedes ut
meritum proelium gremium stabulum studium ba
rathrum proprium lolium iugulum iaculum spolium

bibium cybium spatium conium uitium speculum. sic
quoque ceteris facilis gratilis uindis facinoris tenuis.
Verba similiter & triplici coniug. deducta tribracho
conueniunt a prima haec sunt ut numero tergito
maculo propero dubito habito uacuo tenero ulu
lo socio gemino saturo satio tolero tenuo one
ro brebio refero uiolo reuoco comito cumulo
glomero radio rutilo titulo titubo solido ua
rio trepido iugulo spolio uitio numero lacero
memoro uigilo supero educo quod est nutrio tereo
stimulo similo lapido crepito uolito cruicio
itero glacio macero simulo lanio genero agito.
Item de secunda coniug. iubeo doceo soleo studeo stu
peo uideo rigeo tepeo noceo tabeo rubeo
taceo habeo uigeo ego caleo doleo oleo ut poe
ta atque olido consuetum uiuere certo careo ia
ceo caueo maneo tumeo timeo teneo ualeo
niteo lateo cieo pateo noueo uireo moneo pa
ueo faueo foueo moueo. Item de tertia fodio
quatio odio redimo uenio facio rapio capio
fugio cupio sapido metuo tribuo statuo polio
sedeo iaceo fero dimo nequeo. Item uerba pas
siua communia & deponentia quae finali .r.
littera in prima persona terminant tribracho
conueniunt numeror ueneror operor imitor
ueneror dominor modulor famulor iaculor
stabulor meditor populor epulor spatior
speculor moderor gradeor orior glomeror
comitor stipulor medicor & medeor etiam prime
qua secunda coniug. esse possunt declarant sedulius
nec tibi parua salus domino medicante maria. Item
prosper in quo: per fibras descendat cura me
deris epulor iaculor comitor spatior specu
lor mereor fateor uereor gradior utor potior
or patior moror oror. A nominibus uero ut
participiis cuiuslibet temporis tribrachum haut
umquam diriuatum reminiscor. quamuis in ceteris o
rationum partibus crebro poematibus in se[illegible]
recorder. Ut igitur quo & enim & his similia.
A predicta sermonum exempla quo accentu
proferatur. M Omnia propemodum acuuntur
& quae antepenultima accentu notat. idcirco ut
arbitror duo tempora in tribracho ad arsin
& unum ad thesin pertinebunt. EXP. DE TRIBR.

INCIPIT DE MOLOSO:

A Darationem nominum & uerborum ad mo
losum pedem pertinentem. M nomina pri
mitur strictim & summatim degere
nitor tam sing. quam plu. numero congesta ut
maiestate libertate tempestate paupertate pubertate
ubertate sermones mangones lenones predones
mursmones caupones personae praecones lurcones.

doctores lectores lictores rectores crabrones
rumores. Ut prosper non faciles pateant scabros
rumoribus aut per romani humani divini formosi
frumentosi scelosi muscosi dumosi obsceni cancelli
prostrati nervosi herbosi hirsuti rugosi. Haec sunt
etiam molossus aut verborum generibus temporis praeteriti
perfecti ut dixisti vexisti prompsisti repsisti rep-
sisti scalpsisti sculpsisti serpsisti et ceteri.
A participiis quoque tam praesentis quam futuri temporis
oriri molossus dinoscitur ut dicentes dictum vi-
dentes visum mergentes mersum scindentes
scissum prandentes pransum pingentes pictu-
m tondentes tonsum. Hic ergo per dupla divi-
sionis norma percutitur et acuto accentu primum
acuitur et quando penultima acuitur arsin habere reor
temporum II et thesin IIII. EXPLICIT DE MOLOSO.

INCIPIT DE ANAPESTO.

Quae sunt exempla anapesticis regulis man-
cipata ac subiecta. Nam haec sunt nomina
anapesto suffragantia et concor-
di ratione respondentia ut potestates pie-
tates bonitates novitates brevitates levitates gravi-
tates puritates feritates species series macies gla-
cies rabies scabies segetes facies acies et reliqua
similia. Verum haec paucula exemplis ana-
pesticis congruentia sufficient quae de pluribus dictis

nominibus quinta declinatione congerimus anapestus
legitime generatur tam genitivo dativo et ablativo singulari
quam nominativo accusativo vocativo et ablativo, vocativo et ablativo plurali. Si
masculina seu feminina fuerint primae et secundae declinationis
ut anima aquila pedica hedera. Item neutra ra-
dius gladius catulus neutralia ancilla in singulari
quidem numero per eorundem casus anapesto concordant
sed in plurali excepto dativo et ablativo discordant.
At verba quae sunt a declinatione certis discrepant. Ut soni-
tur fremitur genitur rugitur pedatur rudatur.
Verba autem tam primae coniugationis quam tertiae quinta
declinatione proponimus quando ad significationes
participiorum rediguntur solutione ultimae syllabae
manent autem in eis anapesti legibus cum famula-
buntur ut numerans fulgens maculens perpe-
tiens dubitens. Haec verba de tertia veniunt ut
pulchro veniens in corpore visitur faciens ra-
piens capiens fugiens metuens. Ut in georgi-
cis hoc metuens caeli menses et sidera serva.
Porro secundae coniugationis verba quae in quinta declinatione prae-
diximus participiorum significationibus subiecta
nequaquam anapesto sed iambo mancipata censeo.
Quo quidem statu trisyllabi pedum amisso
ad regulam dissyllabi rediguntur ut iubeo iubens
doceo docens caleo calens madeo madens oleo
olens. Anapestus qua divisionis formula
percutitur et quo accentu profertur. Eadem ana

pesto aequa divisio conpetit. Grotendentem parar
sis sibi usurpat quot in thesi continentur. Acuitur
usque accentus in antepaenultima ponendus est dum
paenultima naturaliter conpti. EXPL DIANAP

INCIPIT DE DACTYLO:

A Dactylus unde vocabulum nominis proprietate sortitur. M Auctoritas graecorum interpretationis dactylum digitum nuncupavit. quia tribus articulis formatur. sicut isdem per ternis syllabis continetur. A dicto dactylici pedis exempla ad eundem regulariter congruentia. M Nomina primitus breviter ponenda sunt. ut fibula fabula alea ut aleator calculus et tesseris ludens paleam area ardea simia usnea gerrula tippula tersera castula sportula globula fistula calculus lividus squalidus horridus frigidus umidus aridus caucasus carbasus menalus frivolus cervus cellaris capulus anulus titillet epithalamicarmen anulus e digitis tollat mollibus asper quedam ex his principalia sunt et primae positionis ut alea ferrea caucasus. quaedam epithetae quae nominibus copulantur ut gerrulus squalidus lividus. Item populus si ad arborem pertinet dactylus est ut populus alcidae gratissima vitis iacho et iiii liber georgicorum qualis populea maerens philomella sub umbra si populus plebs est tribrachus est ut moyses et studea et populos et pliadica. Item neutra ut vinculum simbulum serpulum cimbalum timpanum sarculum nabulum lilium spiculum operculum turculum plusculum deunculum ferculum crustulum succinum. Unde iunius iuvenalis satyricus libro iii. breviculum videm umbellam cui succina mittit. de quo planius secundus phisicas rerum historias sagacit explanans libro xxxvii. sicut transpadanorum agrestibus feminis monilium vice succina gestantibus. et infra concilio inquit inficiunt. Ceterum attritu digitorum accepta anima calorem trahunt in se paleas ac folia arida. ut magnes ferrum et reliqua. Solet etiam dactylus a nominibus figurae conpositae puniri: quando a verbo vel significationibus gerendi et ferendi conponuntur. ut belliger squamiger. aliger ferifer frugifer fatifer corniger armiger (crunigeu.) clumiger naviger flammiger veliger floriger fumifer somnifer pinifer pomifer astrifer ostrifer umbrifer conifer glandifer buxifer spumifer letifer lucifer. ut lanigere pecudes et equorum duellica proles. A Quadrifaria coniugationum discrimina possunt in dactylico pedi regulariter congruere. M Omnis quidem coniugationum quadripertita qualitate per solum dactylum mancipat. ut verberis strangulo.

postulo castigo mastigo buccio pectino fiscel-
no fenero pignero increpo excubo adprobo arrogo
excreo iurgo crastino milito exsulo perendino
nauigo. Ut gens inimica mihi tyrrhenum nauigat
aequor. commoneo exerceo fumigo praeparo ad-
uolo computo dedico confrico. Uerg. et pede pro
subigit terram fricat arbore costas. Δ a II.
coniug. exempla quae dactylum suppeditent. M.
mordeo torqueo haereo debeo misceo arceo
splendeo turgeo luceo algeo palleo polleo urgeo
censeo horreo torpeo torreo squaleo floreo
caneo. Ut in georgicis et glauca canentia fron-
de salicta. mulgeo lugeo fulgeo rideo impleo re-
pleo tondeo ranceo spondeo tepeo marceo. Δ
a III. coniug. formulae. M. haec sunt uerba
tertiae coniug. uerbi gratia. ut desero dissero ad-
sero insero consero degero ingero suggero ag-
gero adstruo instruo destruo adluo pluo di-
luo confluo induo exuo imbuo diruo eruo obruo
contero protero impello compello ingemo perstrepo
excolo incolo adfero infero confero diligo eligo
exprimo comprimo describo dirigo conuello adue-
ho contraho retraho. Δ a IIII. M. fulcio
fercio sarcio audio punio mugio sopio sancio
prurio garrio finio seruio munio exeo hin-
nio mollio sepio accio [illegible] ambio tinnio bullio

gestio nutrio uestio dormio condio aurio uincio
sentio. Item in r terminata. examinor demoror
suspicor conicor aemulor arbitror proelior or-
dior osculor nundinor glorior gratulor muneror
molior machinor praestolor patior sortior lar-
gior blandior mentior. Sic passiua sopior sepior
fulcior accior ambior et reliq. Participia dacty-
lo congruentia uspiam reperire nequiueram. excep-
to praeterito tempore. Ut deditur editur traditur inditur ad-
ditur. Haec tempus participii praeteriti triplicem continet
regulam. in tus ut scriptus sopitus fultus accitus
septus. aut in sus ut occisus uisus mersus tusus
sparsus missus. aut in xus ut crucifixus complex-
us adnexus. Futura uero participia aequalibet
significatione uergentia si penultima natura-
liter producant circumflexo accentu proferuntur.
Ut scripturus lecturus. Si autem positione longa
fuerint acuuntur ut auriendus sarciendus. Et neu-
trum dactylo suffragabitur. Nunc sequitur diuisionem
legibus dirimunt arsis et thesis tempus bino et bino.

EXPL DE DACTYLO. INCIP DE AMPHIBRAC

A. Quare uocitatur amphibrachus? M.
Quod ex utraque parte breuibus arbitratur syll.
sic amphitapo genus uestimenti utrimque
uillosum et hirsutum dicitur et amphitheatrum ubi aleam
secus scenicorum ludibria histrionumque ridiculosa

commenta exercentur. et presidente agonitheta
theatrales prancatiariorum pompe infama
te palestrico peraguntur. Ergo amphimacrus amphi
brachus interpretatum dicitur. Da exempla
ad amphibrachum pertinentia. M. hec exempli nomi
na prime declinationis eandem pedis regulam adstipu
lantia ut corona carina lacerna lucerna acerra
acerua harena arista pupilla mamella capella
catena popina culina amurca tabella querella
locusta marsica rubecule carmina pharetra sagit
ta loquella medulla medella taberna caterna
caterua latebra tenebra. Item masculina camel
lus caminus caninus egenus opimus alumnus eburnus
colurnus togatus angellus libellus amicus in
iquus propinquus profectus ocellus auitus subulcus
bubulcus cinedus quirinus tumultus tyrannus
sabinus serenus lapillus honestus tymum phurcha
cinnus capillus latinus amarus amoenus aggellus as
sellus magister minister equester pedester
sequester sinester. Item neutra macellum ma
tellum cylindrum arantix sacellum tympanum
talentum trapetum fritillum lupercal tribu
nal quadrantal minutal. Unde iuuenalis libu
hesterum medio seruare minutal septembris
canistrum capistrum. D. Verborum quoque exempla
coniugationibus qualitatibus collecta quas greci syzigias

uocant congerere queso non pigeat. M. Iso
lito sagitto sagino ut poete non parua sumo
saginam et infra desuper ex alto uiderat et perfecto
saginat. Horatius in poetica historica informe
inquit prodigium grecie luminibus saginabant.
id est cyclicum minotaurum sic honoro coloro ad
oro sequiro anhello secreto corusco cachinno
caperso lacesso quasco crumco fecundo;
inesco mundo secundo capesso susurro; pro precor secu
so gelasco secundo saburro. Ut solent de gruibus aut
sublatis lapillulis ad moderatam grauitatem
se saburrant. Virgilius sepe lapillos ut cymbe insta
biles fluctu iactante saburram tollunt fatigo
ut noctemque diemque fatigent. Ortis alia idem
per auerbis prime coniugationis qui in pyrrichico iam
congessimus his passiuis uocamur uocatis uocabam uo
cabat. uelatur uelatis uelabam uelabat. litamur
litatis litaba litabat. Unde persius flaccus admo
ueam templis et farra litabo et coperfusiuo lita
mur tertium litabar et futuri litabor. Prosper et de
iustitum munere sacra litabat. Virgilius sangui
ne querendi reditus animaque litandum. Sed et idem
coniugationis his dem linearum tramitibus amphibracho
concurrunt. Ab ea duntaxat sermonum serie que
inter brachos superius coaceruauimus. ut docemur
docetis. doceba docebat. et passiua docemur
docemur docentur docebar et futuri docebor. Sic fauco

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

uoueo iuuebeo moueo moneo. declinant inchoatiua similiter uerba tertiae coniug. a radicibus secundae coniug. pullulantia amphibrachum integre rabunt. Ut rigeo rigesco tepeo tepesco stupeo stupesco. tabeo tabesco madeo madesco. rubeo rubesco. caleo calesco. tumeo tumesco. niteo nitesco. aceo acesco. uireo uiresco. Δ Potestne amphibrachus a praesenti participio ex significationibus oriundus his regulae sanctionibus subiugari. M Praeteriti et futuri participii temporis non recte ordine refragari. ut amatus amandus. lectus legendus. necatus necandus. cauatus cauandus. sic docendus fouendus mouendus. sic tegendus gerendus serendus. Δ Amphibrachus quo accentu pronuntiatur. M Si penultima positione longa fuerit acuitur. Ut mantica nouerca madierca ledierca. Quod si naturaliter producitur circumflexo accentu profertur ut cyna catena camera rubeta. Δ Qua diuisionis formula famulatur. M Cum praedictis pedibus parte diuisionis non seruat regula. sed ex pluribus conditionis incrementum contra simplicium reponis detrimentum repugnat. dum arsis unum continet et thesis tertium. EXPLICIT DE AMPHIBR.

INCIPIT DE AMPHIMACH

Δ Luculentum exemplar et euidens indicium amphimachus quoque conueniens profert. M Almitas trinitas unitas caritas caelestitas ubertas orbitas scitas dignitas claritas qualitas quantitas densitas lenitas castitas siccitas utilitas ciuitas largitas uestitas succitas torbitas. Solinus in collectanea rerum memorabilium depr tera. Nec terrena inquit nisi sola orbitate equitas fidelitas sanitas firmitas uanitas paucitas raritas. Eodem modo in plurali numero reperiuntur. ut margines ordines furfures fomites cespites cuspides limites stipites poplites remites remiges gurgites mergites bombices pumices cornices forfices municeps sandiceps et similia. Item quoque sing. pontifex artifex carnifex aurifex extimfex quibus rupex opifex uestes anapesto complectit. Ex uerbis autem exempla amphimachus complectentia prima persona inueniuntur nequaquam nisi forte finalis sit in o exhibens inlustrium poeticorum exemplis reperiuntur terminata secundum rationem dictionarum producatur. Ut lectito dormito clamito cantito dictito frequentat. namque uerbi finalis sit produci uerbi gratia hor- rendum et dictu uideo miserabile monstrum. et alibi clamito rogo ponatur commendo sociis. Sed hoc auctoritate potius quam ratione ualet. Hic inclitis personis dat amphimachus crebro

inser- tor annotat. Ut conglobet conglobent. am
bulet ambulabent. cusitet cusitient. somniat
somniant. basiet basiant. Ut obidiut dulcis quies
cenl. basia blanda dabat. expiet expiant. Optet
et alii coniug. pducet in iiii. psona pl. ut furcunt
furciunt. tinniunt hinniunt sopiunt sepiunt
sanciunt bulliunt acciunt. A perfecti capitis nihil
ominus temp pr gignit. ut terruerunt basierunt
ampliavit expierunt inbuerunt induerunt exuerunt ambierunt
garrierunt pruriunt. D. Amphimacrus unde uo
cabulum sumpsit. M. quod ab utraq: parte
longis syll. circumclusa cingit. Nam macra lon
ga et macros longa longa & interbreuia dr. D. qua
diuisionis specie idem per sequestrat. M. am
phimachrum sescupla diuisione partimur. q. ar
sis et thesis bina et trina temp inter capidine di
rimuntur. EXPLIC DE AMPHIMACR

INCIPIT DE BACHIO:

ADicito exempla ad pedes trium bachii regulam
pertinentia. M. Voluntas uoluptas facul
tas potestas honestas iuuentus se
nectus. et ppemodum omnia nomina .i. ut ai
dest que ad amphibrachum superius accumulan
ter cateruatim congessim'. Haec eadem uersa uice
bachium reformabunt in obl. cas. excepto no. acc.
et uoc. singul. et gen. plur. ut popine culme sublice.

popinas culmas sublicas popinis culmis sublicis
sicut et masc. corusti. triumphi. tyranni et reliq. Eo
demmodo bachio concurrunt que sequuntur.
Ut kalende cathedre cicute cicade. tiare tabel
le polente patelle oliue lacone fenestre
sagine sybylle supine columbe palumbe colu
ne podagre minerue modeste moleste fanne.
Sic et masc. ut benigni maligni saligni. Verg. salig
nas umbonum crater papyri phaselli lacerti
cauerti suelli miselli. tyburi gulosi pusilli pu
pilli lupini magistri siluri iuuenci caballi coculli
Sic et neutra ut theatri sepulchri flagelli la
belli. tigilli fritilli sacelli macelli. Haec in gen.
singuli quidem singl. predictis respondent.
Sed no. ac. et uo. pl. dis crepant. quia in his car de
nuo ad amphimachrum redire noscuntur.
D. Bacchius unde appellat. M. A baccho qui et
dionisius uocabat ipse et liber pat. unde et a
cra que liberis a bacchantib: litabant. libera
lia et bachanalia. necnon et orgia nuncupari
uel erat antiquitas uetere religionis expers
decreuerat. De quib: Verg. qualis inquit co
motis excita sacris thicas ubi audito stimulat
trieterica bacho orgia. Id est liberi .u. illa chorea
simulant et hunc orgia que greci nyctelia
uocant id est nocturna. Unde Verg. nocturnusq:

uocat dicimus ce thegon et nycticorax noctuinus
coruus dicitur. Hic ergo per in sescupla diuisione. S IO.

EXPL. DE BACHIO INC. DE PALINBACH

A. Ob quam rem antibacchius et palimbachius
dicitur? M. Antibacchius contrarius bachio
sicut antithetica contraposita et anti
christus contrarius Christo. palimbacchius uero re
tro bacchius eo quod reciprocis uocabulis sit inmutata uocatione di
noscitur. D. Da exempla a nominibus ubi inueniatur
et palinbacchio conpetentia. M. natura for
tuna pressura tonsura barbae caudae austera utrau
sera inferior fulgeat lucea bigit captura fossu
ra matura rasura structura caterna persona
frixura pictura factura scriptura censura ce
sura farrago castrugo sectrugo aerugo salsugo
ferrugo lanugo prurigo uligo caligo formido
fiscella tortella umbella lucerna regina et Europa
uyna formica testudo aulaeum postelum sar
mentum electrum antiquus argutus castratus
quantum participium est sine origine uerbi uechy
tatur achilles id est crista et cono galeatur uic
tatur uenustatur astutus coturnatus nebulosus fron
tosus squamosus exosus barbatus larbatus cor
nutus. Unde his omnibus flocci pendentes inquit ima
gines umbrasque laruasque quasque natura esse dicit
terrere paruulos et in angulis egerrire the

bris sic pauxillus taxillus tantillus cultellus
quorum primitiua sunt paululus paulus talus tantus
culter. D. Da et uerborum regulas que palinbachi
legibus per singula adminiculentur. M. Conclamo de
clamo reclamo ieiuno insulto exulto obsecro
adiuro conrado conuiuo per ... uel coniurati ubi
unde adclericaueret comendo detrudo defendo ex
tendo impingo deprimo exanthlo id est exhaurio.
Nam pota prius excanthona anthlia uocatur con
sterno emungo inuergo destermo conuerto con
pello detrudo conpungo confundo inpendo ul
ciscor percontor contemplor irascor perfungor
amplector nanciscor indignor infirmor com
mentor. Ita inchoatiua squalesco algesco ho
resco frondesco fulgesco ignesco turgesco ra
resco torresco torpesco canesco floresco lentes
co. quae ualent in prima coniugatione ... quod est
lento lentes lentat quod raro contingit ut arde
calesco gelasco. Sed haec de prima et in coniug
particulatim deprimsi. Quo quidem de iii coniug
in prima persona indicatiui modi bacchius haberi
facile repperiri potest. Quauis in ceteris modo
et tempore deest adsciscatur. Nam ubi quarta con
iug que in dactylo ... palimbac
chius infinitiuo modo oriundus exstat. ut sopi
re sancire accire bullire hinnire fercire sarcire.

auritae gestire sepire ambire et cetera. Participia quoque futuri temporis praedicti pedis famulatum minime repudiant, ut lecturus mensurus sumpturus missurus lecturus acturus usurus. Sic et passiua significatione ut mergendus sumendus mittendus atque ut regendus legendus agendus uidendus amphibracho mancipantur. Quae dicta participia praeteriti temporis palimbacchio suppeditant, ut conpastus infectus mactatus gestatus datus rursus relatus prorsus perpessus depastus adnexus complexus defixus attritus contritus consultus. Sed attritus et consultus et nomina sunt et participia. Ubi autem regula participiorum finguntur, Virgilius declarat dicens: et sulco attritus splendescere uomer. Et rursus idem: in consulti abeunt sedemque odere Sibyllae. Nomen uero est ubi dicitur: ex totius senatus consulto decretum est. Et plenius physicus: caelorum inquit attritu digitorum acceptaculorum anima et cetera. A quo accentu palimbacchus pronuntiatur? M. Si paenultima positione producitur, acutum accentum habebit, ut deiectus congestus. Sin uero natura, ut decretus praelatus circumflexa prosodia decorabitur, ut induitur exuitur obruitur inbuitur diruitur explosus eplosus consertus.

EXPL DE PALIMBACCHIO:

INCIP DE PROCELEUMATICO:

A. Enucleatis trisyllaborum pedum regulis opere pretium reor ut tetrasyllabos pedes sicut praefationis ordo spopondit examussim digeras. M. Exempla pedum sequentium cursim et particulatim propalanda censeo. Siquidem dedi syllabis pedibus quorum exempla aliquantula explanatione utcumque digessimus, praedicti tetrasyllabi pedes resupinis et reciprocis uel alternatum uicibus componuntur. Denique haec sunt nomina ad proceleumaticum pertinentia, quae proceleummata pyrrichei uicissitudine singulariter positus duplicatum per resolutionis officium et recapitulationis sistema continet, ut [illegible] animula miseria memoria Italia, quamuis per ectasin producatur, apicula canicula auicula fidicula cuticula caricola beniuola maliuola lepidaeis equuleis aculeis itinera facinora pelaicus puerulus manipulus, quod nomen in dactylico exametro integrum non congruit; idcirco saepissime oportet per syncopam uocalis u explodi. Sedulius: porrecturus nostro Christo uenientem manipulos. Virgilius: non ore soluto inmundi meminere sues iactare maniplos. geniculum turibulum patibulum. Solet etiam interdum proclamaticus dactylica dicit per obliquos casus datiui et ablatiui pluralis, ut uulneribus operibus lateribus oneribus comitibus regibus

cineribus; scelestibus; pecoribus; leporibus; celeribus; generibus;
gracilibus; facilibus; agilibus; teneribus; uberibus pectoribus;
conferta uerborum concordi suffragio proceleuma
tici regulis obsecundare noscuntur. ut misero
opitulo rario et humilio (aperio) operio reperio sepe
lio. Unde prosper eleganter uersu non dissonum protu
lit syllabarum regulam dicens. frigus nouit urna
qui sepelit aqua. Scanditur ita. frigi no. uus urni
ta qui. sepe litur aqua. Subiunctiuus quoque
modus temporis praeteriti perfecti proceleumatico suffra
gatur. ab his dumtaxat ut iii coniugationis. ut docuerim
tumuerim tenuerim uiguerim habuerim fru
puerim. ut sicca peregrinas stupuere marmora
plenter. Scanditur. nas stupu decetyt. paruerim
latuerim statuerim. ut ena flectunt genitor
rerum. repuerim tribuerim metuerim nequi
uerim. Item e in paenultimo subiunctiui
modi temporis praeteriti perfecti semper corripitur. ut Pris
ciani auctoritate approbatur. D. De diuisione
et partitionis qualitatibus. M. Quae discre
tionis norma proceleumaticus discernitur.
Idcirco arsis et thesis aequa syllabarum trutina
et aequi parte temporis examine pariliter pon
derabunt. hoc est bino et bino. D. Quot modis pro
celeumaticus profertur. M. Indisrupta
et inconuulsa firmitatis censura semper a curti.

EXPLICIT DE PROCELEUMATICO. INCIPIT DE DISPONDEO

D. Quae sunt nomina ad dispondeum pertinentia. M. Seruatores praecep
tores bellatores oratores pistora
les ac sepulchrales immortales infelices seru
tatores dictatores mercatores piscatores
peccatores curatores luctatores primato
res auditores nutritores uenatores uespil
lones id est fossores qui corpora humant. Un
de hostius pueri pellones inquit intibeym
tractume. Uerba quoque temporis praeteriti quae sunt
temporis his regulis opitulentur. ut maculauerunt
sulcauerunt stipauerunt sudauerunt
inlexerunt prexerunt. Item futuri conquira
bunt uenerabunt exanthlabunt resulta
bunt et reliqua. Sunt quidem nomina uerbalia
in trix desinentia feminina sic masculina in tor
terminantur. sed feminina in ix dispendio mancipantur.
mercuestis correptione ultimae syllabae epitriti
quarti subiectionis iugum ferre non recusant.
ut indagator indagatrix conlaudator con
laudatrix declamator declamatrix suf
fragator suffragatrix exaltator exaltatrix
commendator commendatrix quod ortum uer
bo comminator comminatrix comminatur. Unde
et comminatum et comminatu inflammatrix

insultatrix dispensatrix assertatrix. Unde p
spes cu dec forme adolationis loqu̅ (&) uelut sub
iunxit dicens. lingua assentatrix uitiu̅ p(er)&ech
tis aceruat. Ort̅ etiam a pasticipiox signifi
cationib: predicti pedis regula uitcontorq(ue)n
allegientes recrudeles ieiunties:
ter inpingentes suffragentes. (&) cundantes
Emungentes fecundantes. Itc̅ fit ex p(ri)matum
sulcatum surrectum porrectum sumersum por
consessum
sessum. Adterationem accentus. M dispon
deus semp(er) accentu acuto profert(ur) dum asis
& thesis equali temp(ore) discrimine dirimuntur.
hoc e bis quat(er)no. EXPL DE DISPONDEO:

INCIPIT DE DIIAMBO:

A Que sunt nominum (&) exempla ad diiambu̅
ptinentia. M haec accentu̅ promptade
p(ri)me nonnemp(er) tersum p(er)gebit ut
pote. pat(er)nitates nominitates iniquitates p(ro)quitates
fidelitates p(ro)fundit(a)t(e)s sublimit(a)t(e)s sobrietates atrocitates
aegrurtates f(ec)unditates sagacitates rapacitates ca
pacitates loquacitates ueracitas alacritates latini
tates peracitates benignitates cupiditates inanitates.
Utrum haec nomina III. decl(inationis) in sing(ulari) num(ero) sec(un)du̅
regulam ceesualis forme ponteptota eenor
cunt in plu(rali) triptota. Item imaginis hapun
dines origenes hirundines p(ro)paegines uoragi
nes. Verba similit(er) tempo(r)e p(re)s(ent)i pl(ur)a qua(m) p(er)fec(to)
his legib: subdunt(ur). Uitemaueri ligitueri n(e)c(es)sa
ueri parti(ci)ueri lit(er)ueri rigitueri negaueri
& c(eter)a. A que prosodia tonorum in diiambo statuit.
M Nomina seu uerba diiambo in(ci)pit a acu
unt quidem ut dispondeus. sed in hoc discrepare
cernunt(ur) q(uo)d dispondeus in penultima diiamb(us)
uero in ante penultima acutum habebit accent(um)
ceteras grauabunt. EXPL DE DIIAMBO:

INCIPIT DE DITROCHEO:

A Da formulae (&) exemplorum quib: ditrochei re
gula conp(ro)centes decerpat. M ceastila
go ceantilena celsitudo altitudo sympi
tudo lippitudo longitudo latitudo fortitudo mag
nitudo crassitudo spissitudo egritudo pulchritu
do turpitudo tortitudo solitudo. Haec omnia
penteptota sunt excipit cantilena q(uo)d diptotu̅
nom(en) e. Item de III. decl(inatione) ut publicanus tusculanus
persianus antonius oppidanus rusticanus claudi
anus adrianus masculinus femininus gradiuanus
callicanus formicinus maximinus bombicinus diuatu̅
nom(en) epithelona bombicib: id e uermib: quorum
se uulgo nuncupat(ur). Unde sericae uestis lentis fi
lorum staminib: contexit(ur). ludibundus iracun
dus fracundulentus pom pulentus corpulentus
uinolentus inolentus principatus paluda
tus. id e paludamento indutus sicut togatus.

To

Togae uestitur dicitur. In uerborum quoque modis ex pronarum
decet ditrocheus repperitur. ut castigemus. lae
titemus inrogemus subrogemus. clamitamus fas
cinamus pastinamus ruminamus ut ilice sub nigra
pallentes ruminat herbas. explamus sauciamus
confricamus strangulamus sarcitamus machi
namus praestolamus. Sic infinitiuo modo fascinare
pastinare remigare excipiuntur passiua et
deponentia eiusdem modi ut sarcitari machinari
strangulari quae in regula epitriti sunt transire
noscuntur. Interdum quoque troaicae legis normula
a participiorum significationibus oriundus constat ut
uerberandus mastigandus calculandus calcitran
dus dedicandus uentilandus uellicandus. Sic a tertia
et quarta ut inbuendus obruendus exprimendus sopi
endus sarciendus sepiendus recenciendus fulciendus.

A. De regulae diuisionis. M. Ditrocheus aequa
diuisionis lance libratur dum arsis et thesis binis
temporum trutinis aequiperantur. A. Quali accentu
ditrocheus figuratur. M. Si paenultima positione
producatur accentu acuto pronuntiabitur ut aggre
gandus digerendus bacchandus. Ast uero si naturaliter
paenultima longa fuerit sine ambiguo circumflecti
tur ut parrosinus uultorinus ansarinus et cetera diriua
tiua quae superius de primitiuis congessimus.

EXPL DE DITROCHEO.

INCIP DE ANTISPASTO

A. Antispasti quaeso profer exempla. M.
Antispastus lacertosus querellosus lapil
losus latebrosus cerebrosus cauernosus tene
brosus coronatus capillatus ut capillosus. Sic uene
ratus et uenenosus pampillatus paludatus id est
paludamento togatus catenatus ferratus
palumbinus columbinus. A. Haec nomina seu parti
cipia cui formae casuali captabuntur. M. Omnia
paroptota esse uetustorum auctoritas declarat.
A. Da exempla de pronis uerborum antispasto con
gruentia. M. amabamus amabatis amarem
amaretis litabamus litabatis litaremus lita
retis necabamus necabatis necaremus necaretis
Sic negabamus negabatis ficuebamus ficuebatis
emebamus emebatis serebamus serebatis age
bamus agebatis. Item in ceteris modorum temporibus
et pronuntiationum eiusdem pedis formulae crebro re
periuntur. Insuper quam singillatim euoluere et uni
uersa enucleare taedet. Hoc etiam in partici
piorum antispastus in dicitur tempore quidem
praesenti forma inchoatiua per genitiuum singularem ut nites
cens nitescentis rubescens rubescentis uirescens
uirescentis madescens madescentis rigescens riges
centis. Sic temporis praeteriti et futuri per genitiuum pluralem amati a
matorum necati necatorum litati litatorum

amandi amandorum nefandi nefandorum lacen di lacendorum sic docendorum legendorum regendorum gerendorum. D. Accentus spectatur quo accentu profertur? M. Interdum acuto ut tepefacis tabefacis arefacis. Nonnumquam vero circumflectitur ut paeludatur palumbinus columbinus. Harum autem rerum ratio utrum acuto aut circumflexo pronuntietur accentu positio ut naturae luce clarius manifestatur. Hic per aequa divisionis specie sequestratur dum arsis et thesis paribus temporum legibus concordant, id est ternis et ternis.

EXPLICIT DE ANTISPASTO.

INCIPIT DE CORIAMBO.

D. Coriambus unde vocabulum sortitur est? M. Quia ex corio et iambo simplici pedum structura in duplum geminatur constat. Chorius quippe trocheus cognomento nuncupatur. D. Exempla coriambo congruentia congerere quaeso non recuses. M. Omnipotens ignipotens pinnipotens armipotens arcitenens caesaries canities progenies esuries planities luxuries ut in georgicis: Luxuriem segetum tenera depascit in herba; temperies segnities calvities pernicies ingluvies inluvies sinceritas posteritas ut illud et sit prosperorum nescia posteritas; credulitas sedulitas calliditas ebrietas sobrietas simplicitas duplicitas impietas nobilitas mobilitas utilitas asperitas virginitas, ut Prosper in epigrammatis: Haec crucis asperitas potuit terrere volentem? Exhinc quoque tertiae declinationis pentaptota certissime fiunt, quae autem V. fuerint tetraptota formulam rediguntur. Item nomina feminini generis singularis numeri caerimonia ad coriambum pertinentia ut exuviae divitiae infulae blanditiae primitiae insidiae exequiae deliciae reliquiae excubiae. Haec triptota sunt. Sed et nomina primae et secundae declinationis quae paeonis primi regulis subter inserere explanandarum rerum necessitate constricti conabimur coriambo rite mancipabuntur per ceteros casus utriusque numeri exceptis nominativo accusativo vocativo singularibus et pluralibus generis si masculina ut feminina fuerint. Neutra vero in quibusdam casibus discrepant ut iustitia laetitia spurcitia maestitia tristitia mundicia. Item purpureus caeruleus discipulus egregius legitimus. Item auxilium augurium diludium concilium. Oritur etiam coriambus a praedictis nominibus quae superius edidimus cum deductiva nitamur cominus cullis dumtaxat quae ex genere ut fero conponuntur per obliquos casus ut paeculo tenus promulgatum ut frugifer frugiferi ro rum ris, squamiger squamigeri ro rum ris. Sic laniger corniger lucifer umbrifer furcifer. D. Hunc pedem quibus divisionum speciebus;

praestimur. M. Quae quis temporum discriminibus ut centes paratum. A. Dic exempla ceu verborum personis dirempta. M. Secunda persona singularis numeri et tertia pluralis legitime declinat ut conglomeres conglomerent, ingeminas ingeminant, titulas titulant, commemores commemorent. Sic participia instantis temporis conglomerantes ingeminantes et titulantes et cetera.

INCIPIT DE IONICO MINORI

A. Quae nomina seu verba ionico minori conpetunt? M. Ionico minori huius commodi pauca illustria sufficiant exempla ut sapientes, populares, seniores, furibundi, rubicundi, verecundi, moribundi, rubibundi, id est rudentes et boantes. Nam rudere proprie asellorum est ut poeta: linguaeque rudenti edidit humanas animal pecuale loquellas. Et quia competens se vocis occasio praebuit non modo propter structuram pedum, verum etiam ob differentiam vocum et discretionem sonorum non absurdum arbitror quadrupedum et volucrum et reptilium voces cum generaliter pluraliter et specialiter singulariter subtiliter dirimere. Siquidem vocis qualitatem quadripertitam tam philosophorum quam grammaticorum auctoritas prope legitur: articulatam, inarticulatam, litteratam, inlitteratam. Quamvis alii duas esse vocis species adtestentur, hoc est articulatam et confusam. Nam articulata hominum tantummodo dicta est, quae articulo scribentis conprehendi possit; confusa est quae scribi non potest. A. Pande exempla vocis confusae de diversitate rerum naturis congestas. M. Haec sunt species vocis confusae ut maiorum auctoritas tradidit. Nam apes ambizant vel bombizant, aquilae clangiunt, anseres crinciunt vel trinsiunt, aves minurriunt vel vernant vel vernicant, accipitres pipant vel plipiant, anetes tetrissitant, ardeae crissitant vel blaterant, cesini oncant vel rudunt, apri frendunt, armae crepant, aes tinnit, amforae pfusae bilibit, boves mugiunt vel reboant, cornices butiant, cicni desistant, cicadae fretinniunt, ciconiae gratulant vel glottorant vel crotalant, corvi crociunt vel croccant, capri miccitant, canes baubant vel latrant vel gannunt, catuli glattitant, cervi rugiunt, citharae sonant, cani fugati cantant, elefanti barriunt vel stridunt, equi hinniunt, ferae mursitant, grues gruddant vel gruunt vel gruzulant, gallinae cacillant, galli cantant vel cucurriunt, galbae fringilliunt, graculi grinciunt, hirundines truttissant vel trisant, hienae hirriunt, hedi balant vel bebant, loppiti tonent vel febulae fingunt, infantes

uagiunt leones fremunt lynces hyrcani lepo-
res uagitent. Lupi ululant litorie murmurant
miluui iugiunt ut iugilant ut lurunt meruli
zinzitient. Mustele dindrient. mures min-
triunt ut mumunt noctue cucubiunt olores
drensitent. Oues beelant onagri uagillant
palumbes sauertient passeres titiant ps̄n-
tinnipant pecui paululant perdices cacabant
pulli et pueri pipant panthere chauriunt
perdifeliunt porcelli grunniunt porci
grundiunt. Rane coaxant. Sturni parsitant
sorices desticant serpentes sibilant silue strepunt
turdi soccitant uel facillant. Tigrides raccant
Tube clangunt. Tauri mugiunt uultures pipiant
uenti flant uel tremunt ut sibilant ursi urgunt
ut seuiant. uulpes eiulant. uerres quiritant
Item homines locuntur rustici iubilant et reliqua
similia hec genera uocum non ad ionicum pertinebant
sed diuersionis gratia placita sunt. Δ dic ergo
exempla plurium uerborum ionico minori subdita.
M Summuntur a uerbis prime coniugationis que in tri-
bracho edidimus tempore futuro ut numerabunt
rogitabunt glomerabunt sociabunt temera-
bunt maculabunt dubitabunt sic et infinita
tempore presenti a passiuo numerari rogitari glomerari
sociari. Ueniunt a III coniugatione tempore preterito inperfecto

uenebant capiebant recipiebant poliebant me-
tuebant tribuebant. Item quoque a participiis
tempore presenti ut numerantes glomerantes titulantes
polientes strenuentes iaculantes modulantes spatian-
tes speculantes et reliqua. Δ Ionicus minor cui di-
uisioni famulatur. M Ad duplam diuisionis pertinet
regulam. Δ dic ergo utrum arsis aut thesis inter
partium distributione palmam uictorie promereatur
M Thesis procul dubio IIII temporum curricula gu-
bernat et arsis duorum. Δ unde hoc uenit. M
qui penultima acuitur et recte penultima grauatur
ut populantes maculantes titulantes glome-
rantes numerantes uenerantes et omnia per eum mo-
dum uerba prime coniugationis que in tribracho congessimus
cum ad participiorum significationes diriuentur
ionica minoris legibus subduntur. EXPLICIT DE IONICO

INCIPIT DE IONICO MAIORI.

A da regulas ionico maiori rite congruentes
M clementia sententia concordia discor-
dia prudentia uecordia uerecundia dementia
gerrmicenia sexonia contortio conuentio porres-
sio consessio confessio inscenia infamia confectio
defectio refectio protectio uirguncule forma-
cule cunabule paupercule matertere matercula
maiuscule ceruicula uel particula uel portiuncule nubecula
mercedule ficedule. In his V nominibus est productum

ut priscianus lib. III. commemorabat ex his prime declin
nomina triptota sunt in sing. num. tetraptota in plur.
que eum derivativa dant ad regulam ionici maioris decresp
simus in sing. num. pentaptota sunt in plu. triptota
Item maret ut communia triptota utroq; num. ut mi
rabilis laudabilis ut flebilis effabilis uel necessa
facilis nec dictu effabilis ulli spectabilis triplabilis
sedulus qd simplex triplex quodq; est triplabile
simplex ramusculus rumusculus qd est rumoris dimi
nutiuum fraterculus laterculus iam paterculus peon
sed esse dinoscitur maiusculus complusculus latrunculus
forunculus carbunculus homunculus authenticus pa
uxillulus tirunculus ranunculus cennotinus hor no
tinus quorum primitiua sunt maior plus latro fur
carbo homo paulus tiro rana cenus hor no non diminu
tiua diminutiuorum inueniuntur ut paulus paululus paux
illus pauxillulus haec agnus agniculus anni cellulus
sermones et reliq. haec pentaptota sunt singulariter
et tetraptota plu. Item neutra ut fastidium ludibrium
uel Repidus ludibria uestes plumarium praemium prae
nium uel in eum praeconia ludicolarium placentarium pal
marium quod in pedal ma est idem in laude uictorie con
uiuium conubium colludium corpusculum turpiculum
spiraculum solatium cenaculum uenabulum spectaculum
mastigium fastigium uestigium miraculum haec neutra
in utroq; num. triptota sunt Δ da regulas uerborum

que huic pedi minime refragantur M elimino
in gurgito eradico perastino insigno larciuio exi
turio emollio obstregico ut in exodo quando obste
trix cabitis ebraeis renuntio adnuntio congaudeo
enucleo adsertio consortio inrelio praecogio insanio
custodio discrimino determino fastidio contorqueo
Resplendeo adrideo haec fiunt temporis eiusdemmodi in
dicatiui bines admittit pronces gaudebimus
gaudebitis mulbimus tis fulcabimus tis trunca
bimus tis lancebimus tis uel ante trina crice
lausendus remus mundaquas secabimus tis lustrae
bimus tis algebimus tis torrebimus tis canebi
mus tis. Sic derivativa correpta sed temporis pr conper
aimus tis infindimus tis adnectimus rescindimus
depectimus tis ut in georgicis uelleraq; et folia
depectunt tenuia seres haec infinitiuum modo con
percere infindere adnectere rescindere depectere
excudere detrudere contrudere conrodere inludere
deprimere conludere emergere lacerare canescere
horrescere ut in epithalamio mellece tunc roseis
horrescunt labia labris Δ arsis et thesis quomo
do uel qualiter sit in temporibus in ionico maiore par
tiuntur M arsis octies semis continet et thesis
quater semis idem duplum temporis augmentum arsis usur
pat et simplum thesis gubernat qui sunt IIII. contra II.
Δ da regulas ac certum M ionicus minor in omnibus

orationum particulis acuto ac cantu in metri paenultimae titulabitur. Idcirco artis ut diximus geminato triumphorum tropaeo coronabitur.

DE PEONE PRIMO.

Restant epitriti et peones quorum exempla nondum commemorando propalavimus. Formulas peonis primi pedetemptim expediens nullatenus conpendinabo cuius exempla rumatim congerere libet. Ut acta laetitia iustitia dardania duritia luxoria spurcitia navicula claviculae lenticulae particulae dulciculae adspiculae coticula graeticula ausonia arcadia armonia ambrosia fidiculae vero raro ad proceleumaticum pertinere cuius primitivum est fidis ut fretus citharae fidibusque canoris sic cuticulam. Omnia ista diminutiva tam paenultimam quam antepaenultimam corripiunt quamvis cuticula antepaenultimam producat iuvenalis in satyris dicens cum bibat aestivum contracta cuticula solem quod eum facere metri necessitas conpulit IIII enim habens dictio breves in heroico poni non aliter poterat. Licet vergilius in huiuscemodi nominibus id est IIII breves habentibus soleat proceleumaticos ponere ut labat ariete crebro ut deperiunt tenuia saecla et genua labant. Item mas ad peonem primum pertinentia ut porticulus folliculus panniculus a panno panucla a pano quamvis diminutivum a primitivo dis crepat fonticulus monticulus igniculus testiculus funiculus cuniculus pisciculus curriculus et hoc curriculum neutraliter dicitur versiculus flucticulus articulus ridiculus anniculus vermiculus agniculus fasciculus ensiculus caniculus vehiculus iuvenalis in I. in satyra vehiculum tenui distantia rima. Haec enim vero haec diminutiva aut de nomine fiunt ut pons ponticulus aut de verbo fiunt ut ensis ensiculus dulcis dulciculus.

Item mobilia purpureus caeruleus marmoreus aequoreus funereus herculeus ut iuvenalis audiet herculeos strideret gurgite solem tartareus carbaseus pampineus puniceus ut vergilius tota puniceo stabis suras evincta coturno sanguineus sidereus corporeus femineus virgineus populeus et herius aeliseus gorgoneus vergilius in gorgoneis allecto infecta venenis egregius exiguus praecipuus assiduus inriguus Romifluus horrisonus raucisonus grandisonus ut poeta grandisonis pompare modis tetricoque boatu ridiculo vel gelae quem versiculum inpertit et magnae astris igneam obtonsaeque metri acrimonia frustra sectis turpiter praecidit vel gelae quasi sub una orationis ad serventer parte et pendeat sensus deprelaeto nomine neutrali id est figmento quod nec scandendi ratio nec syllabarum regula consentit.

Siquidem vel coniunctio est disiunctiva gelae

uero principale et primitiuum nomen est. Unde p. t.
rortius cesor in formione sic ait terentius summus
meus et popularis getha heri ad me uenit et infra
o getha prouinciam cepisti duram. quod si ue getha ne
utra esset nomen esset ac plurimum heroicae uersificationis re
gula uacillaret quoniam semper neutra in plurali corripiunt
a. in nominatiuo accusatiuo uocatiuo ut arma uirumque cano et armatae
amycleumque canem cressamque faretram. ergo non est
ue getha accusatiuus pluralis sed getha ablatiuus singularis qui semper
in prima declinatione a producit in omnibus generibus masculinis
ut poeta agonitheta lanista pirata arcipi
rata scitropa parabula athleta psalmista
exorcista baptista agrippa. Item feminini sic
amica pica mamma lima mima ruga bibliotheca um
bella libella scutula columella tymphanistria
ut in medio iuuencularum tympanistriarum. communis
ut aduena berna unde bernaculus quod melius per
b. quam per digamma scribi ueterum auctoritas ortho
graforum testatur quos unde uernum diriuatum
dicitur per u. constat. uerum haec nomina non ad peonem
primum pertinentia pertulimus sed ad ostendendam pri
mae declinationis in a. finale tractatum ubi semper a producit
ut getha. Scandit autem iste rediculo uegetare u
qualibet arte ea non diccalioquin terseu non est
spondeus sed iambus quod heroici exametri regula
abnuit. Item neutra peonis primi ut concilium
augurium supplicium dirdium principium seruitium uesti
bulum turibulum coniugium auxilium eloquium colloquium
consilium periculum id est spongia. Unde poeta cum
de patibulo saluatoris poematice pangeret ait
periculo infusum calamo porrexerat acetum ingratum
iudicium arbitrium imperium solstitium hospitium. Item
caelicola agricola christicola ruricola phebi
gena troiugena graiugena solligena nubige
na hoc est centaurus ut lucanus ixionidas centau
ros foeta pelethroniis nubes effundit in aruis.
Ad regulam uerborum. Mortifico aedifico uiuifico
clarifico glorifico magnifico mellifico mirifico
lapidifico testificor ludificor polliceor confiteor
auxilior progredior adstipulor adpatior intueor
contueor intercedio discrutio inuigilo conglo
mero inficio perficio efficio adficio sufficio offi
cio conficio deficio incipio suscipio decipio perci
pio accipio respicio suscipio conspicio ~~percipio ac~~
~~cipio respicio suscipio conspicio~~ interimo compe
rio aduenio inuenio diripio inuideo eripio admo
neo contineo commoueo edoceo confugio effugio
ingemino delapido dispolio euacuo admunero
exsupero ced simila commemoro exacuo retribuo
constituo instituo restituo concupio desipio ex
corio febricito effodio mellifico ut uergilius in
tristicis thetrelibus sic uos non uobis mellificatis

aper de lacero de lecenio iesurio de genero ęd bre
uio suppedito quadripedo ut gim quadripedante
putrem cursu quatit ungulę campum. Δ Quo pacto
quaue ratione diuiditur peon primus. M Ter
cuplę diuisione dirimitur dum caret ęqua diuisio
nis regulę et duplę et triplę. Δ Quot tempora
moderetur arsis et thesis. M Arsis tria tempora
dominatur thesis duorum quod antepenultima acuto per
fertur accentu. INCIPIT DE PEONE II.

Hęc nomina ęd peonem secundum pertinentia. M Po
tentię frequentia colonia crepacula noua
culę sororculę dieculę domunculę
lęguncula puellulę boneceria puerperę pecur
culę ut iuuenicus fouetę si forte pecurcula uitę
incedunt. Item lepusculus pendulculus homuncu
lus ut homuntio ut homullulus cęterum homullus ut
cicero homullus ex cerzilla ut luto fictus sed ho
mullus ęd amphibrachum pertinet. Solet etiam peon II.
ęsuplętiuis grecedibus diriuari ubi geminantur r
ut. l. litterę ut acer acerrimus uetus ueterrimi
ut uetus ueterrima lęuerus religione patrum
multos seruatę per annos quis genealogia exigat
ut epithetę. iner. terminantia superlatiuum gemi
nata r. littera permanet teter teterrimus cre
ber creberrimus unde certiquissimi non uetus
sed ueterem pertulere ut sinius cum ueter occubitt

priamus sub marte pelasgo niger nigerrimus
miser miserrimus celer celerrimus piger pige
rimus teter teterrimus ut in basilion cautum est
quarius amiculus lignitherrimus. Nam pauper
pauperrimus et pulcher pulcherrimus ionico
maiori mancipentur. excipiuntur anomalę
sinistimus et dextimus quorum primitiua sunt si
nister et dexter. Unde salustius historio grafus
in iugurthino sylla inquit cum equitatu apud
dextimos in sinistrę parte mallius cum funditoribus.
Nam secundum analogiam sinisterrimus et dexterrimus
diceretur. Item facillimus gracillimus humillimus
simillimus agillimus. Neutralia quoque in hanc
regulam redigunt ut opusculum minusculum
holusculum crepusculum pecusculum cuius plurale
iam protulimus piaculum periculum silentium. Hęc
etiam in uerborum modis et personis ac temporibus declinat.
idem peon II. reperitur in futuro aperimacon iug
quę in pyrricheo digessimus ut secundum quod in tribracho
temporibus fuit. ut amauimus amabitis beauimus bea
bitis meabimus meabitis creauimus creauitis
cauabimus cauabitis secabimus secabitis. A. II. de
actiuis et neutralibus ut docebimus docebitis
stupebimus -tis fouebimus -tis ciebimus -tis
rigebimus -tis. Passiua communia et deponentia
utroque numero concordent docemur docebitur

docebimur medeberis medebitur medebimur
fretebeṙ. ttur. imur. Sic & ea forma inchoatiua
sed temp̄ p̄ṡtis ut uirescimur uirescitis rigesci
mus. tis. timescimur. tis. madescimur. tis rubes
cimur. tis. tepescimur. tis. ut pote quidem magis
offendit quisquis sperendo tepescit. participia
nihil omnib; peoni s̄c̄d̄ congruere uidentur
in nō. & dat. plu. ḡn̄ neutri. ut uidentia uidentib;
uigentia uigentib; olentia olentib; nitentia ni
tentib; que nitorem nimirum designant. litantia
litantib; micantia tib; lucentia tib; stridentia
tib; euntia euntib; **Δ** da diuisionis legē in peoni
·II· **M** quemadmodū certe certos ser cupla dis
cretione dirimuntur arsis uero & thesis & accentus
eiedem temp̄ regula funguntur quā in peone ·I·
perfectis sumus. **INCIP̄ DE PEONE III·**

A exemplā peonis ·III· dep maneāt **M** nemoro
sus idē nemorib; plenus sic decorosus specio
sus nebiosus uaricosus idē uaricib; plenus
scabiosus generosus maculentus truculentus graci
lentus feculentus opulentus oriundus pacinurus
paliurus ut ē illud carduus & spinis surgit & pa
liurus acutis alienatur scelerectur gelecetur toni
catur trebecetur cunectetur equitetur pedita
tur comitetur capitalis gracialis specialis gene
ralis lateralis cerealis ut cereale papaueris

tempus umo tegere operosus maculosus numerosus
honorosus animosus populosus spatiosus oculo
sus & oculatus ut apocalypseos animalia ab intus
secus oculata. **Δ** p̄ positorū da differentiam
nominū **M** q̄d omnia mobilia sunt & epitheta
dn̄r exceptis paliuro & palinuro & illis quos
ab equite & pedite a comite diriuatis ptulimus
quo quues & equester unum idemq; ē sic pedes & pe
dester equitetur uero & peditatur ad numerū
equitum & peditum ptinebit **Δ** cui formae
casu ali p̄lata nominū exemplā mancipant
M omnia s̄c̄d̄ declinatur terminatis ptinap
totis sunt in singt num ut te trepto inptu.
Δ que sunt uerborū exempla peoni ·III· con
gruentia **M** sumunt quidem a prima ·III· con
iug̃ temp̄ p̄ṡ & fu indicatiui mod presentem
auerbis que superius ... acceptauimus cū de tri
bracho commentaremur glomeremur glome
rectis glomerebo bis. ·bit. properant. p
peretis. bo. bis. bit. geminamur. geminatis. bo
bis. bit. rogitemur. rogitetis. bo bis. bit.
Recipiemur recipietis capiemur capietis poliemur
polietis ueniemur uenietis uerḡ in bucolicis ra
pidū cretae ueniemus **M** oaxen. Per s̄ uero cōmu &
deponentia per eos dem p̄sonas passim n̄ conueniunt.
Sed hoc modo iugulemur iugulemtur iugulabor

uibretmur uibrentur uibrabor stipulamur
stipulentur stipulabor stomachamur sto
machentur stomachabor. Infinitiuus quoq;
mod(us) in actiuis & neu(tris) peoni III mancipatur temp(oris)
pr(aesentis) & p(rae)t(eriti) ut simulare simulasse titulare
titulasse ululare ululasse spoliare spoliasse
terminare terminasse Unde p(ro)bat uir poetar(um)
clarissima in georgicis uerum carminis quam uir
apocryforum fribula sub specie p(ro)phetica conti
nentis sed tamen legitimam metri regulam
seruantis elegantem deprompsit dicens Iamdudum
temerasse duces pia foedera pacis. Scandit(ur)
ita iamdu dumteme rassedu cespia & ret.

Δ exempla signi participiorum cap(ax) p(ro)batur.

M pr(aesentis) & fut(uri) temp(oris) participia capax com(munia) & dep(onentia)
uerbalia peonem III n(on) repudiant ut glomeratur
glomerandus uibratur uibrandus iaculatur
iaculandus imitatur dus ut demens p(er)p(et)ui
qui non imitanda p(er)alta renitens ituit caducorum gra
dibus simulat ut honorum actiu(a) quoq; & neut(ra) ut
fugiturus ruiturus habiturus doliturus domi
turus ut in georgicis & durum bachi domiturus
saporem peliturus periturus Δ peon III qua
discretione sequestratur M ter capax diuisio
ne dirimit sed arsis & thesis peoni primo & sec(undo)
reluctant dum arsis usurpat temp(ora) bina & thesis
trina. Δ unde rogo ista diuersitas & uelut
incongruentis discrepantia narratur cum in p(ro)dictis X
pedibus aequo diuisionis examine trutinatis quasi
quaedam organicae modulationis melodia
ita consors temp(orum) armonia teneatur. M q(uia)
peon III semp(er) aut acuto penultimam p(ro)ducit ac
centu ut calamistrum unde deriuat(ur) calamistra
tur epithetum aut circumflexo ut mediana. Peon
uero I & II semp(er) certe penultimam acute acce(n)
tum legibus conpelluntur. INCIP(IT) DE PEONE
IIII

A promittendam peonis IIII regulas ex
emplorum formulas M estimatur hunc pedem
commentaturus ex pedia dum plura ex
empli documenta ubertim minime suppeditent
ut humiliter securiter sagaciter uiuaciter teme
riter agiliter faciliter graciliter celeriter
uiriditer tenuiter cupiditer stabiliter ut p(ro)sp(er)
in epig(ramma)te lex aeterna dei stabili regit omnia nutu
sic stoliditer pueriliter. Haec non alia illa nominaq;
recto casu in p(ro)leomaticis superius congessimus
p(er) genitiuum huic pedi regulariter aptabunt(ur) fidi
cula fidiculae misera miserae craticula le
apicula le auricula le coticula le. quam uis iuue
nalis auctoritas uariauerit ut supra retulimus
coticula uero cuius primitiuum e(st) cos peoni primo
adscribitur ad p(ro)bandum uersifico de aequa contra

dictionis rumpunt catib: camnes. Sic peoni IIII.
latibulū latibuli pcatibulū pcatibuli manipu
lus li. pusulus pusuli. Dat & ist nomina que in p
cleomatico p obliquos casus gntr & dbt. accu
mulentur ad gregauimus ad peonis IIII. docu
mentū minime concurrent. Verba cū tāe indi
catiui quam subiū mō q: in p cleomatico p mul
gauimus huic regule concordent, ut ttē III.
dum texat p tonē ut humilio humiliant ari&o
ceriscent sic aperiunt sepeliunt operiunt & in
subiunctiuo modo docuerim docuerint tum uerim
rint stetuerint petuerint Anim aduerte q: so
p plexū magne astis subtilitatē tam Nam paruit
indicatiuē temp pti pfi ubi semp e. pducit ut p
uia duissipauerunt cerulea ponti Scandit p uia
diui sipetuerunt & in fine & ieiuna nouū uomuert
mar morea pontum Scandit & ieiunans uum uomu
erit. Ast uero petuerint uomuerint in subiunctiuo
modo temp pt pft e. semp fixa definitione cor
ripitur. A dicito participiorū exemplar.
M nulla participia nisi prt tientū temp cepta peon
IIII. inuestigare ualui apd dictis uerborū significatio
nib: ut cerisent humilians sepelientis operientis aperientis.
Que uero in subiunctiuo modo posuimus huic regulę
participiorū discrepant sed aut iam bo mancipa
tur ut docentis uigentis. Stupentis aut cena pestū legi

tione formabunt ut stetuturis moluturis
buturis politis. A de ratione accentum
M peon IIII incerte penultimo semp acuto
pnuntiat accentu & enim incerti temp. II. & in
thesi trece que p se r cuplē diuisione trutina
tae quasi obliqua potius quā equa discretionis
lance librabunt. EXPLIC DE PEONE

INCIP DE EPITRITO. I.

A expositis ad liquidū & defecatis peonū
regulis epitriti primi p mulgatur
exemplar. M facultateter potesta
ter honestateter uoluntateter uoluptateter sacer
doter puellares nouercales mantateles theca
tateles loquellares quirinales palatini nu
mentalini pelumbini columbini tateratt capis
trati medullati ut p sal migrae phis holocaus
tae medullatae offeram tibi capillati pepillas
phaerecti capillorū paludorū lacertorū & p pe
modū omnia nomina ut diriuata ut q: sub specie
participiorū num sing incerte spatio ptulimus
hec eadem in plu ad epitriti primi regulā lid damn
cipabunt. Simili modo uerborū generę concordant
temp pt hoc e actiua tientū & neū I. coniug que
in pyrricheo edidimus & que p fectum tempus
in auī syll desinunt. hec eadem in plu epitritū
.I. reformabt ut amaui amauerunt rogaui

rogitauerunt dictaui dictauerunt piaui piauerunt
Unde compositum expiaui uolcaui uolcauerunt
meaui meauerunt beaui beauerunt ut famaque
beauit gurgitis rotaui rotauerunt plicaui pli
cauerunt et plicui plicuerunt utraque formam
sequitur. Unde compositum explicaui et explicui ut illud
et cum plicuisset librum. Quae uero praeteritum in .ui. mittunt
haec ne regulae refutent ut crepo crepui tono
tonui mico micui frico fricui domo domui.
Nam crepuerunt tonuerunt micuerunt domuerunt
fricuerunt. Non epitritum .i. sed ionicum maiorem am
plectuntur. Et notandum quod focas grammaticus praeteritum
temporis fricaui fricui exposuit Gregorius uero .iii. dia
logi uolumine non fricuit sed fricauit retulit
dicens faciem defuncti fricauit et infra cumque
diceretur fricarentur et cetera. A possunt ne partici
pia huius commodi difinitionibus epitrito .i. subiugari.
M quamadmodum significationis participiorum
ab inchoatiuis speciebus uenientes per genera consparati
legibus paruisse iam retulimus item huic epitrito prae
dicti suffragari testemur ut nitescens nitescendi
rubescens rubescendi tepescens tepescendi sic tumescens
tumescendi pectescendi tremescendi calescendi acescendi
Item quoque futuri temporis participia a forma perfecta
.i. coniugationis diriuata quae in plurali degestaesunt
pro omnibus casibus exceptis nominatiuo accusatiuo uocatiuo singulari et generis

pluralis epitrito .i. famulentur ut laturum laturos
laturis laturos sic amaturi crepaturi ara
turi. A de regulae diuisionis et qualitate propodiegi.
M epitriti quidem praedicti tenorum legibus diuisionum mini
me gubernentur et qui penultima epitriti .i. syl
labam acuunt. Inter si pecul dubio colligunt temporis
terna et in thesi quaterna.

INCIPIT DE EPITRITO .II.

A pcester orationum quae epitriti .II. structuris
rite obsecundent celebrique compendinatione
subdentur. M uinitores peditores
debitores creditores tradidores conditores uendi
tores positores editores funditores. Hac quidem
di buleerum exercitationibus duellum committunt
Itaeseulceres corporales carcerales cardina
les temporales et in minori calculori ponderori ul
cerori ultiori. Item femini dignitates qualitates
quantitates uestitates unitates celeritates sani
tates summitates certitates densitates sic et cetera
quis singularium numerum in amphimacro concessum imitamur in plurali
huic epitrito adnectunt. Verba quoque .i. coniugationis
act ut neutralia quae prima persona dactilum signant
eodem tempore futuri his regulis adscis cunt in plurali numero
ut uerbero uerberabunt pignero pignerabunt
fenero fenerabunt exulo exulabunt expio ex
piabunt inrigo inrigabunt reprobo reprobabunt

farcino farcinabunt ut quis teneor mihi farcint(ur)
agnos sic et ac et eis coniugatur sed temp(ora) p(rae)t(eriti) p(er)f(ecti) si
secundae coniug(ationis) fuerint ut palleo palluerunt cen
seo censuerunt caneo canuerunt torpeo tor
puerunt horruerunt terruerunt floruerunt
aruerunt marcuerunt languerunt quod si sub
iunctiuo modo dixeris censuerint palluerint
canuerint procul dubio non epitrito sed choriambo
copulantur. Tertia autem coniug(atio) tam p(rae)t(eri)t(o) p(er)f(ecto) q(uam)
in p(er)f(ecto) exempla suffragient ut eruebant eruer(unt)
diluebant diluer(unt) obruebant obruerunt
diruebant diruerunt adferebant adtuler(unt).
conferebant contulerunt. Participia quoque
trium temp(orum) ab actiu(o) dumtaxat et com(muni) uerbo non
discrepant ut dedicati dedicandi strangulati
strangulandi strangulanter pastinati par
tinandi pastinanter osculati osculandi os
culanter. Item aut(em) tertia ut a quarta absq(ue) p(rae)t(erito)
ut contemnenter contemnendi inserenter inserendi
diluenter diluendi. Arsis uero et thesis epitriti
II temporibus haud secus dimensae noscuntur
quam primi. INCIP(IT) DE EPITRITO IIII.

A exempla nominum quae epitrito regulariter
adminiculentur in propatulo promulgata
nullatenus quis delitescant. M di
uiniter uiciniter aequaliter finaliter felici
ter maturiter alterniter inpuniter eu
sebius in chronicis ob asyli inpunitatem
magna romulo multitudo coniungitur. cru
deliter audacter inmaniter humaniter
obscuriter mortaliter antiquiter uelociter
infirmiter deformiter pluraliter uiuaci
ter fraterniter germaniter fecunditer
urbaniter adfiniter. Sunt praeterea nomina
in plu(rali) num(ero) huius epitriti formis famulantia
ut fuligines rubigines sartagines caligines
ferrugines testudines uligines. Uerum haec et
superiora singulari per [?]ptotic(um) sequuntur regulam
et plur(ali) hyptotic(um). A(t) haec in exempla queunt
in uerborum declinatione repperiri necne. M equidem
reor tertia coniug(atione) sub iunc(tiuo) et optatiuo mo(do) epitri
tum III deriuari ut emungerent excude
rent recrudescerent rarescerent uilescerent
lentescerent squalescerent ignorescerent dep
rimerent depascerent adnecterent. A(t) quare
I et II coniug(atio) per hanc regulam in subiunctiuo
mo(do) epitrito III minime congruunt. M quod
utrarumque uerba coniug(ationum) in praedicto mod(o) temp(ore)
praet(erito) inperf(ecto) loco paenultimo producantur ut mace
rarent lacrimarent glaciarent. Item made
rent uigerent squalerent. Nam utriusque con
iugatio imperfectiuus producit quaererent paenultima(m)

predictorum sillabarum correptas fore nequa-
quam patitur. D. Arsis et thesis quibus dictio-
nibus cedant cum tamen per particulas sequestrentur.
M. Modo certis temporibus tropeo triumphat dum
octies sonis gubernat thesis vero vel saucia
sexies sonis usurpat et que prius in precedentibus
epitritus certamine subiugiendo victrix extiterat
Hunc demum in succedentibus eidem serviliter manci-
pando et enerviter cedendo succumbit. D. Opere
pretium est ut manifestandarum rerum gratia re-
plices unde hoc constare credat. M. Nempe
hoc pro dictae causae contingere solet quod hic epitritus
de quo in presentiarum parum per comminiscantur
In tertia penultimo acuto profertur sic et precessor
penultimo. INCIPIT DE EPITRITO IIII.

D. Regulariter ex partibus orationum que epi-
triti IIII legibus congruant quantocius
depromito. M. Constantinus mar-
cellinus secatur nitatur concellatur fustuna-
tur contignatur agrum nosus libertinus conli-
bertinus augustinus caelestinus christallinus
smaragdinus. Haec denique tam propria quam appel-
lativa in singulari numero penultima acuta proferuntur appel-
lativa quoque plurale triptota. Item neutra
utroque numero triptota ut fundamentum sacra-
mentum spiramentum vel cetera in VIII spiramenta

animae lacerati vulnere rupit vel sarmentum atra-
mentum purgamentum firmamentum nutrimentum
fulcimentum ornamentum ostimentum armamen-
tum locus vero receptaculi quo armamenta
reconduntur armamentarium nuncupatur quod
ad navalem prelia quoque pertinet. Haec arma unius
militis armatura autem totius expeditionis ar-
mamentum quia armamentarius seu bubulcus peterat.
D. Uberrimis argumentorum indiciis mihi patentem
enucleare peto quid sit quod inlustris grammatice
commentator praepositiones inquit aut verba cor-
rumpunt aut ipse corrumpuntur. M. Haec sen-
tentia triplices continere regulas dinoscitur quae tam
quadripertitae figurarum ratione colliguntur.
D. Hac responsione ut arbitror non est interrogatio-
nis nodus sed solutus paratum veluti panucula quae-
stionis involutae. M. Tripertita ut diximus praepositionum
difinitio huiuscemodi differentia colligitur aut ipse
praepositiones corrumpunt ut accedo succedo op-
pono appono aut ceterae orationum partes quibus prae-
positae fuerint corrumpunt et ipse incorrupte per-
manent ut quaero exquiro inquiro requiro et frango
confringo infringo spargo dispergo sparsi dispersi
aut certe alterutrum corrumpuntur idem tertia praepo-
sitio quam ceterae orationis partes quae praepositionibus
ritu figure composite successerint ut corripio

coarceo corrigo sinciput occiput A decẽp
positiones quae corrumpant calcet pastor ut
quę acceptis reliquis praefatis corrūpentur
M exced. ob m. sub trahens con circūante. ex p̄po
sitio interdū x. litterę aut in f. cōmutat ut
effingo effugio effluo effundo effectus effabilis
fert efferus frenetur effrenetur facio efficio
factus effectus efficax. cetera x. integra manet
sub neque corrumpunt ut estimo existimo carpo
excerpo quero exquiro arceo exerceo cado excido
effodi effossus aut omnino eadem litterę care
bit ut eunt. egero egessi egredior egressus ena
no enataui elicio elicui elimino eliminaui elido
elesi excerpo enarraui enucleo enucleaui. ad p̄
positio sepe finalem. d. litterę in eadem conuertit
litteris a quę sequentis orationis inchoat pars ut
cedo accedo ñ adcedo accessi non adcessi. accom
modo accolo accipio acceptio accingo accumulo
ut accumulant quorum forma laudes q: postea accu
bo accubitus ut cum esset rex in accubitu suo nar
dus meus dedit odorem suum. caritas acceptio p̄positione
ceditrimq: corrumpit ut accitus qui grece pro
dicte nuncupatur. Sic eadem. d. littere. in t. transit
mutatur ut lucius anneus seneca in q̄uo lumine
te tremebro brachi cattelecto sic att geminumq:
duplices angor. at [illegible] tollit domus & infra

dubia laebat ceruices forma li at tulit
at tulli at tero at triui at tritus usq: in
georgicas sepe exiā duris at terendo incudib:.
calces at truit. in p. interdū transit ut
appono apposui appareo apparui ad pbo.
appello applico nonnumquā uero in l. mutatur.
laedo allido collisi ligo alligo colligaui allicio
allecto allegatio soluitur & in r. ut arripio
cuius simplex rapio sed accepta p̄positione ad
neutra pars corruptione carebit arreptus
arrepticius arrigo arrexi corrogo arrogans
corrogatiua transit & in n. ut annuo quem
ad modum in publicis in constituenti & lubrici par
situs notat obtutus annuit oculis terit pede
usq: in decimo annuit & totum nutu tremefecit
olympum mutatur nihil ominus in f. sonuo
calam afflectur affectus affixus affabilis
afficitur ut angelicus tremefacte minis affat
ab stella. soluit in g. muta ut aggrego aggre
dior aggressus aggero aggessi. Unde aggerē
egestis de fonte sablonib: & collectis incumulū
glaereis dicit & himologia declarat sic congeriem
a congerendo transit coliquo tres in m. ammoneo
ammonitus amminiculor amminiculabar ammi
niculum. Sub p̄ positio utrumq: caras interdū. b. lit
terę amittens in eadem conuertitur quarequens

oritur uocabulū seu uerbum aut ex corrupto
& integro pręposition e orationis componit ut suf
fulcio suffulcitur suffodio suppono suppositura
suggerio suggero suggessit. Uirg. in x. sug
gere telce mihi suffero suffers suffert ut bea
tus uir qui suffert temptationes suffusio ut cum
oculorum suffusio quam greci gleucoma dicunt
Summoueo summotus succumbo succubui succes
sus succedo successi. Uirg. mezentius ardens
succedit pugnę succurro succendo succingo
succresco succreui plico supplico puto suppu
to pello suppello aut certe ex duob; corruptus
ut supprimo sustineo sufficio suscipio quorum
primitiua integre resunt. sup. & primo facio capio
Sed in conpositione figurę eorū b. e. a. in celsas lit
teras charactares uertunt. Uerumtamen hęc
uerba tempore perfecto & plusquamperfecto ex corruptis & inte
gris conponuntur ut suppressi suppressero susti
nui sustinuero suffeci suffecero suscepi suscepero.
Ob. propositio accusatiui casus plerumque b mutat in eā
consonantem litteram quę sequentem inchoat oratio
nis particulam ut pello oppello ut troię sub moe
nib; altis contigit oppetere oppono opposui oc
cumbo occubui cado occido quod est pereo sicut is
& occidentis ut ruo commuto co commutui officio of
fici idem nocui offero obtuli. b. ad statum pristinum

reuertitur sic offultio offulsi offusco offuscaui of
fuio offendit occurrit occalluit. In propositio
interdum n. litteram terrę in m. commutat ut pius
pie impius impie inprobe inprobitas inplora
ci cero in lib. XV. omnium inploro & obtestor im
munitas immunis innocens innocenter inpu
nitas agustinus certe nihil est infelicius felicita
te peccantium quo poenalis nutritur impunitas
imbuo imbutus immortalis ceterum ipsa propositione
integre cohęrentia corrumpunt ut salsus insul
sus sapiens insipiens aptus ineptus castus incestus
Uergil in theclamor ausum incessere nouerce facio
inficio capio incipio amicus inimicus aequus iniquus
quero inquiro pretior inpretior armatus inermis
barbatus inberbis damnatus indemnis Con propositio
ceterum ipsa in conpositione corrumpit ut commoueo co
mercium meo commeo meatus commeatus corroboro
corruo corrumpo colloquor colloquium collega
collegium collectio collectanea colludium aut acce
dentes orationum pręster corrumpit ipsa manente
integre facteor confiteor confessus gredior
congressus cantus concentus scando ascensio consti
tuo cano concino iaceo coniceo ut princeps ardentem
conicit. haec peccata turnus cado concido ut quare con
cidit uultur tauri taceo conticeo ut conticuerunt
omnes intentique ore [illegible] tenebant. Unde

inchoatiuum conticesco genitiui est samuhelis uatici
nante et impii in tenebris conticescunt. teneo con
tineo tango contingo calco conculco facio conficio
capio concipio. queror conqueror. questio conquisitio
Item queror deponens compositum. Unde querella ut que
rimonia dicatur. sicut in historia ecclesiastica cau
tum est omnes querimoniarum libros iussit incendi
sed utraque corrumpuntur. uidelicet tam prepositio
quam subiecta pars. ut rapio corripio mando
commendo plector complector. Cicero lib XIII.
nullo modo possum aut memoria consequi aut o
ratione complecti. ledo collido collisio. Unde poe
ta uix tamen effugi totis collisa medullis. rego
corrigo. lego colligo in eundem usus eandem. con. pre
positio n. litteram non corrumpit. sed omnino
amittit si sequens pars a uocali inchoat. ut coeter
nus coeternus coequus coheredes coepiscopus co
aceruo coasto. ut et angelus domini coastent eos lac
tantius addens et rianum et lani inquit et non co
astato spiritu quotiens uolumus efficit uolumus ef
ficit. uox occipio testatur in adelphis terentius ede
pol spes modo dolor et metu occipiunt caput
occiput sinciput ex duobus correptis id est semica
put in. prepositio corrumpit ubi hic ut facio in
ficio capio incipio gradior ingredior patior
impatior. ut tullius cicero in inuectiuis lib. III. att

atque etiam uires fosti collige meolaus impatitur.
fateor infiteor quibus inquitur arceo coerceo. lu
canus lib X. atque opifex rerum certo sub iure co
ercet. cohibeo coequo coalesco ut molesco. Uirg
udoque docet inolescere libro ago per synaloephen co
go nolo malo quod in prima persona manifestius liquet coegi.
re. prepositio autem subnixa orationum partes ter cor
rumpit et ipsa detrimentum non patitur. ut
salio resilio. prosper in epig. sire silit miseros degit
in exilio capio recipio captio receptio capturus re
cepturus cano recino gradior regredior statuo
restituo statuitur restituitur. queror requeror
teneo retineo taceo reticeo. premo reprimo
spergo respergo autem eandem r. prepositio si
ad uerba a uocalibus incipientia accesserit. d.
litteram crebrius adsumit. ut emo redimo. emp
tio redemptio emptus redemptus. arguo re
darguo ago redigo actus redactus. undo redun
do ut omnia flumina exeunt in mare et mare
non redundat. eo redeo reditur et iter rediter
iturus rediturus redintegro redhibeo redhibitio
oleo redoleo. olere redolere olentem redolen
ter. Uirg. et olentia mediora fouent illo siue
cedigemma uerba incipiant. id est u. loco consonan
tis posita d. litteram predicta prepositio re
pudiat ut reuehor reuoluo reuinco. terens

prepositio interdum .n. & .s. perdit. ut treducitur
traducit uel noluit eam treducere. Augustinus
lib. xxii. ciuitatis di & tam si eos inquit philosophi sed sue
treducere non potuerunt. & tr(ans)iectus treiecit.
Verg. in x. tu p(er)celler p(er)fugit fugientem rhotea
pt traiecit. trano tranas tranat. cuius sim
plicia sunt treno & no. nas. nat. monosyllaba
Verg. qualis sub nubibus atris strymoniae dant
signa grues atq; & hera tranant. & in geor
gicis. montes & flumina solinus quoq; in collecta
nea rerum memorabilium d&er uissimaria
inquit tranasit non aspectu p(er)ueniunt litora sed ol
facetam. Circum prepositio .m. aliquotiens amit
tit ut circuitus. sic ante prepositio .e. in .i. commu
tat. ut anticipio psalmigrapha ad stipulicime
anticipauerunt oculi mei uigilias. dis prepo
sitio interdum .s. litteram in compositione perdit.
ut diluto dilutus dilanio diluo dilabor dilapsus
ut foueam dilapsus in atram dilenimo dilenci
natus item solinus de leontofono bestia ait mustu
quidem abstinent sed dilencinatus examinant
pedum nisib; quod si .f. littera in principio uerbi
ponatur eadem prepositio non perdit .s. ut dispolio
dissoluo dissero. interdum .s. in .f. mutat. ut fido dif
fido diffidentia. fero differo differentia. fin
do diffindo. Verg. in x. undentiq; anima diffindit

magna et iore. Unde iulius solinus in collecta
nea rerum memorabilium ait idq; in centum xx
milia passuum diffindi qui fidem aduersarum
rationati sunt estimauerunt facultas diffi
cultas. ut idem solinus multisq; difficultatib; fa
tigatus ripheis fugit ad n&itti facilis diffici
lis tam prepositione corrupta quam nomine
sequenti. Ib; aut e. p. t. dis prepositio integra ma
n& ut cerno discerno discerniculum crepo dis
crepo curro discurro calcio discalcio discedo cin
go discingo placeo displiceo placuit displicuit
a correpta & in i mutata puto disputo perdo
disperdo pono dispono tendo distendo tribuo
distribuo traho distraho cingo discingo pec
to dispecto id est pectino penso dispenso. Sunt
aliae prepositiones quae similiter in compositione figu
rarum corrumpunt ad n&ceteros orationum pr(a)eter
ut per pre pro de se ut perficio precipio proficio
decipio rapio deripio. Verg. tergora deripiunt
costis paro separo cerno secerno pono sepono
cedo secedo cubo secubo duco seduco cado decido
ut folium eius non decidit. & alibi aspicit folium &
flos decidit. patior perpetior passus perpessus
& cetera similia. Ante igitur tam prepositionis se
gula cum quadam fuerint figurarum compositione
uelut quadam atrae caliginis chaos adhibitis

documentis exemplantes illis luculentissime inlustrati per
tat ut omissa prepositione et in compositione positi
onis tientum et elevationis tempora epitrito quar
to congruentia regulis rite edisseras. Mepitriti
quidem non seruiunt diuisionibus; cum tamen in epitri
to IIII arsis anticipet tempora quaterna et thesis
terna. Alex prosodie promulgetur. Mepitritus
quartus si penultima positione longe fuerit acuto
pronuntiatur accentu ut hostimentum id est equamen
tum ut exagium exstitit. Si uero penultima natu
ra ex longis prelectis absque scrupulosa ambiguita
te circumflexo profertur accentu ut contignatus
fortunatus. Explicit de prosodia.

Prosodia est signum sermonis iter rectum facientis legenti.
Sunt autem prosodie X. acutus grauis circumflexus
longa breuis dasia [hispidus] psili [subtilis] apostrofus [egressio] hyfen [coniunctio]
hypodiastole [separatio]. diuiduntur autem hec in IIII. in tonos
in tempora in respirationes in passiones. Toni
autem aut protrahunt aut adtrahunt aut mediis sillabis
bonam uocem habent. Toni sunt III. acutus grauis
circumflexus. Tonus [acutus] est nota publicam ascendens
in dexteram partem ut est pax rex nix. Grauis est
a summo in dexteram partem discendens ut est
homo bonus peritus. Circumflexus est nota de
acuta et graui facta ut est modice [?] musa coepi
temporis significatio et tensionis siue contracti

onis inuisibilia discernens. Tempora sunt II. lon
gum et breue. longum est significatio productam lit
teram uocalem ut est arma uirumque cano troie
qui primus ab oris. breue est significatio correpte
uocalis ut est ingenter acutus carmina nostra ca
nunt. Spiritus est productio uocis aut citata aut lenis
de ore profertur. Spiritus sunt duo dasia et psili. dasia est
qualiter sillaba iuxta consonantis spirantis ut homo ha
bitus habens. psili est qualiter sillaba iuxta extremi
tatem labiorum spiritus profertur ut est orator adire
orare. Passio est uox passibilis coniuncta et uni
ta et diuisibilia discernens. Passiones sunt III.
apostrofus hyfen ypodiastoli. Apostrofus est
signum extremitatis uocalis una aut uocales due
quos non habent latini sed greci. Hyfen est coniunc
tio compositae coniunctionis ex duabus perfectis in
perfectis compositum ut est lucifer unigenitus
primogenitus. Hypodiastoli est diuisio conposi
tarum litterarum propter ambiguitates ut est
undique in littore conspicitur sus. ut non dicat et qui
legat ne prorsus rursum legat. Acutus locca habet
tres quomodo dicunt greci latini autem duo penult
et antepenult. penult nominum est ante unam sillabam a fine
habens accentum ut est arma opima bonus. Ante
penult est ante duas sillabas habens a fine accentum ut est
basilius gregorius bobatius. Circumflexus est

loca habebunt II. sicut dicunt greci. Latini autem unum.
Circumflexus nomen est ante unam syllabam a fine habens ac
centum ut est cęlum cęli cęlorum. Tempora ponuntur
in uocalibus litteris ubi producuntur ut corripiuntur
ut est nihil amnis flemma minus. Spiritus ponitur in
itium uocalium litterarum necnon in medio ut est
huius tricho inruo. Apostrophus ponitur supra sicut
diximus quo non utuntur Latini sed greci. Hyfen ponitur
infra ad dexteram partem ut est suburbanus. Hypo
diastoli ponitur infra contra hanc notam. Hyfen ut
est constantinopolis. Enucleatis igitur gramma
ticorum regulis et metrorum pedibus qui septies uicies
per multigenos quaternario concluduntur articulo ope
re pretium arbitror ut multimodas alternantium
syzygiarum replicationes quae rationis mancipium
disciplinis stimulo festinationis conpulsi prete
rire studuimus quarum uocabula haec esse noscuntur
prolixus, diplus, dio, pros, strampus, enbus, sursum
pressus, similis, phymicus, arsibus, nuatus, prancu
sus, limatus, machius, matymus, phynulus, februs.
Dicuntur proprie rechorum pedes qui quaternarum mensu
ram syllabarum transcendunt ante et nonnumquam magnopere
presenti repudiant. Siquidem plexus ex tribus lon
gis et tribus breuibus constans huiuscemodi scemati
be conponitur ut — — — ᴗ ᴗ ᴗ. Diplus uero e contra
breuib. et syllab.
uice ex tribus longis constat tali figura ᴗ ᴗ ᴗ — — —.
dioplos autem et strampus reciproca duarum syllabarum alternati
one uarientur utpote — — ᴗ ᴗ ᴗ ᴗ et e contra ᴗ ᴗ ᴗ ᴗ — —.
Sic et ceteri sinzygiarum pedes huiusmodi prepos
terus uicissitudinum ordinibus alternare noscuntur
et pro his preterea nomen sinzygię seruiens figurę
composite contingebant plures nouem syllabas et XXIIII tem
porum esse deprehenditur ut constantinopolita
nus si dicatur pontifex constantinopolitanus et gentium
pontificum constantinopolitanorum.

Appropinquante iam stilo termino o pectore tenus amantissi
me fili subnixis precibus flagitans uelut flexis genu
um poplitibus suppliciter inploro ut hoc opusculum
quo manifestissime declaratur quanta sagaci
et strenua instructione nostra tabescat
eruditione non liberam contra omnium emulorum cata
pultas et uibrionata garrulorum iacula quę de pharetra
obliqui liuoris plerumque intorqueri minitantur in
expugnabili metrorum poetę et grammaticorum
parma protegere digneris meique laboris industriam
si uoti compote sumus Olimpi regnator efficaciter
tantum uelim diuinę mentis effectum ostendens
anxius mirentis et uberius uenerantes ut hoc sit qua
dam foedere mentis rata re compensationis portio
ac oblata remunerationis uicissitudo quia certo
constat neminem nostrę stirpis preceptam
gentium et germanicę gentis cunabulis confotum
In huiuscemodi negotio ante nam medio certatum

G. B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE